

Motrišta.....

O "Motrištima", HRVATSKA ISKRA br. 50

Po načelu "ravnoteže" u medijskim reportažama i komentarima htjela bih reći nekoliko riječi u vezi sa sadržajem Motrišta u HRVATSKOJ ISKRI br. 50 od 15. siječnja. Tu se navode riječi nekog anonimnog gospodina iz Hrvatske koji, kako urednica kaže, "iz sveg srca voli domovinu i sve bi dao za nju." Iza par uvodnih riječi citirane su stvari iz tog pisma "koje nas svih tako jako bole", po riječima urednice (mislim da je granatički pravilnije "koje nas sve tako jako bole", ali to nije bitno). Taj anonimni gospodin iz Hrvatske, navodi urednica, onda piše o "prosjacima, starcima na štakama, ili mladima u kolicima u zagrebačkim kavanama, pa čovjek ne može ni kavu u miru popiti," pa je taj anonimni pisac "prvi puta u životu osjećao nelagodu zbog šalice kave".

Od početka do kraja tog podužeg članka crta se veoma negativna slika Hrvatske.

"Privreda je u šoku": Marks, Engels, Lenjin i mnogi drugi pisci pisali su filozofske rasprave i debele knjige o tome kako se privatna imovina u rukama "buržuja i neprijatelja naroda" prenosi u državne ruke u korist "radničke klase". Za obrnuti postupak, tj. prenos iz državnih ruku u privatne, nije mi poznato da li ina i da li je ikada bila (do 1990 i dalje) ijedna kompetentna ekonomska teorija ili praktički "recept". Nije čudo da su se neki ljudi kod nas, zadojeni prijašnjom skoro 50-godišnjom praksom, brzo dali na nečasno djelo. To ne znači da su svi Hrvati lopovi, ili svi HDZ-ovci lopovi, ili da su sveci svi oni koji sada o tome ne prestaju govoriti i pisati. Jedan moj znanac u Zagrebu nikad mi ne propusti reći o prilikama za vrijeme prijašnje vlade: "Sve su pokrali." A kad ga pitam tko je pokrao i koliko, onda mi ne zna reći, što ne znači da nepoštenja nije bilo, ali znači da ljudi ponavljaju kao papige ono što čitaju u žutom ili ljubičastom, od stranih lopova i špekulanata plaćenom, tisku.

"Kriminal je na visini": Bila sam u Hrvatskoj četiri puta iza osnivanja njezine neovisnosti, 1993, 1994, 1998, i 1999; dakle i za vrijeme kad je rat bio u punom toku. Mogu reći da se kroz to vrijeme u predjelima koje sam posjetila niti jednog časa nisam osjetila ugroženom ni u kojem pogledu, ili bila u strahu od nekakvog napadaja na moju osobu. Bila sam u Zagrebu, u Hrvatskom Zagorju, vozila se vlakom iz Rijeke u Zagreb dok je još bio rat (1993), nalazila se po više puta na krcatim autobusnim kolodvorima u Zagrebu i Zadru, provezla se dobrim dijelom Istre autobusom, vozila se na krcatom trajektu iz Zadra na otoke, posjetila autobusom manja mjesta oko Zadra, bila na samotnoj šetnji na Plitvičkim jezerima, te na kraćoj posjeti na Korunu (osobito mi pada na pamet Rakovica), šetala s kolegicom osamljenim predjelima Maksimira i Sljemena, itd. i nigdje, ama baš nigdje, nisam naišla na nekog sumnjivca, pred kojim bi mi moj instinkt rekao da čvršće zgrabim svoju torbu. Jasno, ja tu govorim o manjem kriminalu, onog velikog sam se dotakla u gornjoj točki ("Privreda je u šoku"), ali i taj manji kriminal nije tako rasprostranjen kao što neki rado tvrde. Proporcionalno više takvog kriminala ima u Torontu nego u Hrvatskoj.

"Upravo ogroman broj umirovljenika": A kako i ne bi bio kad ljudi već sa 50 godina žele - i idu - u penziju. i onda se tuže da su im male penzije. A nikad, kroz skoro pedeset godina, nisu za svoj umirovljenički život ništa stavili na stranu, već očekuju da će im država sve dati u starosti "da mogu pristojno živjeti." Ne znam kako će nova vlada to riješiti. I u Kanadi ima ljudi koji nisu štedili za svoju starost, a od države primaju samo malo, pa se bune, ali im ništa ne koristi.

A time što taj gospodin tvrdi da mu je nelagodno kad su mu u kavani, dok je htio u miru uživati svoju kavu, prilazili prosjaci, straci na štakama i "mladi u kolicima" (ne znam na koga on to zapravo misli, da li bebe gurane u kolicima ili mladi ljudi u invalidskim kolicima), on, kako mi se čini, želi kazati da je Zagreb pun prosjaka i invalida. Prilikom mojih dosta čestih boravaka u raznim dijelovima Hrvatske u razdoblju od 1993 do 1999. ja ne lažem kad kažem da nisam vidjela ni jednog ispruženog dlana, ni jednog nevoljnika skutrenog na cesti, čak ni jednog starca na štakama, nikoga tko bi me proseći obilazio dok sam u kavani pila kavu ili u restoranu jela ručak. To ne znači da takvih uopće nema, ali ta slika nije nipošto karakteristična slika Hrvatske. No kad se samo to spominje u nekom dopisu, a ne spominje se ništa pozitivno, a toga ima dosta, onda se dobije iskrivljena slika o Hrvatskoj.

To su samo neke manje opaske povodom Motrišta, HRVATSKA ISKRA br. 50, i nadam se da mi gđa. Valentina neće zamjeriti, jer nije mišljeno kao neka kritika njoj i njezinom vrijednom radu, nego su me ponukale primjedbe nekog, meni nepoznatog, gospodina iz Zagreba, citirane u HRVATSKOJ ISKRI.

Neda Leipen, Toronto

Cijena \$2.00

Broj 52 - 15. II, 2000.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte
U OVOM BROJU :

- **Stipe Mesić, novi hrvatski Predsjednik**
- **Račan najavio odricanje**
- **Miroslav Tuđman podnio ostavku**
- **Kutle u pritvoru**
- **Granić se vratio u HDZ**
- **Preselite groblje "šajkača"**
- **Gdje su nestali ljudi iz Zlobina**
- **Varjače, kurjače, masne pogače**
- **Kak je Janči bil "gazdarica"**
- **Događaji zajednice**

S Valentinskog banketa naših Međimuraca
"Žofa" (Vicky Tolley) i "Janči" (Franc Lajtman)

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief

Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Ing. Slavko Butković, Drago Geoheli,

Ivica Puhalo,

Damir Borovčak, Ivan Čosić-Bukvin

Vicky Tolley

Dr. Darko Desaty, Jozo Mišetić

Mike (Micheal) Broz

Zlata Jurić, Neda Leipen

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053

Fax :
(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :

Kanada: \$ 60.00 CDN

USA: \$ 50.00 US

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.

Pretplata na "ISKRU" može se
učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates

1/4 page - \$ 100.00 per issue
+ 20 gratis issues
\$ 1,000.00 yearly
\$ 500.00/six months
1/3 page \$ 50.00 per issue
+ 15 gratis issues
\$ 600.00 yearly
\$ 300.00/six months
1/8 page (business card)
\$ 25.00 per issue
+ 10 gratis issues
\$ 500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 52, 15. Veljača 2000

Sadržaj-

Urednica piše.....	2	Otrovni Jadran.....	12
Vijesti iz naše zajednice.....	3	Nakon posjeta M. Albright.....	13
Vijesti na engleskom.....	4	Dobbins obećao Pupovcu pomoć.....	13
Rezultati predsjedničkih izbora.....	5	Što će biti s grobljem "Sajkača".....	14
Mesić "Svi optuženi u Haag".....	5	Što prije preselite groblje "Sajkača".....	14
Na pobjedničkom slavlju.....	5	Srbija, zločin i politika.....	14
Zagrebačka gradonačelnica ne da Mesicu.....	6	Granic se vratio u HDZ.....	15
Dverce.....	6	Granic-Ne osnivam demokršćansku stranku.....	15
Mesić - Svedočiti ću protiv Miloševića.....	6	Sabor HDZ u travnju.....	15
Po Ustavu Mesić može smijeniti Račana.....	6	Predsjednikova lista realista.....	15
I Predsjedničkim kandidatima ljudska prava.....	6	Vijesti iz Haaga.....	16
Od osamostaljenja do danas RH imala 118 ministara.....	7	Albanci napali Albrightovu.....	16
OESS poslao podsjetnik Račanu.....	7	Hello Toronto - ovdje Zagreb, D. Borovčak.....	17
Mesić, Budiša pozivaju novinare da pregledaju njihove tajne dosjee.....	7	Prevlaka.....	18
Dr. Goran Granic - Financije u državi gore nego što se misli.....	8	Mojim očima.....	19
Račan najavio odricanje.....	9	Gdje su nestali ljudi iz Zlobina.....	20
Vlada će izvući državu iz ponora krize.....	9	More immigrants in Croatia.....	21
Obećanja i stvarnost.....	9	Na festu Sv. Vlaha, zaštitnika Dubrovnika.....	22
Mato Crkvenac o tajnom računu u Londonu.....	10	Veljača.....	23
Miroslav Tuđman podnio ostavku.....	10	Varjače, kurjače, masne pogače.....	23
Kako je opljačkan Tisak.....	11	Recept za krafne.....	23
Panika u bivšoj vlasti.....	11	Kak je Jančl bil "gazdarica".....	24
Afera u Hrvatskim Telekomunikacijama.....	12	Ivica Puhalo, Molitva (nekih) političara.....	25
		Vijesti iz kulture.....	26
		Molimo prosvjedujte.....	27
		Događaji zajednice.....	28-30
		Naše zdravlje.....	31
		Motrišta.....	32

 **Urednica
piše:**

Dragi prijatelji,

Danas je 14. veljače, Valentinovo! Danas od ranog jutra moji telefoni zvone - mnogi od vas sjetili su se da je danas moj imendan, i došlo je mnogo usmenih i neke pismene čestitke. Svakome od vas velika hvala na sjećanju! Iako će ova HRVATSKA ISKRA doći u vaše ruke nekoliko dana nakon današnjeg dana, nadam se da ste proveli taj dan baš onako kako ste željeli, s onima koje volite ili vas vole. Svima vama, a posebno onima koje dobro poznajem; mojim prijateljima u Zagrebu, onima u SAD-u, posebno gosp. Ljubasu, Čarliju Doriću iz Toronta, sretno vam bilo Valentinovo!

Ovaj broj HRVATSKE ISKRE nije bilo lako pripremiti, jer nikada do sada nije dolažilo toliko vijesti kao ovih dana, od izbora za predsjednika, do raznih gospodarskih vijesti, kulturnih, političkih! Eto, danas se odlučuje o imenu bivšeg "Dinama", dali će zadržati "Croatia" ili će se vratiti na staro ime "Dinamo". Nažalost, o tome vas ne ćemo moći izvijestiti, jer ćemo već biti u tisku. Nadam se da ćete biti zadovoljni našim izborom najvažnijih vijesti ili članaka.

Moram još nešto spomenuti: ovih dana mi je zaista teško raditi na izboru materijala, zbog veoma negativnih članaka iz Hrvatske. Nadam se da će se situacija sada, s dolaskom novog Predsjednika Republike Hrvatske, gosp. Stipe Mesića, malo primiriti, i da će čelnici na odgovornim mjestima shvatiti da se trebaju primiti posla, a manje govoriti ili pričati viceve. Eto, hrvatski narod je izabrao gosp. Stipu Mesića za drugog predsjednika Republike Hrvatske, naše domovine, kojoj mi želimo samo dobro, mnogo dobra. Demokracija je rekla svoje, pa zato dajmo šansu novom Predsjedniku. HRVATSKA ISKRA se pridružuje čestitkama na izboru predsjednika i na povjerenju koje su mu ukazali hrvatski građani. Zagrebački nadbiskup Josip Bozanić rekao je u svojoj čestitci: "Molim da dragi Bog udijeli Hrvatskoj mir, slogu i ustrajnost u zalaganju za opće dobro." Ovim riječima pridružujemo se i mi iz HRVATSKE ISKRE.

Vama, dragi čitatelji, par poruka: prvo, služite se našim pokroviteljima, jer oni pomažu našu HRVATSKU ISKRU. Kako čujem, neki čitatelji se ljute jer smo digli cijenu na \$ 2.00. Nažalost, shvatili smo da s jednim dolarom ne možemo daleko, i eto - cijena je morala biti podignuta. Ipak, \$ 2.00 za 32 stranice teksta o svojoj zajednici - nije velik novac. Bar ja tako mislim!

Valentina

Naše zdravlje

GIHT-BOLEST CIVILIZACIJE

Povijest gihta (Artritis urica), stara je najvjerojatnije koliko i povijest ljudskoga roda. Tu izrazitu sklonost prema bolesti metabolizma zapažali su stari liječnici, osobito u gojaznih ljudi.

Giht nastaje kao posljedica poremećaja u preradi hranom unešenih nukleinskih tvari i purina u čovjekov organizam. Te tvari nalazimo u namirnicama životinjskog podrijetla. Poremećaj dovodi do povišenja razine mokraćne kiseline u organizmu (normalna je do 140 umol/l - 340 umol/l kod žena, a do 420 umol/l kod muškaraca). Izbijanju gihta pogoduju štetni okolinski čimbenici: pogrešna i preobilna prehrana, povećana tjelesna težina, život pun stresnih situacija i pretjerano uživanje alkohola - rjeđu, pogrešne životne navike.

Giht kao bolest zglobova

Akutni napad gihta obično slijedi nakon obilnoga, masnog jela, pretjeranih količina alkohola, neuobičajenog tjelesnog napora, ili vlažna, hladna vremena. Uza zglobov nožnog palca, zahvaćeni su i nadalje i skočni zglobovi, zglobovi šake i koljena. Blaži bolovi mogu se javiti u području slabinske kralježnice, u mišićima listova nogu ili na koljenice te bolova u zatiljku. Ako se bolest ne liječi, prelazi u kronično stanje, a to znači sve jače razaranja hrskavice zgloba i promjene u kostima, što završava potpunim ukočenjem zglobova. Giht nije bolest zglobova, već često i teška opća bolest koja prijeti preranim ovapnjenjem krvnih žila. U većine bolesnika istodobno postoji i znatna gojaznost, smetnje u mijeni tvari šećera, kao i šećerna bolest. Često su i razine kolesterola i triglicerida povišene, pa stoga nije slučajno da uz gomi-lanje činitelja opasnosti za degenerativna oboljenja krvnih žila više od polovine bolesnika oboli uz giht i od srčanog infarkta ili moždane kapi.

Rano otkrivanje i liječenje gihta

Liječenje se temelji na četiri jednako važna stupa: lijekovi, informiranje bolesnika, tjelesna aktivnost i dijeta s filoterapijom.

Lijekovi su djelotvorni i sigurni, ali upravo dijeta i pročišćavanje organizma te pojačavanje rada bubrega lijekovima biljem ima posebnu ulogu u liječenju gihta. Neizbježno je i mijenjanje životnih navika. Dijeta: treba u načelu izbjegavati iznutrice, bubrege, jetrice, srce i mozak, mesne ekstrakte, riblje konzerve, mlijeko, jaja, sol u većim količinama, grašak, špinat, čokoladu, pše-

nicu. To su namirnice bogate purinima i stvaraju mokraćnu kiselinu. Dijetom treba dosljedno smanjivati tjelesnu težinu sve do normalne. Preporučuje se do 1500 kalorija dnevno, koristeći se zdravom prehranom i uzimanjem osnovnih hranjivih tvari koje odgovaraju zdravoj prehrani čovjeka. Prije nego je potrebno ograničiti potrošnju alkohola. Nakon smirivanja akutnih bolova treba hodati (malo brže), trčati i vježbati svaki dan po 15 minuta, što je bolje od jednokratnog, a vremenski dugotrajnog napora.

Od voća i povrća naročito se preporučuju: jabuka, trešnja, grožđe, banana, ananas, jagoda, višnja, borovnica te celer, peršin, češnjak, alge.

Od ljekovitog bilja dobro je stavljati obloge korijena gavezca na čvorice, te oblog kao vrući povoj na bolne i otečene zglobove od trina sijenja. Oblog držati dok se ne posuši, a zatim ga mijenjati više puta dnevno. S trinama od sijenja mnogu se provesti i vruće kupelji uz dodatak 2 žlice soli da pojačamo podražaj vode. Toplinom potičemo cirkulaciju i brže izbacivanje otpadnih tvari iz organizma. Slično djeluje i čaj protiv gihta.

Čaj protiv gihta

Vrba kora (20g), kopriva list (20g), borovica 915g), breza list (15g), stolisnik biljka (10g), suručica (10g), maslačak korijen (10g)

Na jednu litru vode staviti 2 žlice ove čajne mješavine i prokuhati 3 minute. Nakon 10 minuta procijediti i piti kroz dan. Količina se u akutnoj fazi može povećati i na 2 litre čaja dnevno.

Uz čaj preporučam i domaći jabučni ocet kojeg treba popiti po 2 žličice s malo vode ili čaja prije svakog obroka. Terapiju ljekovitim biljem treba provoditi više mjeseci, a ako ste skloni povećanom stvaranju mokraćne kiseline u organizmu pijte po pola litre čaja svaki drugi dan gotovo cijeli život i pazite na prehranu.

Kod jabučnog octa pazite da su jabuke netretirane pesticidima i da u njemu nema dodatnog šećera. Ako je prisutan zatvor ili neredovita stolica, uspostavite normalan rad crijeva uz pomoć što više tekućine, svako jutro popiti tekućinu od namočenih suhih šljiva preko noći, ili uzeti po jednu šalicu čaja od krkotine (frangule) na dan.

Most (tonik) za masažu

Kamfor 1 žličica, et. ulje mente 1 žličica

Ove sastojke pomiješati i kada se dobro otope pomiješati ih sa 50 g vazelina ili neslanog maslaca. Ako želite tekućinu (tonik) pomiješajte gornje sastojke sa 70 posto alkoholom (iz ljekarne). Utrljavajte mast ili tekućinu - tonik više puta dnevno u bolni zglob i mišić. (Jutarnji list, Vikend)

Nove cijene! Izvrsne cijene!

VTC Vancouver Telephone Company
Telefonirajte po najnižim cijenama do sada !

Croatia 44¢ per min

Bosnia & Hercegovina 44¢

Germany 14¢ - Italy 16¢ - Austria 18¢

Australia 14¢, Philippines 37¢

Niske cijene i za ostale zemlje!

Finka Pralas, Tel: (toll free) 1 - 877 540-9821

*Govorimo hrvatski Fax: 1-877- 540-9823

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 52, 15. II, 2000

Strana 31

Pogled na dvoranu za vrijeme zajedničkog ručka

vot Kardinala Stepinca, na njegovo djelo, na ono što nam je ostavio, i za što nas je zadužio. Ova Sv. Misa bila je posebno dostojanstvena, topla, oku ugodna... Pred oltarom bili su mladi u narodnim nošnjama, mala djeca, djevojke i mladići: svi oni koji slijede učenje Bl. kardinala Stepinca.

Nakon Sv. Mise organiziran je izvrstan ručak, koji su pripremile žene Hrvatske katoličke zajednice. Svako jelo bilo je ukusno, no moram posebno spomenuti pečene piliće i krumpir. Normalno, kolači su uvijek dobri (a izgleda da ćemo dobiti recept nekog "kolača s medom" koji je upravo izvrstan, a ne tako sladak)

Nakon ručka počeo je "mali" program, kako su ga najavili. Mali? Taj program je trajao oko sat i više, a smjenivale su se pjesme izvrsnog mješovitog zbora pod ravnanjem Lorisa Buždona, jedna bolja od druge. Čitači u lijepim narodnim nošnjama svečano i dostojanstveno su odali čast bl. Kardinalu Stepincu svakom svojom riječju. Od prve pjesme "Ave Marije" do posljednje pjesme, koju su svirali mladi tamburaši tamburaškog orkestra "Jadran" - sve je bilo upravo prekrasno.

Sjedila sam za stolom nekolicine roditelja, koji samo da nisu "prsnuli" od ponosa na rad svoje djece. I zaista, imali su i na što biti ponosni! Program je bio izvršno uvježban; svi koji su sudjelovali u programu bili su tako sigurni u svaku riječ da se vidjelo kako uživaju u svakoj pjesmi, recitaciji, ili govoru. Naslušali smo

Žene Hrvatske Katoličke zajednice skuhale za izvrstan ručak za Stepinčevo, a dobit ide za Caritas.

se lijepih pjesama, koje dugo nismo čuli, a neke rijetko kada, kao na pr. Pjesma miru, Teci Jadro, Krasna zemljo, Mila zemlja, tamburaške izvedbe pjesama s Jadrana, Zagorski glasi, Bosnom ponosnom i na kraju splet pjesama kroz Hrvatsku! Bogatstvo zvuka, ugođaja, ljepote, mira: kako je na zastoru bilo napisano: mir u srcu mom, mir u srcu tvom, mir u srcu hrvatskom!

I na kraju, mladi su nas opet iznenadili veselom komedijom, koja je zahtijevala mnogo truda: posjeta Zagorca zubaru. Dvojica mladih glumaca Emilijan Badurina (zubar) i Ivan Horvatić (Zagorec) bili su izvrsni! Djeca po hrvatskim školama se trude održati hrvatski jezik u svom životu - a k tome tako dobro govoriti

Mladi glumac, s izvrsnim kajkavskim naglaskom, Ivan Horvatić, za vrijeme izvedbe komedije "Kod zubara"

jednim dijalektom, recimo zagorskim - koliko rada, ali uspjeh je bio upravo ogroman! Pjesak mladim glumcima je pokazao kako cijenimo njihov trud. Čestitke mladim glumcima, ali i onima koji su radili s njima!

Na kraju ovog lijepog popodneva prisutni su čestitali vel. Valentu njegov sutrašnji imendan, Valentinovo. Vel. Valent, i od HRVATSKE ISKRE - sretan imendan! Svima, koji su sudjelovali u ovoj prekrasnoj proslavi Stepinčeva, najtoplije čestitke. Djeci i mladima iz mješovitog zbora, tamburaškog orkestra "Jadran", učenicima iz subotnje škole Kardinal Stepinac - tako smo svi ponosni na sve vas! (VK)

Post festum

Seminar hrvatske pjesme i plesa održavao se u Hrvatskom domu u Hamiltonu. Jeste li posjetili taj dom? Zaista je lijep! Dok sam gledala plesače, imala sam prilike malo pogledati oko sebe i zaželjati da mi u Torontu imamo bar nešto slično

Moram priznati da mi je bilo vrlo teško tog dana gledati taj dom tamo u Hamiltonu! Jasno, drago mi je da ga oni imaju, ali da mi u Torontu i Mississaugi nemamo tako nešto - a toliko nas ima, i tako velike potrebe za tako nešto imamo!! Kako je to žalosno da mi nemamo jedno mjesto gdje bi naši mladi mogli raditi u svojim prostorijama, gdje bi stariji mogli popiti čašu piva ili coca-colu, porazgovarati s prijateljima, možda posuditi hrvatsku knjigu, ili pročitati novine?

Zar nitko nema nikakve ideje? Ili će možda odgovor biti zgrada u Streetsvillu?

Valentina

Vijesti iz naše zajednice

Bl. Alojzije Stepinac

Prije točno četiri desetljeća umro je za kardinal bl. Alojzije Stepinac. Teško je naći čovjeka koji je postojano podnio toliko kleveta i uvreda na svojem imenu. Bio je to križ koji je u mračnim vremenima progona mogao nositi samo čovjek poput kardinala Stepinca.

Mi često zaboravljamo prošlost, olako prelazimo preko totalitarnih razdoblja, a intervali masovnih političkih histerija koji nas zahvaćaju brzo se rasplinu u povijestima svih naših revolucija i kontrarevolucija. Stepinčeva sudbina zorno pokazuje kako se politička stvarnost može inverzirati i kako uvijek takvo svjedočenje, ne samo da može biti poučljivo našem vremenu, nego ostaje kao kršćanska paradigma postojanosti i mučeništva i djelo koje na kraju rasplinjuje opsjenu, razgoljuje laž jednog doba koje je ponižavalo čovjeka. Borba između Stepinca i njegovih progonitelja bila je metapolitički sraz dvaju svjetova, komunističko-ateističkog i kršćanskog. Pred vjerom i hrabrošću tog čovjeka pali su svi komunistički pokušaji da se raskoli i destruktura Katolička crkva, da se vjera u Krista uništi, a iz hrvatske memorije izbriše bilo kakva refleksija na državnost i nacionalnu samobitnost. Stepinac je obranio i Crkvu i svoj narod, ali je branio i pravednu savjest i ljudsku slobodu pred nehumanom logikom dvaju totalitarizma, komunizma i fašizma.

U današnjem svijetu Stepinčeva pozicija mogla bi biti nanovo aktualna. Opet se događaju montirani politički procesi (protiv Blaškića i Hrvata srednje Bosne), opet dijabolične inverzije stvarnosti, ubijanje pojma pravde, zamjenjivanje teza, laži i klevete protiv jednog naroda.

Bl. Alojzije Stepinac je osjetio što znači kad se mora prihvatiti kalež mučeništva. Izdržao je godine robije, progona i izolacije, i sve trnove krune, i sve uvrede i pljuvanja. Iznio je svoj križ i preminuo u Krašiću 10. veljače 1960. godine kao svet čovjek. Stepinčeva vjera triumfiralna je na kraju stoljeća nad svakim silništvom i bezbožtvom. Njegovo pouzdanje u Boga, vjera i postojanost, nakon protekla četiri desetljeća pokazale su u povijesnoj i duhovnoj punini da svijetlo istine, čak i ako ga netko stavi pod trijem, ili pokuša utnuti - uvijek na kraju zasja svojom mističnom snagom. (Slobodna Dalmacija)

C.F.U. Lodge 515 "Bernard M. Luketich"
Toronto, Ontario, Canada

ZABAVA SA PLESOM

Subota, 26. veljače 2000.

Početak u 19:00 sati

Dvorana "Naše Gospe Kraljice Hrvata"

7 Croatia street, Toronto

Pozivamo sve mlade i stare, koji vole zabavu, da nas posjete u subotu 26. veljače ove godine u našoj crkvenoj dvorani u Torontu. Ulaz je samo \$10.00, a biti će zakuska i hladno piće, uz dobar orkestar. Čisti prihod ide u pomoć kologrupe "Zrinski Frankopan" za putovanje u Hrvatsku.

Dodite i zabavite se - bit će nam lijepo!

Pozdravlja vas i poziva Odbor

HRVATSKA ISKRA VAŠA JE POTREBA

OSTAO JE S NAMA

Velečasni Ivan Golec

Rođen: 17. rujna 1947 u Koprivnici

Reden: 24. lipnja 1973 u Zagrebu

Umro 10. veljače 1999. u Mississaugi

U četvrtak 10. veljače blagdan je bl. Alojzija Stepinca. Proslaviti ćemo ga svečano slijedeće nedjelje, 13. veljače koncelebriranjem sv. Mise u 11 sati koju će s nama slaviti Most. Rev. John Kniht, pomoćni biskup torontske nadbiskupije.

Na sam blagdan prošle godine, umro je Father Ivan Golec, duhovni pomoćnik u župi Hrvatskih Mučenika. Umro je tiho, naglo; nije stigao ni reći "Do viđenja". Ipak, on je ostao s nama. Uspomena u našoj župnoj zajednici na njega živa je i rado ga se sjećamo i često spominjemo. Kako u crkvi gdje je rado i dugo boravio, posebno u ispovjedi, tako i u župnim školskim prostorijama, gdje se sastaje naša hrvatska mladost i djeca. Tih i nenametljiv, ali srdačan i susretljiv. Nije prodavao svoju "mudrost", tumačio je Riječ Božju uvjerljivo i iz dubine svoga vjerničkog srca. Zato su se rado njemu obraćali, pitali za savjet, pa i ono što je gotovo nemoguće, učinio je, međutim, sve u duhu Evanđelja.

Koliko je bio priznat i poštivan, vidjelo se na oproštaju i sprovednoj sv. Misi ovdje u Mississaugi, tako i na sprovedu u njegovoj rodnoj župi gradu Koprivnici. Bili smo počašćeni, a i njega je počastio dolaskom u našu crkvu i predvođenjem koncelebrirane sv. Mise kardinal Alojzije Ambrožić, Ordinarij torontske biskupije. Tisuće i tisuće Hrvata vjernika prošlo je uz njegov odar: bili su to očevi i majke, stariji ljudi, i djeca i mladi. Svi su prošli uz njega, i ona mala djeca htjela su ga se dotaknuti, jer on je bio njihov veliki prijatelj. Na groblju u Koprivnici, unatoč radnoga i vrlo hladnog dana, našlo se stotine i stotine građana Koprivnice. Sprovod je vodio mons. Juraj Jezerinac, Vojni Ordinarij Republike Hrvatske. Ordinarij varaždinske biskupije, kojoj je on pripadao, radi bolesti bio je spriječen. Zamijenio ga je i prenio iz raze sućuti prečasnog gosp. Antun Perčić, kancelar. U govorima koji su bili izgovoreni na groblju, bila je istaknuta njegova poniznost, velika ljubav prema Bogu, Crkvi i domovini Hrvatskoj. Upućena je i zahvala njegovoj majci i ocu, koji su oba sina poklonili Crkvi u Hrvata. Sada, on uz njih i s njima, počiva snom mira i čeka čas Uskrsnuća i riječi: "Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta!" (Mt. 25,34)

Ivica Kecerin, Župni vjesnik

Vijesti na engleskom News in English

By: S. L. Butkovic

Prime Minister Racan presents Government Programme

ZAGREB (HINA) - Croatian Prime Minister Ivica Racan on Wednesday presented a Government programme for the next four years to the Croatian National Sabor's House of Representatives.

Completing the presentation Racan suggested a number of conclusions which express the basic guidelines of the Government.

Mesic 56% Budisa 44%

ZAGREB (HINA) - According to results gathered from all polling stations in Croatia and abroad, presidential candidate Stjepan Mesic of the Croatian People's Party (HNS) won 1,433,299 votes or 56 percent, whereas his rival Drazen Budisa of the Croatian Social Liberal Party/Social Democratic Party (HSL/SDP) block won 1,125,957 votes or 44 percent in the second round of the presidential elections, the head of the National Electoral Commission, Marijan Ramuscak told reporters at noon on Tuesday.

Croatian Expedition

NORDKAPP (HINA) - Croatian students Tibor Skala and Bojan Dvorsek, members of a Croatian expedition traveling to Europe's northernmost point of Nordkapp, are the only of 33 teams who

reached the finish of a 5,200 km-long race in their Citroen 2CV.

CROATIAN SCIENTIST WINS AWARD

LONDON (HINA) - Coatian scientist Daniela Hamidovic has been chosen the second best candidate and given an award in a competition on the preservation of nature, organised by the British Royal Geographical Society, spokeswoman Jane Bevan said on Wednesday.

Daniela Hamidovic was on Tuesday evening presented with a 20,000-pound-worth "Rufford Award" for the study and preservation of the long-legged bat (Myotis capaccinii), an endangered species, which lives exclusively in the rocky areas of north-west Africa, south Europe and south-west Asia.

MESIC-PRESIDENT OF INITIATIVE

ZAGREB (HINA) - The Newly-elected Croatian President Stipe Mesic said early on Tuesday morning he would take over the current presidential powers until the envisaged constitutional changes were implemented, adding he would not use those powers which were the result of the "inflation of presidential powers." Mesic said his election as the President of the Republic completed the establishment of authority, a process in which Croatia demonstrated a high level of democracy.

Visit to Brussels

ZAGREB (HINA) - During the impending visit to Brussels, a Croatian delegation will state the concrete steps it will take in meeting conditions set for a rapid access to the European Union (EU) and NATO, both of which announced they widely embraced cooperation with the newly-elected authorities, Croatia's foreign minister said on Thursday.

French peacekeepers stoned by mob

KOSOVSKA MITROVICA -

Hundreds of ethnic Albanians pelted French soldiers with stones and

bottles to protest the NATO-led peacekeepers' failure to prevent the deaths of at least six Kosovo Albanians.

The clashes in this volatile city came after a night of violence that also left about two dozen Serbs injured and 10 UN vehicles burned.

The French troops fired tear gas to disperse about 500 rioters at a main bridge. Armed members of the Kosovo Protection Corps, former ethnic Albanian rebels, calmed the crowd. Four or five French soldiers were injured, including one whose arm was broken.

VUKOVAR was the Croatian city worst hit during the Serbian aggression on Croatia

Mesic ready to testify

ZAGREB - (BBS NEWS) - Mesic said he was ready to testify against Yugoslav President Slobodan Milosevic at the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia in The Hague. He was speaking in an interview with the Serbian opposition TV station Studio B.

Mesic said the country will accept the return of more than 300,000 ethnic-Serb refugees. He also said that Croats and Muslims must be allowed to return to Serb areas in Bosnia. This would free up jobs and homes in Croatia for returning Serb refugees, he said.

He said Serbian Generals Blagoje Adzic and Veljko Kadijevic, who was then Yugoslav defence minister, should be tried at the Hague. Mr. Mesic has already testified before the ICTY, in 1998.

Gosp. Siniša Leopold u radu

nema roditelja koji prenose ljubav prema hrvatskom plesu i pjesmi na svoju djecu, i da nema požrtvovnih ljudi koji rade po raznim plesnim grupama, kao i Kanadsko-hrvatskog folklornog saveza koji radi već dugi niz godina i okuplja 40-etak društava diljem Kanade (22 društva na istoku i 18 na zapadu) Ukoliko niste znali, predsjednik Folklornog saveza za Kanadu je gosp. Nikola Vrdoljak, naš veseljak Nikica, koji sebe i svoju obitelj daje folkloru. Kako čujem ove godine on organizira odlazak mladih folklorša u domovinu, no o tome drugom prilikom. Pored Nikice, gosp. Čapin je predsjednik Folklornog saveza za istok, a Jeannie Pleša iz Calgaryja, predsjednik za zapad.

Dragi gosti iz Hrvatske bit će među nama još samo par dana, gotovo svaki dan su u drugoj folklornoj grupi, a svaki weekend rade sa grupama mladih željnih znanja. Velika je šteta da naša zajednica nije imala prilike porazgovarati sa ta dva čovjeka, gosp. Ivom Ivančanom i gosp. Sinišom Leopoldom, koji toliko daju za hrvatsku pjesmu i ples.

Gosp. Ivo Ivančan pokazuje plesne korake

Vozila sam kući sa seminara folkloru s velikim radošću u srcu. Ovi naši mladi žrtvuju sve za hrvatski ples i pjesmu, vole to što rade, a kad se nešto voli - to se ne pušta tako lako, pa sam sigurna da će naša zajednica uživati u dobrim, visoko kvalitetnim plesovima i pjesmama - sve dok ima takvih kao što sam sreća ove subote u Hamiltonu, na seminaru Hrvatske pjesme i plesa. Čestitke organizatorima, a gospodi Ivančanu i Leopoldu velika hvala od svih nas, a posebno od HRVATSKE ISKRE. (VK)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 52, 15. II, 2000

Hrvatsko društvo Međimurje: Valentinski banket

U subotu 12. veljače u prepunoj dvorani Slovenske crkve održan je Valentinski banket Hrvatskog društva Međimurje. Po običaju, bilo je izvanredno veselo! Gdje god sam pogledala bila su nasmijana lica zadovoljnih gostiju - iz svih dijelova Hrvatske, ne samo iz Međimurja, a članovi društva su bili zaista dobro raspoloženi!

Večera je bila izvrsna, obilna; kolači zaista ukusni, a da o krafnama i ne govorim! Kad su se pojavile nakon večere - nestale su u sekundi! Otišla sam po koju misleći da su obične (hladne) no iznenadila sam se, jer - bile su još vruće!

Ovaj puta Međimurci su nam predstavili malo svoje poezije. Gđa. Vicky Tolley i Franc Lajtman odrecitali su dvije međimurske pjesme, baš onak kak Međimurci govori. Prva pjesma bila je o Međimurju, pjesnikinja Magdalene Vlah-Hrnjanec, prekrasna pjesma u kojoj je upotrijebljeno mnogo lijepih riječi kako bi se pokazala ljepota Međimurja i jezika kojim Međimurci govore. Drugu pjesmu, komičnu pjesmu o Žofi i Jančiju, Florijana Andrašeca - Vicky i Franc su upravo izvrsno pročitali! Koliko god da je jezik tog vremena kad je ta pjesma bila napisana (1924) bio drukčiji od ovog današnjeg, svi smo ju razumjeli i od srca se nasmijali Jančiju kak "se lepo zorganiziral kad je poslat ženu na posel na polje"! Pročitajte tu pjesmu na strani 24.

Plesalo se, pjevalo i zabavljalo dugo u noć na ovoj Valentinskoj zabavi - VIS "Treći stupanj" je izvrsno obavio posao. Dva suca, moj prijatelj gosp. Tolley i ja (!), izabrali smo dva najbolja plesača, pa onda dva plesača koji su najviše uživali u "valentinskom" plesu. Zadaća je bila teška, jer plesača je bilo puno, mnogo od njih izvrsni - no ipak

Bračni par Jurković, za vrijeme plesa na Valentinskoj večeri, kod Međimuraca

najbolji su bili bračni bar Hrčić, a najnježniji - bračni par koji nije htio dati svoje prezime.

Na kraju, novac sa ove, kao i do sada svake zabave Međimuraca, odlazi djeci palih branitelja i Domu za hendikepiranu djecu u Čakovcu. Hrvatsko društvo Međimurje i dalje ide po putu, koji su si odredili pred više godina - pomoći one u Domovini kojima treba.

Čestitamo vam svima, dragi Međimurci, a posebno velika hvala vašem predsjedniku Gosp. Ivanu Lajtmanu na toploj dobrodošlici!

Proslavili smo Stepinčevo!

Danas popodne, u župi Naše Gospe Kraljice Hrvata, svečano je proslavljeno Stepinčevo. Uvod u ovo prekrasno popodne bila je svečana Sv. Misa, u kojoj se župnik vel. Valent osvrnuo na ži-

Događaji zajednice

Seminar Kanadsko-hrvatskog folklornog saveza

Upravo sam se vratila sa seminara Kanadsko-hrvatskog folklornog saveza, koji se održava već tri zadnja weekenda ove godine u Hrvatskom domu u Hamiltonu - i vrlo sam uzbuđena!.

Kad sam došla do Hrvatskog doma pred njim su bili mladi u grupama, raspoloženi, nasmijani; tu i tamo čula se je hrvatska riječ, dok je većina ipak govorila engleski, što nije ni čudo. U dvorani je bila velika grupa mladih, prosjek starosti između 18 - 30 godina, mladići i djevojke. U razgovoru s gosp. Vrdoljakom, jednim od organizatora ovog seminara, rečeno mi je da se ovdje, na ovom seminaru, nalaze mladi plesači, učitelji i potencijalni učitelji iz svih bližih gradova naše provincije.

Ivo Ivančan, Marijana Grbešić (Sudbury),
(Oshawa) i Antonija Božić (Sudbury)

Malo sam porazgovarala sa mladima za stolom gdje sam sjedila. Bilo ih je četvero, neki iz Oshawe, neki iz Sudbury-ja. Svi su došli, jer im je važno prisustvovati ovom seminaru koji vode dva poznata učitelja iz Hrvatske: gosp. Ivo Ivančan, umjetnički direktor svima nam poznatog folklornog ansambla "Lada" iz Zagreba, i gosp. Siniša Leopold, dirigent velikog tamburaškog orkestra HRT iz Zagreba, inače poznati učitelj tamburica i drugih narodnih instrumenata, kojeg ste vjerojatno vidjeli ako ste gledali TV program "Lijepa naša", on je dirigent velikog orkestra. Po mišljenju mnogih ova dvojica, gosp. Ivančan i gosp. Leopold su živući najbolji stručnjaci u svom polju rada.

Ostala sam neko vrijeme s plesačima, kojih je bilo oko 40-etak. Vrlo su pažljivo pratili svaku riječ učitelja, gosp. Ivančana, duboko skoncentrirani na rad, a ipak opušteni - jer plesati hrvatske narodne plesove ovim mladima je zadovoljstvo, to je bilo vrlo jasno iz svake njihove geste. Uz njih svaki pokret plesača i učitelja pratio je i Nikica Vrdoljak, koji je i domaćin dvojice gostiju. Svaki seminar ima drugu temu, današnja tema bila je "plesovi iz dinarske zone" (jer Hrvatska je podijeljena na četiri plesne zone: panonska, alpska, dinarska i jadranska). Gosp. Ivančan, poznati učitelj hrvatskih narodnih plesova, prenosio je na naše mlade svoje umijeće pažljivo korigirajući, učeći, prateći svaku kretnju svakog plesača. Svoje iskustvo prenio je na našu mladost riječima: "Izravajte se, plešite punim stopalima, ne ubrzavati, tempo, tempo..." I upravo je bila vidljiva promjena u plesu svih plesača. Dok su plesali i vježbali, gosp. Ivančan je raščlanjivao svaku figuru, objašnjavajući kako doći do željenog efekta.

U jednom trenu otišla sam među svirače, jer kako sam već rekla, gosp. Siniša Leopold je uvježbavao svirače. Tamo je bila grupica oko 20-etak mladih, što djevojaka, što momaka. Upravo su završili uvježbavanje "Starih podravskih plesova", kako mi je rekao gosp. Leopold "starih, prastarih" plesova. Iako su trebali

Mladi violinisti na seminaru

prijeći na druge komade, gosp. Leopold je zamolio mlade neka odsviraju te podravske plesove za goste, gosp. Vrdoljaka i mene. Ja neobično volim našu narodnu glazbu, no ovo što su mi ti mladi ponudili je bilo nešto novo - hvala im svakome, a posebno hvala gosp. Leopoldu na pažnji. Ne znam kako da vam prenesem taj osjećaj kad gledate te mlade zaljubljenike u hrvatsku narodnu glazbu: violiniste, tamburaše, one na bisericama, bračevima, bulgarijama, čelu, čeloviću, berdi (ili bajsu) i drugim instrumentima (jednom svakako treba napisati članak o instrumentima Hrvatske) - zaista nešto posebno, jedinstveno. Posebno me je zanimalo mladost tih svirača - i nadarenost!

Vratila sam se u dvoranu kod plesača negdje pri kraju jednog diela. Na rekanitulaciju onog što su učili tog iutra. Jer kako mi je rekao gosp. Vrdoljak "ovdje ih se uči čitanje i pisanje koraka po poznatom etno-muzikologu Vinku Žganecu". I ovaj puta gosp. Ivančan je ponavljao riječi koje je rekao par puta tokom vježbe: "Jako je važno da jedna "trojka" tjera drugu "trojku", da razmak bude jednak; kad idete natrag previše približavate djevojke - to treba izmijeniti. Osnovno je više lijevo, više desno, puna noga i tempo, tempo!"

U pauzi rada: gospoda Čapin, Leopold, Ivančan i Vrdoljak (s lijeva na desno)

Kad gledamo mlade na pozornici na bilo kojem organiziranom događaju naše zajednice kako taj ples izgleda lagan - čini ti se i sam bi bez problema zaplesao. No, ja znam da imam "dvije lijeve noge" i od mog plesa ništa, zato se uvijek divim stručnosti, ljepoti, gracioznosti, strpljenju i upornosti naših mladih plesača, pjevača i svirača. Svakako, od toga ništa ne bi bilo da

Privremeni i neslužbeni rezultati drugoga kruga predsjedničkih izbora:

Mesiću 56,21; Budiši 43,79 posto glasova - Obradeno je 99,36 posto listića

Točno u ponoć Marijan Ramušćak, predsjednik Državnog povjerenstva, svečano je proglasio privremene neslužbene rezultate drugog predsjedničkih izbora održanih 7. veljače.

-Hrvatice i Hrvati u domovini i svijetu, državljanke i državljani Republike Hrvatske, prema prvim nepotpunim rezultatima novi je predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić - objavio je Ramušćak.

Noćas do 23.15 sati obrađeni su rezultati na 99,36 posto biračkih mjesta u Hrvatskoj i inozemstvu, prema kojima je Stjepan Mesić, kandidat HNS-a, osvojio 1.430.907 glasova ili 56,21 posto. Dražen Budiša, kandidat HSL-a i SDP-a, dobio je 1.114.549 glasova ili 43,79 %. Na biralište je izašlo 61,48 % birača ili 2.575.105. Nevažeci listića bilo je samo 1,15 %. Uvjerljivom pobjedom u drugom krugu 65-godišnji Stjepan Mesić postao je tako drugim predsjednikom Republike Hrvatske od njezine samostalnosti. Stjepan Mesić pobijedio je u 16 hrvatskih županija i u gradu Zagrebu, a Budiša je pobijedio u četiri županije, Primorsko-goranskoj, Šibensko-kninskoj, Splitsko-dalmatinskoj i Međimurskoj. Mesić je najbolji rezultat postigao u Požeško-slavonskoj županiji (71,52%), zatim Virovitičko-podravskoj (70,93%), izvrsno je prošao u Istarskoj županiji (70,89%). Mesić je uvjerljiv favorit i u Hrvatskom zagorju, jer je u Krapinsko-zagorskoj županiji dobio 70,38%. U gradu Zagrebu Mesić je dobio 53,31 % ili 246.000 glasova, a Budiša je dobio 46,69 % ili 216.145 glasova. Dražen Budiša najbolji je rezultat postigao u Šibensko-kninskoj županiji, gdje je dobio 60,67 % ili 34.788 glasova. U primorsko-goranskoj županiji Budiša je dobio tijesno ispred Mesića - 50,92 % ili 92.498 glasova. Budiša je u Splitsko-dalmatinskoj županiji pobijedio sa 58,53 % i u Međimurskoj županiji sa 53,36%. Budiša je odnio uvjerljivu pobjedu u inozemstvu, gdje je ukupno izašlo na birališta 17,47 % birača, a Budiša je osvojio 75,38%. Još uvjerljivije Budiša je osvojio birače u BiH, gdje je odaziv birača bio 14,2%, a za Budišu je glasovalo 90,03%, a za Mesića 9,97%.

Mesić: Svi optuženi će u Haag, a vratit ćemo Srbe iz Krajine

Zagreb, 2. veljače, "Suradnja s Haaskim tribunalom za ratne zločine prioritet je moje politike," izjavio je predsjednički kandidat Stipe Mesić u intervjuu Der Spiegelu.

"Svaki optuženik za ratne zločine bit će izručen Sudu u Haagu, a založit ću se i za povratak Srba protjeranih iz Krajine. Ja se ne osjećam predsjednikom svih Hrvata poput nekad Tuđmana, nego predsjednikom svih građana Hrvatske", zaključio je predsjednički kandidat četvorka.

Na pitanje njemačkog novinara kako je on kao kandidat jedne male oporbene stranke iza sebe ostavio sve druge kandidate u predsjedničkoj utrci, Mesić je odgovorio: "Jer ja jasno govorim ono što narod misli: osloboditi se mafijaških struktura Tuđmanova klana, krenuti prema NATO-u i Europskoj uniji".

Upitan za procjenu kad bi se to trebalo dogoditi, izjavio je da je Hrvatska već izgubila dosta dragocjenog vremena. "Ugledu Hrvatske naštetile su prije svega Tuđmanove igre sa srpskim predsjednikom Miloševićem oko podjelice Bosne", istaknuo je

Stipe Mesić, drugi predsjednik Republike Hrvatske

predsjednički kandidat. Nakon što ga je novinar Der Spiegel podsjetio da je i sam do 1994. sudjelovao u donošenju tih odluka, Stipe Mesić je ustvrdio da je "dugo znao da naša vladajuća stranka HDZ nije demokratska stranka i da će Hrvatska potonuti u kaos ako nam ne uspije preobraziti IIDZ u modernu zapadnu stranku". Predsjednički kandidat je dodao da je istupio iz stranke jer preobrazba nije uspjela.

Na konstataciju njemačkog novinara da postojeći hrvatski Ustav daje predsjedniku neobične velike ovlasti, Mesić je odgovorio: "To neće ostati tako: ubuduće neće biti predsjedničkih dekreta, a naš će se politički sustav približiti sustavima članica EU-a". (Vjesnik)

Stipe Mesić na pobjedničkom slavlju u Novinarskom domu

Mesić je kazao da je najbolje rezultate, koliko je njemu poznato postigao upravo u svom rodnom mjestu Orahovici te komentirao da ona narodna "kako nitko nije prorok u svom selu" ne mora uvijek vrijediti.

Stipe Mesić je kazao kako bi i on sam mogao inicirati Ustavne promjene, ali da bi tome trebao predhoditi rad stručne skupine i šira rasprava o promjenama Ustava. Mesić se nada da bismo takvim pristupom promjenama Ustava riješili probleme s najvišim državnim zakonom za duže vrijeme. Novi predsjednik još je jednom ponovio kako će poštovati sve odluke Sabora te istaknuo da se nada odličnoj suradnji s parlamentom i Vladom. Na pitanje misli li da bi u odnosima s Račanovom vladom moglo biti problema jer ga je premijer nazvao nasmiješenim Tuđmanom, Mesić je odgovorio:

"Mislim da će moj smiješak uskoro prijeći i na Račana!"

Novinare je također zanimalo kakav će odnos kao novi predsjednik imati prema obitelji pokojnog predsjednika dr. Franje Tuđmana. "Uvijek sam zastupao stav da pred zakonom moraju svi biti jednaki. Pred zakonom se nikada ne pojavljuje čitava obitelj, nego samo pojedinci", diplomatski je odgovorio Mesić.

Mesić je kazao da će svoj prvi radni dan nakon što položi prisegu provesti u sadašnjem Uredu predsjednika na Pantovčaku. Na kraju Mesić je kazao kako bi želio posjetiti Bruxelles, naglasio da će se zalagati za priključenje Hrvatske EU i NATO-u te također da će jedan od prvih glavnih gradova koje će posjetiti biti i Sarajevo.

Gužva u Novinarskom domu sinoć bila je nesnosna kao i prije dva tjedna poslije prvog kruga izbora. Novinari su na ulazu morali čekati i više od 40 minuta. Kako smo uspjeli doznati, samo je na popisu akreditiranih novinara bilo više od 260 imena, a tome treba pridodati i ostale uzvanike. Među uglednicima su bili veleposlanik BiH u Zagrebu, dr. Hasan Muratović, zastupnik u slovenskom parlamentu Jelko Kačin, Stjepan Spaić, Zvonimir Trusić, osnivači HNS-a dr. Savka Dapčević-Kučar i Srećko Bijelić i drugi. Na slavlju su najviše posla imali konobari, jer su pivo, vino i sokovi tekli potocima. (Večernji list)

Zagrebačka gradonačelnica protiv hrvatskog predsjednika: Marina Matulović-Dropulić

ne da Mesiću Palaču Dverce!

“Ni govora, govori Marina Matulović-Dropulić,” Palača Dverce je jedini objekt na Gornjem gradu, osim naravno zgrade u Čirilometodskoj ulici u kojoj je Gradska skupština, koji je u vlasništvu Grada Zagreba i koji je reprezentativni objekt Grada Zagreba. Svaki grad u Europi, posebice državne prijestolnice, ima svoj reprezentativan objekt gdje može održati određena događanja i organizirati prijame. Prema tome, nama je to jedina kuća, mi tu kuću ne možemo nikome dati i Dverce definitivno ostaje gradsko vlasništvo”.

Grad bi, širimo priču i pitamo dalje, za uzvrat na raspolaganje dobio dosadašnje predsjedničke prostore na Pantovčaku. Marina Matulović-Dropulić kategorički odbacuje te glasine i apsolutno ne dopušta mogućnost razmjene prostora. “Ne, nikakvi pregovori nisu vođeni. Naša Vlada morala bi isto tako biti svjesna toga da je Palača Dverce gradski objekt i da svakom gradu treba takav prostor. To što pišu neke novine krive su informacije. Nikakvih pregovora nije bilo”-tvrdi ona.

Do svečane prisege drugoga hrvatskoga predsjednika Stipe Mesića ostalo je manje od deset dana. Valjda će na vrijeme doznati lokaciju kamo će se zaputiti 18. veljače. (Slobodna)

Mesić: Svjedočit ću protiv Miloševića!

Madrid, 9. Veljače, Novi hrvatski predsjednik izjavio je da želi svjedočiti protiv jugoslavenskog predsjednika Slobodana Miloševića pred Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na prostoru bivše Jugoslavije u Den Haagu, objavio je španjolski dnevni list El Mundo, a prenosi France Presse. “Upravo radim sve što mogu kako bih bio pozvan u Haag kao svjedok u suđenju Miloševiću. Samo nakon njegova privođenja Sudu će se moći govoriti o promjeni u tom dijelu Balkana”, rekao je Mesić. “Prave demokratske mjere moraju se poticati i u Srbiji, kao što je slučaj u Hrvatskoj”, naglasio je. Govoreći o politici Hrvatske prema Hrvatima u BiH, Mesić je izjavio “Hrvati koji tamo žive, predstavljaju zajednicu koja mora svoje odnose usmjeriti prema Sarajevu, a ne prema Zagrebu. Hrvatska će nastaviti podupirati dijasporu. Ali, ni u kojem slučaju nećemo podržavati staru strukturu hrvatske republike u BiH”. (Večernji)

Hrvatsko društvo za zaštitu i promicanje ljudskih prava:

I predsjedničkim kandidatima treba čuvati ljudska prava

Zagreb (Hina) - Hrvatsko društvo za zaštitu i promicanje ljudskih prava u srijedu je izrazilo negodovanje zbog “sumnjičenja u javnosti” dvojice predsjedničkih kandidata Dražena Budiša i Stipe Mesića.

U priopćenju, što ga je potpisao predsjednik Hrvatskog društva za zaštitu i promicanje ljudskih prava Nikola Muslim, se apelira na “medije i sve hrvatske građane na poštivanje ljudskih prava dvojice predsjedničkih kandidata”

“Ne dopustimo da naš budući predsjednik nosi sjene krvave stvarnosti koju smo proživjeli i da te sjene padaju na Budišu i Mesića, njihove obitelji i potomstvo, hrvatsku državu i njezine građane”, dodaje se. Također se navodi da su obojica kandidata “čestiti ljudi koji su robijali za slobodu Hrvatske”.

“Dražen Budiša je za Domovinskog rata kao ministar javno iskazivao bol za strahote što su ih proživljavali Hrvati i hrvatski državljani, a Stipe Mesić je dostojanstveno obavio posao kao posljednji predsjednik Jugoslavije u Beogradu i za razliku od Stjepana Radića ostao je živ”, ističe se, uz ostalo, u priopćenju Hrvatskoga društva za zaštitu i promicanje ljudskih prava.

Po sadašnjem Ustavu, Mesić može smijeniti Račana

U Hrvatskoj je trenutno na snazi polupredsjednički sustav u kojem Predsjednik ima presudnu ulogu u izvršnoj vlasti. Donosimo popis 24 ovlasti, koje, po sadašnjem Ustavu, ima šef države:

1. Predsjednik zastupa RH u zemlji inozemstvu, brine za poštivanje Ustava, osigurava opstojnost i jedinstvenost RH i redovito djelovanje državne vlasti;
2. Raspisuje izbore za saborske domove i saziva ih za prvo zasjedanje;
3. Raspisuje referendum u skladu s Ustavom
4. Imenuje i razrješuje premijera
5. Na prijedlog premijera imenuje i razrješuje njegove potpisnike i ministre;
6. Daje pomilovanja;
7. Dodjeljuje odlikovanja i priznanja određena zakonom;
8. Na prijedlog Vlade osniva diplomatska i druga predstavništva RH u inozemstvu te postavlja i razrješuje predstavnike RH i prima vjerodajnice stranih diplomatskih predstavnika;
9. Vrhovni je zapovjednik oružanih snaga;
10. Imenuje i razrješuje vojne dužnosnike;
11. Predsjedava Vijeću obrane i nacionalne sigurnosti te imenuje njegove članove;
12. Donosi uredbе sa zakonskom snagom i poduzima izvanredne mjere u slučaju ratnog stanja ili neposredne ugroženosti države ili kad su tijela državne vlasti onemogućena da redovito obavljaju ustavne dužnosti;
13. Može sazvati sjednicu Vlade i staviti na njezin dnevni red pitanje koje želi. Sjednicom Vlade, na kojoj je na-zočan, Predsjednik predsjedava;
14. Jednom godišnje Saboru podnosi izvješće o stanju države i nacije;
15. Može na prijedlog Vlade i supotpis premijera raspustiti Zastupnički dom, ako on izglasa nepovjerenje Vladi ili ako se u roku od mjesec dana predlaganja ne prihvati državni proračun;
16. Imenuje i razrješuje članove Predsjedničkog vijeća i drugih savjetodavnih i pomoćnih tijela koja mu pomažu u obavljanju njegovih ovlasti;
17. Objavljuje rat i zaključuje mir;
18. Može imenovati do pet osobito zaslužnih građana u županijski dom;
19. Može raspustiti Zastupnički dom u skladu s Ustavom;
20. Proglašava zakone u roku osam dana od kada su doneseni u Zastupničkom domu Sabora;
21. Sklapa međunarodne ugovore;
22. Ima pravo promjene Ustava;
23. Ima pravo pokretanja postupka udruživanja RH u sa-veze s drugim državama;
24. Potvrđuje i razrješuje gradonačelnika i župane na prijedlog vijeća.

Vjesnik, 11. veljače, 2000

Gđa. Boljkovac na zajedničkom ručku, za Stepinčevo

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 52, 15. II, 2000

MOLIMO, PROSVJEDUJTE,

There was an article published in the National Geographic's latest issue about refugees, Kosovo and Albania. Included was a map of the Balkans and a description of each nation. Please follow Hilda's example (found at the end of this message), write to the magazine and express your dissatisfaction with the content of this article. The address is: ngsforum@nationalgeographic.com

Here is what they write about Croatia and Serbia: Croatia (at the map) Like the Serbs, Croats are Serbo-Croatian-speaking south Slavs. However, they are mostly Roman Catholic and use the Latin alphabet of western Europe; Serbs tend to be Orthodox Christians who use the Cyrillic alphabet of Eastern Europe. These differences have perpetually divided the two communities. During WWII, Axis-aligned Croatia persecuted and killed Serbs, among other ethnic groups. The Serb-dominated Resistance retaliated. Croatia (statistics) Population 4,677,000, 78% Croat, 12% Serb. etc. GDP per capita 5,100, Military spending 950 Million Another Slavic region, Croatia was carved up by competing other states in the 15th and 16th centuries - Venice won the coast, the Ottomans and Austrians took the interior. Serbs fleeing the Ottoman advance settled in what is now a Serbian stronghold in Croatia. In 1991 Croatia seceded from Serb-dominated Yugoslavia and for the next four years fought the Yugoslav army and its Croatian Serb allies.

Serbs (at map) In the sixth and seventh centuries Serbian Slavs moved into what is now Serbia, Macedonia, Croatia and Bosnia and Herzegovina. Saints Cyril and Methodius converted them to Orthodox Christianity in the mid-800s. Founded in the 12th century, the kingdom of Serbia seized Albania, Macedonia and parts of Bosnia Bulgaria and Greece. In 1389 the Ottomans defeated the Serbs at Kosovo. Modern efforts to expand Serbia aim at recapturing many earlier Serb territories. Serbia statistics: 63% Serbs, 13% Hungarian, 14% Albanian, 6% Montenegrin, etc. GDP per capita \$2,300, Military spending 911 million

I wrote the following letter:

Dear Editor:

It was very disappointing and disconcerting to see your lack of research in regard to the history of Croatia, by giving it a very cursory description, totally lacking in basic facts. Where did you get your information, from Serbs? That would explain it! Facts are, it was the Croats who settled in the sixth century in what is today's Croatia and established a dukedom and in the tenth century their kingdom until taken over by Austria-Hungary in the 12th century. Croats are proud of their thousand year history in this region, but you made no mention of it, instead ascribing it to the Serbs. Serbs came to the Balkan region after the Croats - and from a different direction - settling in Serbia, not Croatia, and for that matter neither in Bosnia nor Macedonia. Furthermore, the language of Croatia is Croat, not Serbo-Croat. The Serbs, who dominated Croatia and Slovenia in pre - and after WWII Yugoslavia insisted on the language to be called Serbo-Croat - even though, there are documents and literature from the past 1,000 years proving Croats' language.

Finally, you state that Serbs dominated the resistance against the WWII Nazi puppet regime of Croatia. Not true. The overwhelming majority of antifascist fighters under Tito (a Croat) were Croats. The Serb Chetniks often collaborated with the Germans and Italians and only joined Tito's partisans toward the end of WWII.

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 52, 15. II, 2000

As a decades old member of the National Geographic I am considering cancelling my subscription as well as the NG World for my grandchildren, since I consider such false information, going to millions of readers and schools, damaging to the image of Croatia. I would suggest to you to consider sending someone to Croatia to research and get acquainted with a historically very old western civilization, prevailing at every step at the sites of old churches and landmarks.

Sincerely,

Hilda M. Foley

Ponavljamo ovo pismo upućeno Toronto Star-u, radi pogrešnog imena potpisnika. Gosp. Miji (Michaelu) Brozu duboko se ispričavamo radi ove pogreške.

The letter to the Editor:

Re: Editorial, Jan 5, 2000.

Croatia's fresh start

....As a member of the Croatian Community I subscribe to and have been reading The Toronto Star for over 40 years although I do not agree with many of the Star's hypocritical liberal views. On Jan. 5 2000. An article appeared on the editorial page under the heading “Croatia's fresh start”. This is not the first time in 35 - 40 years that the Toronto Star omitted or distorted facts regarding Croatia's previous struggle for its independence and since January 1992 has been recognized as a state by almost all the members of the UN. In this above mentioned editorial quite a few facts have been omitted on purpose, specifically with the reference to President Tudjman's criminal expulsion of 200,000 ethnic Serbs from the region of Krajina.

The Star conveniently omitted first, that these same Serbs were ordered out of Croatia (Krajina) by their (Vojvoda) chetnik leader Milan Martić for what reason only he knows and secondly there was no reference made to President Tudjman's speech just before the start of the action called “The storm” for liberation of the region called “Krajina” by the Croatian police and army units on 4th of Aug. 1995, where he called upon all the citizens of Krajina and specifically on Serbs not to leave their homes, that nothing would happen to them. That speech was repeated over and over again hourly regularly on the radio and TV on the 4th and the 5th of Aug. 1995. in this region. The third, most of the Serbs, their fathers and forefathers emigrated to Croatia from Serbia and Bosnia at least 50 - 200 years ago, because of the Turkish occupation of the Serbia, and Bosnia, and yet these same people established para-state on the Croatian territory!

Most of the males were volunteers in Milošević's Yugoslav National Army (JNA), which in 1991 destroyed the Croatian town of Vukovar, exactly as the Russians are doing to Grozny these days. In August 1995, most of these volunteers still had blood on their hands from Vukovar and other atrocities against children, women, elderly - all over Croatia....

If the Toronto Star does not correct injustices and distortions toward the Croatian public in Toronto and the vicinity, I will seek other remedies.

Yours truly,

Mike (Michael) Broz,
Brampton

Pretplatite se na HRVATSKU ISKRU

Vijesti iz kulture

Hrvatska baština u Kraljevskom Institutu britanskih arhitekata

Ovaj je cijenjeni Institut među svoje ovogodišnje programe uvrstio i predavanje o hrvatskoj arhitektonskoj baštini. U toj značajnoj instituciji o Hrvatskoj će govoriti Sherbana Cantacuzina, nositelj najviših kraljevskih odlikovanja, i ugledni britanski arhitekt i konzervator. On je ujedno i povjerenik Međunarodne zaklade za hrvatske spomenike. Prihod od predavanja bit će namijenjen znamenitoj knjižnici franjevačkog samostana u Dubrovniku. Knjižnica oštećena u ratu je obnovljena, no vrijedni spisi još su uvijek pohranjeni u kartonskim kutijama.

Hrvatski dokumentarac o Marku Polu među tri najbolja na svijetu

Film "Povijesna bitka Marka Pola" osvojila je posebnu diplomu kao jedan od tri najbolja povijesna dokumentarca na svijetu za 1999. na završnom Međunarodnom festivalu filmskog i video stvaralaštva u New Yorku. Taj je film proizveo dokumentarno-povijesni program HRT-a. Nagrađeni filmovi na tom najvećem festivalu dokumentaraca birani su između 1214 radova iz 43 zemlje svijeta. Naš film govori o životu toga prvoga svjetskog putnika i njegovu učešću u najvećoj bitci srednjeg vijeka između Venecije i Genove.

Šegrt Hlapić na Disney Channel-u

Jedan od najpoznatijih likova hrvatskih dječjih bajki prikazan je na najvećoj svjetskoj TV postaji za djecu. Uspjeh je tim veći ako se zna da je taj animirani film rađen usred rata s muzejskim primjerkom kamere iz 1938. Taj je poznati lik klasika dječje književnosti Ivane Brlić Mažuranić već osvojio i Europu, gdje su ga otkupile sve veće televizijske kompanije, a namjerava se proslaviti i u Kini koja je također pokazala interes za otkup serije. Nakon uspjeha Šegrt Hlapića, redatelj Milan Blažeković već ekranizira "Priče iz davnine" Ivane Brlić Mažuranić, naipoznatije djelo hrvatske dječje književnosti u svijetu.

"Kad mrtvi zapjevaju" u programu najboljih komedija na svijetu

Hrvatski film "Kad mrtvi zapjevaju" redatelja Krste Papića, u produkciji Jadran filma i HTV, dobio je još jedno priznanje u svijetu. U Hollywoodu je programski odbor za festival filmskih komedija od 400 prijavljenih filmova odabrao 18 za službeni natjecateljski program, a među njima je i navedeni naš film. Festival Umjetnosti filmske komedije održat će se u Aspenu Colorado od 9 - 13 veljače i smatra se najvećim festivalom filmske komedije u svijetu.

Srpski hakeri vode "hladni rat" protiv Hrvatske Internet stranice Monitora

Internet stranice "Monitora" hrvatskih novina koje izlaze na Internetu, napala je tzv. tajna hakerska organizacija iz Srbije "Crna ruka". Naši računalni stručnjaci pretpostavljaju da je riječ o hakerima koji odlično poznaju računalni sustav Linux. Nije učinjena velika šteta, već su nepoznati hakeri vjerojatno htjeli pokazati da mogu srušiti web stranice Monitora. "Crna ruka" navodno je tajna hakerska organizacija iz Srbije i već se pročula s

nekoliko upada na hrvatske web-stranice, među kojima i na one zagrebačkog "Vjesnika". (Večernji)

Za 50 godina - milijun Hrvata manje

Eurostat, statistički ured EU navodi u svom najnovijem izvješću Hrvatsku kao "jednu od 14 europskih zemalja u kojima ima sve manje stanovnika, najmanje od 1945". U Hrvatskoj se rađa osmero novorođenčadi na 1000 ljudi, a umire ih 10 na isti broj. Hrvatska je zbog toga, navodi se u EU, veoma zabrinuta zbog toga trenda koji bi, nastavi li se, za 50 godina smanjio broj Hrvata za čitavi milijun. (Večernji)

NA PROLJEĆE LAKŠE I BRŽE IZ SPLITA DO ZAGREBA:

Nakon prve eksperimentalne vožnje na liniji Zagreb-Rijeka, nagibni vlak pendolino, čija maksimalna brzina seže do fantastičnih 250 km na sat, pojurit će na pruzi od Zagreba do Splita u svibnju, doznali smo od šefa prijevoznog područja HŽ-a Split Ivica Klarića. Na postojećoj bi pruzi putovanje ovim modernim, izgledom lijepim i brzim vlakom trajalo oko šest i pol sati, dok sadašnji vlakovi Mosor i Marjan prometuju prosječno između osam i devet sati od Splita do metropole. Prvom će eksperimentalnom vožnjom pendolina na relaciji Split-Zagreb biti testirana i kvaliteta pruge između Knina i Ogulina, a čiji je remont počeo još 1998. Radovi na sanaciji te pruge, koja važi za najkritičniju u cijeloj Hrvatskoj, počeli su s namjerom da se prilagodi vlakovima nagibne tehnike koji bi nakon dovršenja kompletnog remonta prometovali 75 km/h u prosjeku, ili nepunih pet sati od Splita do Zagreba!

Kraj beskonačnog truckanja postojećim HŽ-ovim vlakovima putnici mogu očekivati dogodne, kada je predviđen završetak sanacije tzv. ličke pruge. No, da bi nagibni vlakovi osim probnih vožnji doista zaživjeli kao svakodnevno prijevozno sredstvo Hrvatskih Željeznica, potrebno je da HŽ i Vlada RH prihvate ponudu njemačke tvrtke za proizvodnju nagibnih vlakova AD Tranz ili neke druge tvrtke koja ih proizvodi. Inače, cijenu ovog vlaka u Hrvatskim željeznicama trenutačno drže poslovnom tajnom. (Slobodna Dalmacija)

Hrvatska od osamostaljenja 1990. do danas imala čak 116 ministara

Zagreb, Od 30. siječnja 1990. kada je preuzela vlast pa do izbornog poraza 2. siječnja 2000. godine Hrvatska demokratska zajednica "potrošila" je čak 116 ministara, odnosno članova Vlade.

Iako je u cijelom tom razdoblju samostalno vladao (uz kratkotrajno postojanje Vlade demokratskog jedinstva) te usprkos činjenici što su sve dosadašnje HDZ-ove vlade nazivane vladama kontinuiteta, matematički gledano HDZ je imao toliko ministara da bi mogli popuniti šest posve različitih vlada.

Uostalom, upravo toliko je imao i premijera: Stipu Mesića, Josipa Manolića, Franju Gregorića, Hrvoja Šarinića, Nikicu Valentića i Zlatka Matešu.

Najviše ministara, čak po sedam, izmijenilo se na čelu Ministarstva obrane, Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, i Ministarstva znanosti. Obranom su ministrirali Petar Krste, Martin Špegelj, Šime Đodan, Luka Bebić, Gojko Šušak, Andrija Hebrang i Pavao Miljevac. Poljoprivredom: Ivan Tarnaj, Branko Bergman, Ivan Majdak, Ivica Gaži, Matej Janković, Zlatko Dominiković i Ivan Đurkić, a znanosti Osman Muftić, Ante Čović, Jure Radić, Ivo Sanader, Branko Jeren, Ivica Kostović i Milena Žic-Fuchs.

Među najfrekventnijim resorima bili su i vanjski poslovi te graditeljstvo. Na čelu ministarstva vanjskih poslova izmijenili su se šest ministara: Zdravko Mršić, Frane Vinko Golem, Davorin Rudolf, Zvonimir Šeparović, Zdenko Škrabalo i Mate Granić, kao i u Ministarstvu graditeljstva Milan Hrnjak, Ivan Cifrić, Zdenko Karakaš, Zlatko Tomčić, Marina Matulović-Dropulić i Marko Širac.

Jedino ministarstvo koje je od osnivanja 1994. imalo jednog ministra jest Ministarstvo razvitka i obnove (Jure Radić). Samo dva ministra (Ivan Penić i Milan Kovač) šefovala su u Ministarstvu privatizacije, a tri su se izmijenila na čelu Ministarstva zdravstva: Andrija Hebrang, Juraj Njavro i Željko Reiner. (Jutarnji list)

Samo tri ministra iz oporbe, čak 20 istupilo iz HDZ-a

Od ukupno 116 članova Vlade, trojica njih bili su iz oporbe u sklopu Vlade demokratskog jedinstva, ali zanimljiv je podatak kako je čak 20 ministara u međuvremenu okrenulo leđa HDZ-u.

Dapače, od HDZ-a su se odmetnula i tri od dosadašnjih premijera - Stipe Mesić, Josip Manolić i Hrvoja Šarinić - koji su danas među najžešćim kritičarima HDZ-ove politike. Isto tako zanimljivo je da se čak četiri bivša ili sadašnja člana vlade danas natječu za dužnost Predsjednika Republike (Stipe Mesić, Dražen Budiša, Mate Granić i Zvonimir Šeparović). (Jutarnji)

OESS već poslao "podsjetnik" Račanu

Zagreb, 6.2. Misija OESS-a u Hrvatskoj već je prošlog tjedna Vladi uputila tzv. non-paper (neslužbeni dokument) u kojem podsjeća na već poznate probleme. To su: stanje u medijima, posebice na HRT-u, zatim nezadovoljavajući Zakon o teško-komunikacijama i problem distribucije riska. Istaknut je i problem povratka prognanika i izbjeglih Srba, potom pitanje ugroženosti ljudskih prava zbog diskriminirajućih zakonskih odredaba, integracije ratom ugroženih područja, zatim suradnje s Haagom i provedbe Zakona o oprost. U "non-papercu" do koga je došla Hina, nema ničeg novog ni senzacionalnog. Izvor blizak hrvatskoj Vladi, nije želio potvrditi postojanje neslužbenog dokumenta, ali je rekao kako su te postavke opće poznate. (Hina)

Mesić, Budiša i Budak pozivaju novinare da pregledaju njihove tajne dosjee!

Zagreb, - U prvim nastupnim intervjuima novi ministar unutrašnjih poslova Šime Lucin najavio je da će svaki građanin od sada moći u arhivama Službe za zaštitu ustavnog poretka pregledati svoj tajni dosje, ako takav postoji. Hoće li to biti baš tako jednostavno i koji će postupak zainteresirani prolaziti na putu do dosjea, pokušali smo saznati od ravnatelja SZUP-a, Ivana Brzovića. No, kako do njega tijekom utorka nismo uspjeli doći, na pitanje nam je pisano odgovorio glasnogovornik MUP-a Slavko Rako.

Kako nam je pojasnio Rako, građanima koji to budu željeli, ministar treba odobriti uvid u dosjee, a to samo one koji se odnose na njih osobno. Drugim riječima, građani ne mogu tražiti pregled dosjea "sumnjivih" susjeda ili prijatelja. Uvid u tajni dosje ministar policije odobrava po Pravilniku o načinu davanja na uvid dosjea SZUP-a. Tim je Pravilnikom propisano, pojasnio je Rako, da se osoba koja traži uvid u dosje obvezuje na čuvanje tajnosti činjenica, podataka i saznanja koja će okriti. Građanin se i pisano na to obvezuje, a svojim potpisom potvrđuje uvid u dosje.

Zanimljivo je da se podaci iz dosjea mogu samo pregledavati i pamtit, a nikako uzimati, prepisivati ili umnožavati. Svi zainteresirani zahtjeve za uvid u tajne dosjee trebaju pisano dostaviti MUP-u koji ih je dužan u roku od 30 dana pisano obavijestiti postoji li ili ne njihov dosje te, ako postoji kako će ga i kad moći pogledati.

S obzirom da su neki mediji u jeku predsjedničke kampanje spominjali i tajne dosjee kandidata, te da se Dražen Budiša i Stipe Mesić međusobno "nadmeću" i oko toga, obojicu smo zamolili za komentar o dostupnosti dosjea svima koji to žele.

"Apsolutno sam za to da svatko može vidjeti svoj dosje", rekao je za Vjesnik Stipe Mesić, predsjednički kandidat stranaka četvorice za kojeg Slobodna Dalmacija tvrdi da je surađivao s Udbom, štoviše da je za tu službu bio "zavrbovan 12. rujna 1956." "Svatko može pogledati i moj dosje ako to želi", naglasio je Mesić, dodajući da je u njegovu dosjeu uglavnom pisalo da je "nepopravljiv i opravdano opasan". "To što u dosjeu piše ne shvaća jedino Josip Jović, glavni urednik Slobodne Dalmacije," zaključuje Mesić.

Dražen Budiša, predsjednički kandidat SDP-a i HSLS-a, ne zna u čemu je novost, jer je mislio da su takvu mogućnost građani i prije imali. "Dao sam suglasnost vašim kolegama novinarima da pogledaju moj dosje, da se utvrdi kako je registrirana moja politička djelatnost, ali uz uvjet da se iz toga izuzmu dokumenti koji se tiču trećih osoba. Jer, što ja znam tko se još spominje u mom dosjeu i kakve neugodnosti to može prouzročiti", rekao je Budiša za Vjesnik. Ponovio je ono što je već nekoliko puta rekao, on svoj dosje neće tražiti, a koga zanima - neka izvoli. (Vjesnik, 2. 2.)

Hrvatski radio postaja "Lijepa naša" (CKMS - Waterloo 100.3 FM ili 95.5, Rogers cable, nedjeljom od 8 - 9:30 ujutro, glavni urednik i voditelj programa Marinko Pipunić) priprema 27. veljače koncert i zabavu "Pjevaj sestro, pjevaj brate" u hrvatskoj župnoj dvorani Kitchener, 180 Schweitzer St, početak u 4 sata popodne. Nastupaju prva zvijezda narodne glazbe Mate Bulić, Miss hrvatske Estrade Venesa i popularni pjevač zabavne glazbe Duško Lokin. Ulaz: \$ 25.00

Za rezervaciju ulaznica ili za više informacija nazovite Marinka (519) 743-8543. (fax (519) 743-2992.

Financije u državi gore nego što se misli

Kao zamjenik predsjednika Vlade, dr. Goran Granić drži se pozadinske pozicije, što mu zapravo odgovara i s obzirom na osjetljivost resora za koje je zadužen kao šef jedne od triju Vladinih koalicija. Njegova je velika ambicija postići promjene u vojsci, i u policiji, i u pravosuđu, ali uz što manje buke i bespredmentih komplikacija. Držeći se toga sasvim praktično i u svakodnevicu, odbio je bilo kakav oblik osobne zaštite koji ide uz određene dužnosničke funkcije, a na posao će i ubuduće ići vlastitim automobilom. "I, kao član Vlade, želim zadržati svoj način života jer, kad to ne bih mogao, odstupio bih od te dužnosti.

P. Bili ste jedan od sudionika nedavnog razgovora hrvatskih vlasti i američke tajnice Madelaine Albright. Što je učinak tog razgovora?

O. Sada su skinute sve formalne prepreke koje su priječile dalji razvoj odnosa međunarodne zajednice i Hrvatske. Sasvim je jasno da bivša Vlada nije imala nikakve izgleda, da su bili u čekaonici, a da je neke domaće zadaće Hrvatska dobivala samo da bi se ispunilo vrijeme čekanja u čekaonici.

P. Je li nova Vlada dobila kakve zadaće, na pr. vezano uz Haag?

O. Ne, nismo dobili nikakve zadaće izvan onog što smo sami sebi dali za zadaću u predizborno vrijeme. Kad je u pitanju Haag, mislim da slijedi i depolitizacija problema, jer nemamo nikakav interes koristiti Haag za domaće političke potrebe, kao ni da Haag ne damo odgovarajuće značenje u smislu depolitizacije odnosa s Haagom. Potreban je zajednički iskorak Haaškog suda i Hrvatske i uvjeren sam da ćemo taj iskorak napraviti. No, jučer mi je bio tek šesti dan rada u Vladi jer sam nekoliko dana bio bolestan. Drugi su članovi Vlade na novim mjestima koji dan dulje. U ovom trenutku obavljaju se pripremni poslovi koji su nužni da bi se otvorile prave aktivnosti. Pred Vladom je konačno uobličavanje njezinog programa i završni čin imenovanja Vlade koja se treba dogovoriti potvrdom u Saboru 9. veljače. Nakon toga počinje puna, redovna aktivnost, pri čemu će prva snažna akcija Vlade, s premijerom na čelu, biti usmjerena prema europskim institucijama, posjetima Lisbonu, Bruxellesu, Berlinu.

P. Je li primopredaja vlasti stvarno završena i s kakvim učinkom?

O. Primopredaja je više manje završena, a protekla je konkretno. No što se tiče sadržaja zatečenog stanja, ono je, na žalost, puno gore nego što javnost zna. Upravo ta cjelokupna situacija će odrediti 2000. godinu. Napravljeni su i neki nepotrebni propusti na kraju mandata bivše Vlade, kao što je bio natječaj za zapošljavanje ljudi, primanje novih, što će nam samo otežati posao.

P. U čemu je stanje gore nego što ste pretpostavljali?

O. U prvi plan bih istaknuo financijsko stanje, o kojem će ovisiti ukupne mogućnosti Hrvatske. Proračunske obveze prema korisnicima proračuna i pravnim osobama koje treba podmiriti iznose više od 5,4 milijarde kuna.

P. Kako će se to odraziti na predizborna obećanja?

O. Definirali smo u tim obećanjima ciljeve koje bismo htjeli ostvariti uz dodatnu rečenicu koja glasi: "Ovisno o zatečenom u odnosu na javno objavljeno stanje". Naravno, u toj situaciji miješat će se prioritete bar za 2000. godinu u smjeru stabilizacije financijskog sustava i izvršavanja obveza države prema korisnicima proračuna i poduzećima koja pružaju usluge državi. Držimo da je taj korak neophodan da bi se bilo što napravilo kvalitetno u godinama koje slijede.

P. Što će donijeti Vladin program?

O. Vladin će program biti poruka o tome što je ova Vlada zatekla, koji su njezini osnovni ciljevi i što kani napraviti. Naravno da se tu neće moći govoriti o detaljima jer će temeljem tih opredjeljenja svako ministarstvo raditi detaljnije programe rada, a radit će se i niz drugih strateških dokumenata koji trebaju definirati strategiju razvitka Hrvatske i pojedinih sektora. Program i sa-

držaj rada bit će temom cijeli ovaj mandat, pri čemu želimo mobilizirati stručno-znanstvenu javnost kako bi što bolje izradili važne dokumente za razvitak i budućnost Hrvatske. Program će biti predstavljen javnosti, umnožen za zastupnike i o njemu će se raspravljati.

P. Znači li to da se program može mijenjati nakon rasprave?

O. Program se ne prihvaća u Saboru, nego će poslužiti pri glasanju o povjerenju Vladi. Ali sve što bude izrečeno u Saboru, Vlada će ozbiljno razmotriti i procijeniti što je potrebno uključiti u takav dokument. Taj dokument nam je važan zbog unutarnje i međunarodne javnosti jer njime jasno određujemo prema našim obvezama koje smo preuzeli na izborima i on će biti predstavljen u Bruxellesu predstavnicima EU-a, a poslije i svim zemljama s kojima će naša zemlja imati vezu.

P. I Austriji?

O. Pa i u Austriji.

P. Kako će se po vašem mišljenju međunarodna zajednica dalje odnositi prema Austriji?

O. Teško je to predvidjeti. Događaji u Austriji dokazuju da se nikad definitivno ne može reći: "Napravili smo demokraciju, osigurali slobodu i ravnopravnost", nego da je trajna odgovornost cijeloga društva da bdije nad nedovršenom pričom razvoja demokracije, prava pojedinaca i manjina. Ipak držim da će Austrija i austrijski političari smoci snage da izađu iz sadašnjeg stanja.

P. Koju ulogu u aktualnom raspletu nekih gospodarskih afera, o kojima saznajemo sa stranica crne kornike, ima nova vlast?

O. Prije svega, to je zasluga izbora, zasluga građana koji su na izborima odredili novi smjer i stvorili neophodno okruženje da pravne institucije bez bilo kakvih političkih zapreka rade svoj posao. Zasluga nove vlasti je da ne stavlja nikakve prepreke već da profesionalci čija je to odgovornost, koji za to primaju svoju plaću, mogu slobodno raditi svoj posao bez da čekaju hoće li netko nazvati telefonom i reći: "Zaustavi!" Vlada neće poticati nikakve kampanje, niti će zaustavljati normalno djelovanje represivnih organa u Hrvatskoj, i to je, mislim najveći dobitak za budućnost Hrvatske.

P. Što se sada još radi u Vladi osim reorganizacijskih poslova i rada na programu?

O. Promjena vlasti je zahtjevan posao, i kad se događa nakon 10 godina ispunjenih traumatiziranim situacijama, kao što je to bilo u Hrvatskoj, onda je taj posao još zahtjevniji. Vjerojatno će ovih prvih nekoliko tjedana proteći u kadrovskom ekipiranju, u reorganizaciji rada, utvrđivanju prioriteta, stanja u ministarstvima, u usklađivanju interesa između pojedinih ministarstava i u uigravanju cjelokupne ekipe. Ni jedan od sadašnjih ministara nema ministarskog iskustva, uključujući tu i premijera, zamjenika i potpredsjednika. Zato je vrlo važno i osobno pozicioniranje svakog čovjeka u novoj ulozi i u novim odnosima. Čeka nas da izgradimo nove standarde odnosa Vlade prema načinu obnašanja vlasti u razini privilegija, u odnosu prema javnosti i načinu komuniciranja s javnošću.

P. Kako gledate na naslijeđene stručne službe u ministarstvima i Vladi?

O. Sada zajedničku utvrđujemo mogućnosti suradnje, koja neće biti ni s kakvim ideološkim predznacima, nego jedino na stručnoj osnovi, i zajedničkom interesu. Vrlo smo zahvalni ljudima koji su se stavili na raspolaganje Vladi, posebno ekipi na Markovu trgu. Oni rado vrlo profesionalno, predano i odgovorno, i svojim radom nam olakšavaju ovo razdoblje.

P. Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku koju vodite pokriva i tri politički osjetljiva resora. Kako ćete se postaviti prema njima?

O. Naravno da unutarnja politika uključuje najmanje tri velike zadaće. To su vojska, policija i pravosuđe bez čijeg preuređe-

Na svu sreću dojde žena, odmah spazi kravo, Kaj se gzej za kletjom cukka, k zidu tiska glavo. Odmah s kosom, vožje dreže, kravo odmetuje Tak je Janči, rora opal v čavo sredi kuhnje.

Žofo dojde nuter v kuhnju, neje znala kaj je, Vidi Janči je ves moker, se su ponjem sajhe. Kaša se smodi vu rajngli, mački mašču jedu, Kujsek sira v torbi draple, svi su bili kredu.

Žofo zgrabi metlu v ruke mačke z psićom mlati, A Janči je samo šmrkal, moker gzej za vrati. Sira z torbom psiću zgrabi, kaj vre je ostalo, Žnjim Jančija v hrbet luple, der je copotalo.

Janči je magadil mirno, pak je gledal doli, Mislil si je, vre se jenpot, buhati zavoli. Ipak, gda, gda, je pobegel bliže k štengi prvi, Dok je jenpot mogel vujti za kozlicu k drvi.

Žofo fletno v kuhnji vredi i obeda skuha, I odbeži vre za obed, v pelnicu po kruha. Al v pelnici opet spazi, pak pre vini kvara, I kre lagva je maslenjka, blatna prazna stala.

Jančija k obedu zove, kaj je mam posluhnul, Ar je videl da je Žofi, malo jezik včuhnul. Predi se hmil vu kopanji, onda se preblekel, I Žofi je onak lepo, milostivno rekel:

— Nazaj z delom zamenimo, ti si budi doma, Već ti nikaj nebum rekel, ja bum hodil z doma. Im mi zato to tak nebi, hudo zišlo bilo, Da mi ne bi pre šparhetu, tek naopak hodilo. —

Tak je Janči mirne duše nazaj hodil v pole, Nigdar je već to ne rekel, da je domaj bole. Nit pa nigdar je ne zabil, ono kravsko žnoru, Z kakvom je fletnoćom letel, od šporheta k roru.

Svaki den mu koli podne, došlo je na misel, V kakvom dimu je vu roru, na vužincu visel. Ridjana je z bok te šale, dosti put ne jela, Već put ju je Jančijova greblica zegrela.

Zato se pre hiži dobro, zravvalo po času, Nek Janči je ostal potli, naveke na glasu Ove reči je dal spisat, na hižno kulaču, — Da je mužu mesto u polu, a ženi uz kuhaču. —
13. VII. 1924.

Medimurske fijolice, Florijan Andrašec

**Pretplatite se na
HRVATSKU ISKRU**

Kristijan Petrović, kako kaže mama Nives (iz Generalturista) je uvijek ovako nasmijan!

Ivica Puhalo:

Molitva (nekih) političara

Daj mi, Bože...

.... Da postanem što deblje kože;
..... Oprost glasača koji noćne more sanja
zbog neispunjenih obećanja.
.... Da učinim puno dobra (ne)radom svojim -
SEBI i najbližim MOJIM.
..... i obraz što ne mijenja boju
kad ne ide sve "po loju"
i kad istinu čujem koju.
.... Trikovima, bez skrupula, daj mi Bože,
da oderem što više kože.
..... Da mi postanu uha gluha
kad sirotinja traži kruha.
..... Kaput za svaki vjetar,
za iste dužine različit metar.
..... I daj mi snagu da "naštima" pravde vagu.
..... Što više tamnog mraka za lov na naivnjaka.
.... I što više zgode da prevedem raju žednu preko vode.
.... I velika službena kola
da odvezem ONO - dobiveno ispod stola.
.... Da budem dostojan prakse:
"Današnja obećanja - sutrašnje takse".
.... U konfuziji da se ne izgubim
kod odluka čiju ruku da poljubim,
.... I skromno Te molim da samo sebe što više zavolim

P.S. **Molitva birača**

Ne daj Bože....

Da, kad ta silna euforija splasne
Ostanu nam samo, fatamorgane, iluzije i - basne!

I jedan savjet:

Da Te post-izborna stvarnost što manje razočara
Daj svoj glas za političara
Koji najmanje obećava!

Kak je Janči bil "gazdarica"

Živeli su al' veó z davna, jedan muž i žena.
Mužu bilo ime Janči, a ženi, pak Žofa.
Imetek su dosta lepi, obedva imeli,
Sam' med sobom su se nekak, nigdar ne trpeli.

Janči je naveke mrmral, zakaj preveć dela,
Kaj bi njega 'tulko žena, "za hurmaka mela."
I jenpot je pregovorio. — To tak ne bu duže.
Vezda ona naj vu pole, saki den odstruže.

Mene navek v jutro rano na delo odpravlja.
Ona pak sej samo jesti, celi den pripravlja.
Svaki den sam od zarana pak do kesna vuni.
Da dem dimo vek mi baja, kak sam nevalani. --

Jeden večer dojde Janči kesno s pola dimo,
Pak je rekel: — Znaš kaj Žofa, ve se spremenimo.
Ja bum ostal zutra doma, a ti peš na pole,
Duže ne čem ja trpeti ovakve nevole.

Ti si doma sam prepravlaš, pak se dobra vživaš
A mene pak kak za norca, pri hiži ti imaš.
Budeš vidla, kak bu vredu, da budem ja doma.
Taki bude red pri hiži, da ti dideš z' doma. —

Žofa veli: „Se mi je jeno, samo drži reda.
Domaj mi se vredu včini, pak skuhaš obeda.
Svinje, krave, mi nahrani, v' maslenki napravi,
Kaj se tiče gazdarice, se vu red postavi".

— Ti se nikaj naj brigati, — Janči veli na to,
— Ja bum doma sve nahrani, pak i skuham zato.
Lonce, zdele si operem, sir, puter napravim,
Kvočke z piščanci pak večer, vu kočer pospravim. —

Dojde jutro, Žofa s' kosom dišla je na pole,
Janči se podsuče k deli, bil je dobre vole.
Odmah pograbi maslenku, pa puter napravi,
I nju sred dvora, z' vrhnjom taki si pripravi,

Tu bum delal, kaj čul budem, da bu kanas gonil,
Za toga se krava naje, kaj bum ju napojil.
Predi bum dal svinji jesti, već se jako dretvi,
Od velke je brige zabil i koca zapreti.

Dobeži nazaj k' maslenki i naglo je delal,
Vroće mu je bilo jako, pak je i zažejal.
Na to odbeži v pelnicu, sam sobom se smeje,
Tri kupice po tri deci naglo vu se vleje.

Počul je kaj v dvoru nekaj, pri maslenki krovče,
Već se s prehićene maslanke, svinja vrhje loče.
Nekvo drevo fletno zgrabi kre sebe vu ruke,
I onak srdito hiti, belugi pod noge.

Vu naglosti nije spazil, niti pak to mislil,
Kaj je pipu z lagva zmeknul, pak je svinji hitil.
Da je beliga 'd bežala onda je opazil,
Ali sirmak već je ne znal, kaj bi bil napravil.

Ali bi v pelnicu bežal, ali pak po pipu
Kaj bi začel tužen sirmak, odmah v onom hipu.
Ipak odbeži v pelnicu, koli lagva drče,
Već je vina z lagva dišlo, ober štiri vrče.

Vutim toga se i krava v štali ogasila
Kajti je ne od jutra izda vodu pila.
Žalosno z' pelnice dide, kaj si kravo vredi,
Straho je bil kaj nej došla, Žofa spola predi.

Jedna misel ga je trla, dabu obed gotov,
A kravo bi moral pasti, negdi koli plotov.
Dugo je študirao kak bi ridjanu napasel,
Či bura prinji — onda bu mi ogenj v kuhnji vgasel.

Ali Ja u dobre glave, taki je premislil,
Kak bude obeda skuhal i kravo nasitil.
Z' prstom si pokaže, neje misel prosta,
Kak se veli „mudroj glavi, jedno oko dosta".
Klet si je pošopal šopom, to ne jako zdavnja,
Pak je z novog šopa zraslo žito i zmes trava.
— Tu bi se napasla hitro, vu sebi govori,
— Da bi mogel, kaj bi ju kak, spravil na krov gori. —

Fletno je četiri deske, na strehu nastavil,
I ridjanu je na pašu, gori na krov spravil.
Nekaj mu je v glavo palo, skorom nije šala,
Kaj nej more biti krava doli z krova pala.

Nekaj bi ve opet morao na to premisliti
Ar pre kuhanju bi morao, sikkak miren biti.
Već znam! Vožje svežem na nju. Črez ror pustim v kunju,
Pak budem obeda kuhal, i tak pazil na nju. —

Ako bi se štera deska, na bok posmeknula
Za vožje bum nju zadržal, kaj nej doli pala.
Vožje koli sebe svežem, s tem sam gotov taki,
I obeda fletno skuham, kak i sokač saki.

Odmah je zakuril ognja, lonce si naleje,
Pak se onak sam ob sebi, toj kunšnoći smeje.
Vožje koli sebe veže, i ognja podgrinja,
Stiha mrmra, to premislit, ne nikakva norija.

Al, naskorom se jedna, deska posmeknula
I ridjana je iz kleti, pod strehu opala.
Krava doli z kleti leteć, pod strehu je legla,
Tak je Jančija za vožje, gori v ror potegla.

Sirmak je zjavkal, v roru se kadelo jako,
Neje mogel v tesnim mestu, nit genoti roko.
A krava se pak za štalom, prestrašena cuka,
Kaj je i od dima, bila njemu vekša muka.

Prične kričat sega grla: „Hodil Žofa hodil
Dreži vožje na ridjani, pak me oslobodi.
Gaće mi se već smodidu, kaša se žge v rajngli,
Mački mašču svu pojedu, na obloku v pojngvi". —

nja nije moguće išta drugo napraviti u Hrvatskoj jer će i strukturne promjene u proračunu u smislu povećavanja nekim djelatnostima ovisiti o tome koliko se racionaliziraju vojska i policija. Kad govorimo o vojsci i policiji, mislim na depolitizaciju, profesionalizaciju i racionalizaciju. Kad je riječ o vojsci, tome treba dodati snaženje civilne komponente u Ministarstvu obrane, a kad govorimo o pravosuđu, onda su nužne promjene koje moraju povećavati djelotvornost rada sudova ako bi pravni sustav mogao pratiti poželjnim tempom i gospodarstvo i ukupan društveni život.

P. Predviđate li otpore depolitizaciji vojske?

O. Depolitizacija vojske ići će u redu. Hrvatska je ipak prošla jedan rubikon od totalitarnog sustava prema demokratskom i mislim da nema povratka ma kakva bila razmišljanja u nekim glavnima. Ključna masa koja želi promjene, jamstvo je da će se one i dogoditi. Želimo u ove četiri godine stvoriti tolerantnije uvjete u Hrvatskoj, u kojima će nestati "neprijatelji države", u kojima će ljudi različitih ideja biti takmači na ukupnom tržištu ideja, ništa više i ništa manje. Ako uspijemo to napraviti, napravili smo veliku stvar za hrvatsku državu.

P. U razotkrivanju gospodarskog kriminala doći će i do nekih političkih pokrovitelja, zar ne?

O. Mi ne želimo kao Vlada špekulirati o tome tko je i koliko umješan jer to bi bilo neprofesionalno i neodgovorno. A što će potvrditi istrage i sudovi pokazati će vrijeme.

P. Razgovarate li u Vladi, u užem kabinetu ili u koordinacijama o nekim istragama i aktualnim uhićenjima?

O. Ne. Kad bi mi raspravljali o tome, znači da bi umiješali politiku u redovni posao policije i pravosuđa koji trebaju obaviti svoj dio posla kao Ustavom predviđena institucije. Moramo se čuvati voluntarizma i miješanja u te poslove. Svoj rad doživljavam kao početak gradnje Hrvatske kao obične, normalne države u kojoj svaki čovjek ima neke obveze i nastoji ih dobro obaviti.

P. Kakav je vaš stav prema prijedlozima za ukidanje imuniteta članovima Vlade?

O. Takve ideje su uvijek poput mača s dvije oštrice. Ne postoji dobro rješenje u kategorijama 'da' ili 'ne'. Ja sam za imunitet, ali i mogućnost da se on po određenoj proceduri skine. (Večernji, 7. 2.2000)

Račan najavio odricanje i štednju, HDZ optužio Vladu da je iznevjerila obećanja!

Sabor je u srijedu raspravljao o novom hrvatskom premijeru Ivici Račanu, njegovu zamjenku Goranu Graniću, dvoje potpredsjednika i 19 ministara, te o predstavljenom programu Vlade. I dok su zastupnici vladajuće koalicije i ostatak oporbe dali povjerenje svim ministrima, najjača oporbena stranka HDZ odlučila je glasovanje o povjerenju ministrima prepustiti savjesti i osobnoj procjeni svakog svog zastupnika. HDZ-ovi zastupnici izjasnili su se i protiv programa Račanove vlade za sljedeće četiri godine koji je dobio potporu svih ostalih zastupnika Zastupničkog doma te najavili da će glasovati protiv njega. Taj se program temelji na promjenama koje će otkloniti sadašnje nedostatke u funkcioniranju pravne države i smanjiti javnu potrošnju (Hrvatska troši više nego što proizvodi), povećati broj zaposlenih, smanjiti porezno opterećene građane i potaknuti investicije. Također će nastojati ubrzati prijam Hrvatske u EU i NATO.

Jedan od temeljnih ciljeva programa jačanje parlamentarne demokracije smanjenjem ovlasti predsjednika Republike, što će se u sljedećim mjesecima učiniti promjenom Ustava, najavio je premijer Račan. Istaknuo je da će Hrvatska poštivati sve preuzete međunarodne obveze, osigurati jednaka prava u povratku progna-

nika, te depolitizirati vojsku i policiju, a smanjit će se i potrošnja za ta dva resora. Premijer u ovoj godini očekuje rast bruto domaćeg proizvoda za dva posto, a u sljedećim godinama za pet posto. Ipak, Račan ističe da će za ostvarenje četverogodišnjih ciljeva biti nužna štednja i to na svim razinama.

Ocijenio je da će 2000. biti godina odricanja, ali i godina stvaranja zdravih temelja za gospodarski rast. Premda je Vlada svjesna golemih poteškoća s kojima se već u prvih desetak dana rada susrela, optimistična je i vjeruje da će uspjeti realizirati svoj program i bolje dane za sve građane Hrvatske.

"Pred svim građanima je povijesna šansa da iskoriste nove mogućnosti nastale na proteklm parlamentarnim izborima", istaknuo je Račan u svome govoru.

Upravo je najava odricanja i štednje bio jedan od ključnih argumenata HDZ-a za kritiku Račanova programa koji, tvrdi Vladimir Šeks, i nije program nego programska platforma. HDZ zamjera Vladi što u toj "deklaraciji" nije iznijela analizu i uzroke, već je samo konstatirala zatečeno stanje dajući dojam da su svi problemi Hrvatske, uključujući i gospodarski, nastali nakon 1990. i u doba vladavine HDZ-a. "Gdje su sad programska obećanja na kojima ste dobili izbore? Biračima je obećano nešto čega više nema", rekao je Šeks. Naveo je obećanja o porastu plaća, povratu mirovina i rastu standarda, dok se već sada govori o odricanju, kresanju investicija i nepomaganju poduzetima s problemima, što će dodatno povećati nezaposlenost, umjesto proizvesti nova radna mjesta kako se obećavalo, ističe Šeks. Ostale stranke podržale su program, a predstavnici klubova isticali su tešku gospodarsku situaciju koju su naslijedili od HDZ-a i o kojoj će Vlada u svojim potezima morati voditi računa. Zastupnici su naglašavali da Vlada mora što prije operacionalizirati program s obzirom na izborna obećanja, ne zlorabeći strpljenje građana. Javnost će osobito pažljivo pratiti prvu godinu dana rada, ali unatoč tome, rečeno je, Vlada najradikalnije i najnepopularnije poteze treba povući baš u tom razdoblju, čak i uz rizik smanjenja popularnosti. Najviše potpore dobile su programske odrednice o stvaranju civilnog društva, transformiranje HTV-a u javnu televiziju i približavanje europskim integracijama. (Vjesnik, 9.2.2000)

Ivica Račan iznio četverogodišnji program na sjednici Zastupničkog doma:

Vlada će izvući državu iz ponora potpune krize

Deset glavnih ciljeva:

- 1/ Utvrditi rješenje za vraćanje duga umirovljenicima
- 2/ Nastaviti proces privatizacije i tržišnoga gospodarstva
- 3/ Borba protiv korupcije, mita i socijalne neobzirnosti
- 4/ Stabiliziranje javnih financija i racionalno gospodarenje
- 5/ Jačanje pravne države i redefinicija uloge tajnih službi
- 6/ Ubrzati efikasnost policije i cjelokupnog pravosuđa
- 7/ Unaprijediti pravednost postojećeg poreznog sustava
- 8/ Stvoriti temelje za zdrav gospodarski i socijalni razvoj
- 9/ Depolitizacija vojske i policije uz smanjenje troškova
- 10/ Preuzeti svoj dio odgovornosti u Paktu za stabilnost (Slobodna Dalmacija)

Komentar: Obećanja i stvarnost

Misija Međunarodnog monetarnog fonda u Zagrebu, čini se, uopće ne vjeruje u mogućnost da nova hrvatska vlada ispuni svoja predizborna obećanja o smanjenju proračunske potrošnje tijekom ove godine. Vlada će, naime, vrlo teško u ovoj godini ostvariti

Nastavak na idućoj strani

riti smanjenje porezna presije, a uza sve obveze koje joj 'padaju na dušu', mali su izgledi da može ispuniti obećano smanjenje proračuna za oko sedam milijardi dolara. U odnosu na prošlogodišnji budžet, ostvarivo proračunsko rasterećenje može iznositi tek pola milijarde kuna, misle u MMF-u.

Pritom MMF "maše" konkretnim brojkama. Među ostalima, pred Vladom je isplata povećanih plaća javnom sektoru (što iznosi 1,6 posto BDP-a) transferi izvanproračunskim fondovima (6,8 posto BDP-a) isplate osigurane štednje (1,8 BDP-a) i nena- plaćena potraživanja (šest posto BDP-a). Očito, pitanje je mogu li se uza sve te rashode smanjiti porezi, a time i prihodovna strana proračuna? Takav stav odjeknuo je zacijelo poput "hladnog tuša" u Banskim dvorima. Treba, naime, ispuniti obveze koje, valja znati, proizlaze iz zakona i ugovora koje je potpisala stara vlast, a na naplatu će stići i obećanja iz predizborne kampanje. Može li si nova Vlada u ovako nezavidnoj situaciji doista dopustiti porezno rasterećenje, a time i slabije punjenje državnog proračuna? Ili, hoće li se doista usuditi smanjivati stečena prava i time reskirati nove štrajkove i nemire? Odluka će, po svemu sudeći biti politička, a ne ekonomska. Jer, prostora za "rezanje" državne potrošnje ima, no za to su potrebni konsenzus zainteresiranih strana i samosvijest građana. Oni bi trebali shvatiti da bez stezanja reme- na nema šanse za gospodarski rast, što je, uostalom, i bila MMF-ova poruka. "Voda na mlin" novim ministrima koji bi, da nije tih poruka, sami morali stati iza takvih stavova?

Znamo što MMF od nas očekuje: smanjenje državne potrošnje, zamrzavanje plaća na što bi trebali pristati i sindikati i poslodavci, nastavak provedne gospodarskih reformi, uz istodobno zadržavanje makroekonomske stabilnosti. Tek ako ispuni te uvjete, Hrvatska može računati na nove kreditne aranžmane s najjačom svjetskom financijskom ustanovom.

Odgovore ministara na te izazove nećemo dugo čekati. Do kraja ožujka novi bi Saziv Sabora trebao donijeti proračun za ovu godinu. Osim toga, moguće potpisivanje stand-by aranžmana s MMF-om, vrijednog između 150 i 250 milijuna USD na godinu, bit će lakmus-papir koji će pokazati na koju je stranu prevagnula vaga na Markovu trgu: prema lijevim, ali maglovitim obećanjima, ili, pak, stvarnosti. (Adriano Milovan, Vjesnik, 2.2.)

Ministar financija Mato Crkvenac o 11 milijuna dolara blokiranih na tajnom hrvatskom računu u Londonu:

Zagreb, - Hoće li hrvatska Vlada vratiti u Hrvatsku 11 milijuna dolara s donedavno tajnog računa koji je u Londonu otvoren 1992. godine, te se na njemu prikupljao novac hrvatskih iseljenika za kupovinu vojne opreme. Komentar samog zamolili ministra financija dr. Matu Crkvenca.

"Zasad nemam nikakvih uvida niti bilo kakve dokumente koji bi na bilo koji način bili povezani s novcem na računu u Londonu. Iskreno o tome doista nemam pojma. Nije mi sasvim jasna ni uloga koju je u tome ranije imalo Ministarstvo financija, ni kako su se razvijale stvari vezane za taj račun", rekao nam je dr. Crkvenac. "Međutim", napomenuo je, "treba učiniti sve da se taj novac ako je prikupljen za Hrvatsku i za određene plemenite potrebe, a nije potrošen, i vrati u Hrvatsku, te da se iskoristi za neke druge plemenite ciljeve, primjerice za poticanje zapošljavanja. Prema tome, sigurno je da ću angažirati svoje suradnike u Ministarstvu financija da ispitaju i utvrde kakav je to račun i kako se može deblokirati da bi se novac vratio. (Večernji list)

Miroslav Tuđman podnio ostavku

11. veljače.-Zamjenik predstojnika Ureda za nacionalnu sigurnost (UNS) i ravnatelj HIS-a Miroslav Tuđman uputio je ostavku na te dužnosti Zlatku Tomčiću, predsjedniku Hrvatskoga državnog sabora koji je privremeno na dužnosti Predsjednika RH.

Miroslav Tuđman navodi kako mu je namjera bila ostavku Predsjedniku Republike dostaviti već prvoga dana nakon inauguracije 18. veljače, ali da je to odlučio učiniti danas nakon što je u jučerašnjem tisku objavljena izjava Stipe Mesića Le Mondu. "Tom sramotnom izjavom, u kojoj izjednačava prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franju Tuđmana i Slobodana Miloševića, Stipe Mesić odbacio je sve političke, moralne i profesionalne norme dobra i prihvatljiva ponašanja, i time svaku mogućnost da bih ja čak i formalno mogao s njime komunicirati - pa ni pismenim podnošenjem ostavke"

"Zato Vam šaljem ostavku", piše M. Tuđman, napominjući da ju je napisao 7. veljače 2000., i moli Tomčića da ga temeljem svojih ustavnih ovlasti razriješiti obveza i odredi osobu ili osobe s kojima će obaviti primopredaju poslova, ne kasnije od 17. velj. 2000.

"Smatrao sam se odgovornim da svoje poslove i dužnosti pre- dam osobi koja će biti imenovana od strane predsjednika RH. Držim da je takva procedura primjerena moralnim, profesionalnim političkim standardima", ističe se u pismu M. Tuđmana.

Moralni bankrot

"Ne reagirati na viceve Stipe Mesića o prvom hrvatskom predsjedniku znači prepustiti se povijesnom zaboravu i potpunom moralnom bankrotu. A to znači za sve one koji su se, na bilo koji način, borili i žrtvovali za samostalnu, suverenu i demokratsku Hrvatsku, odreći se časti, ponosa i dostojanstva. Odreći hrvatskom narodu i svim građanima Hrvatske pravo na te vrijednosti znači oduzeti im pravo glasa ne samo na početak, već i na budućnost Hrvatske.

Ja se toga ne želim i ne mogu odreći. Stojim iza svega onoga što sam radio tijekom ovih deset godina i ponosan sam na to. I na sudjelovanje u Domovinskom ratu, stvaranje hrvatske vojske, a potom i UNS-a i Obavještajne zajednice", ističe u pismu M. Tuđman.

"U ime svih tih vrijednosti na kojima je stvorena hrvatska država, podnosim ostavku i razrješenje kao gestu i prosvjed protiv ponovnog povijesnog zaborava i moralnog bankrota što ga nudi Stipe Mesić svojim nastupima: kao gestu protiv neprihvatljivoga političkog ponašanja, nespojivog ni s demokratskim normama ni s elementarnim normama građanskog ponašanja", stoji u pismu Z. Tomčiću.

Kako se njegov zahtjev ne bi tumačio političkim razlikama i neslaganjima (koje postoje) ili pak obiteljskim vezama s prvim predsjednikom Republike, M. Tuđman navodi da su njegovi motivi puno dublji, dalekosežniji i jednostavniji, te da ih treba tumačiti elementarnim činjenicama. Podsjeća da su prvi slobodni i više stranački izbori donijeli hrvatskom narodu demokratski poredak te mu vratili ponos i dostojanstvo. Tuđman je vodio Hrvatsku do pune slobode, samostalnosti, međunarodnog priznanja i time ispunio nade i očekivanja svih građana Hrvatske. Oni su to potvrdili sedam ili osam puta na predsjedničkim i parlamentarnim izborima. Nadalje navodi da su u deset godina hrvatske države, od kojih su četiri bile ratne, Hrvati diljem svijeta i svi građani Hrvatske podnijeli velike žrtve i platili cijenu za svoju slobodu, samostalnost i suverenost. Zauzvrat su dobili čast i ugled, svijest pobjednika i samosvijest o vlastitoj vrijednosti i snazi.

Obavještajni sustav

"Pobjeda donedavne opozicije na posljednjim izborima (koji nisu bili ništa manje ili više demokratski od svih predhodnih u posljednjih deset godina) samo je još jedan dokaz o demokratskim temeljima na kojima je stvorena hrvatska država, te u krajnjoj konzekvenciji ni današnja koalicija na vlasti ne bi bila moguća bez filozofije pomirbe koju je zagovarao i ugradio kao temeljnu odrednicu hrvatske politike dr. Franjo Tuđman", stoji u pismu.

Uz pismo ostavke, M. Tuđman je uputio i prilog u kojem opisuje sustav Obavještajne zajednice koji je, kako navodi, napravljen prema uputama i zadaćama predsjednika dr. Franje Tuđmana. "Taj model je moderan i rađen prema najvišim zapadno-europskim standardima. Za današnju Vladu i parlament problem neće biti u tome što je taj model nefunkcionalan ili nedemokratski ili pak korišten mimo ustavnih i zakonskih ovlasti prvog predsjednika dr. Franje Tuđmana.

Problem jest i bit će u razlogu i okolnostima radi kojih i ja Vama podnosim ovu ostavku", stoji u pismu Miroslava Tuđmana predsjedniku Hrvatskoga državnog sabora, privremeno na dužnosti predsjednika Republike Zlatku Tomčiću. (Slobodna Dalmacija, 12. veljače, 2000)

Velja noć i veljača

Riječ *veljanoć* zapisana je i u Bosni (zapisao ju je fra Matija Divković) no nije označavala nikakav blagdan nego mjesec *veljaču*. Koje je podrijetlo riječi *Veljača*? Tumačenja ima previše. Nedavno ih je sažeo Stjepan Babić, pa mi je znatno olakšalo posao.

Josip Stipan Relković u svom "Kućniku" (1796; 72, 73) to ime protumačio je od glagola *veljati* "govoriti" ovako:

*Veljači je od starine ime,
Dugo neću baviti se njime;
Jer to i naš običaj svjedoči.
Što s njim biva: kazat ću u oči:
Ovi mjesec bivaju poklade,
S kojih mlogi i griha dopade
Izgubivši zdravlje, i novce...
Dobri ljudi drugačije rade,
I razložno provode poklade:
Sastanu se na ljubezne časti...
Jesti i piti, koliko je dosta,
Da vrativ' se, ne pormaši mosta;
Ne oblače na sebe utvare,
Već provode, mirni, razgovore,
Po starinski: med sobom veljaju,
Što od davna ili od skora znaju;
Od tud' mislim, da veljača posta
Od imena nje nek' bude dosta.*

Matija Petar Katančić tvrdi da *Veljači* ime dolazi od imena starohrvatske poganske božice *Velje*:

... *cius vestigia in Velja insula maris Adriatici, et in Veljasca, derivato augentis, mense februario;*

"Čiji su tragovi u Velji, otoku u Jadranskom moru (-Kršk), i u *veljača*, izveden augment, za mjesec februar" (1818/1984: 17, 121) u svojem pregledu starohrvatskoga poganstva u *Specimen Philologiae* iz 1795. god. Katančić nije spomenuo *Velju*). Ne znam tko je izmislio *Velju*, možda baš Katančić, no, ona posve sigurno nije nikakva poganska božica. *Velja* kao ime za otok i grad Krk je mletački oblik (Veglia) vulgarnolatinskoga *vecla* koji je pak izveden od *vetula*, što je deminutiv od klasično-latinskoga *vetus -eris "star"*.

Po nekima se *veljača* zove tako jer se u njoj dani oduljuju, "oveľjuji", što bi došlo od pridjeva *velji*. U Otoku kod Vinkovaca zabilježeno je da su u narodu poznati nazivi *Veljača*, *Velja*, a Otočani, kad kažu: "Oveľjilo mi se, kažu ko: *dugo mi je* (Lovretić, 1897: 96). Drugi opet misle da je u svezi s glagolom *veljati* se "Pariti se" (kako se u Lici i Dubrovniku govori o mačkama), no, prije će biti obratno. Alemko Gluhak opet misli da je *veljača* nazvana po nestalnu vremenu, usp. Dubrovačko *veljača prevrtača*, te poslovice: "Kad *veljača* ne dađi, marač dobra ne misli." (Gluhak, 1993: 666)

Hod kroz godinu, Vitomir Belaj, str. 131-134

Zapis iz Cvelferije o pokladama: KURJAČE, VARJAČE, MASNE POGAČE

Gunja, Ovih pokladnih dana ako možete u Cvelferiju i pohvalite se kako ste bili u kurjača, sa znatiželjom će od vas tražiti da im objasnite gdje ste i s kim bili.

Kurjače u Cvelferije su isto što su za neke maškare, krabulje, bušari, fašingari, bulje - Taj stari pokladnički naziv i običaji uz njega i danas se zadržao. A kako je nastao taj naziv, doznali smo nedavno od preminule 91-godišnje Eve Doknjači iz Gunje. Naime, nekad su zime bile jako oštre. Sava bi se zaledila, pa bi

smrznutom rijekom iz Bosne u cvelferska sela dolazili gladni kurjaci. Oni su provaljivali u obore. Srušili bi pleter i znali priklati tele. Urlikanje čopora kurjaka noću je bilo jezovito, pa su kurjače prozvali po kurjacima, jer stvaraju buku, udaraju štapovima po ogradama i zadaju, pogotovo djeci, strah u kosti.

U Cvelferiji za ružnog čovjeka u šali kažu: "Što je lip ko korjača." Djeca izazivaju kurjače ovim riječima "Kurjače, varjače, masne pogače". U svakom selu će vas za poklada ponuditi krafnama, bulkicama, debelim listarićima, listićima čistim i s pekmezom, ušticipima, suhim kuhanim šljivama ili ošapom, pučalicama ili picavkama, odnosno kokicama, kuhanim bilim kukuruzom, kiflicama od čvaraka, mučenjacima... Ali Gunja ima kolače koje nigdje drugdje u Hrvatskoj ne peku - gojtane, jedinstvene starinske kolače. Tijesto se kroz tikvicu lijeva na vruću mast u obliku savijenog gajtana, Nekad su se znala održavati natjecanja o dužini gajtana. Kažu da je bio najduži snaše Mande Varović pečen u posudi od 20 litara.

Ispjevani su razni stihovi koji slikovito opisuju ljude i običaje:

Ej, larfu mećem, u kurjače krećem.

Svi me znadu, al me ne poznadu.

Nagaritim licem približim se snaši, al se ona mene plaši.

Poklade su milo janje moje, barem da su u godini troje.

Poklade su i ludi su dani, zabraniš li ić mi mamu, bolje me sarani.

Po kazivanju Marije i Mile Mazalović iz Gunje, Ivana Jelića iz Drenovaca, Marije Lucić iz Posavskih Podgajaca, Verice Breškić iz Rajevog Sela, Marije Purić - Lojzine, Ivica i Kate Čosić - Bukvine i Anice Jegeš - Nene iz Vrbanje, u Cvelferiji i dani tijekom poklada imaju svoja imena i posebno se oblači za svaki od tih dana. Tako ponedjeljak i utorak u pokladnom tjednu zovu *Curski ponediljak* i *utorak*. Tada cure oblače stare nošnje i uz pratnju tamburaša, ranije *egedaša*, prođu selom. Na *Vrtičevu sridu* okupljanje je u jednoj od seoskih kuća gdje se u velikoj sobi vesele zajedno cure i momci različito obučeni. Na *Debeli četvrtak* je dječji pokladni dan kada u skupinama djela obilaze domaćinstva. Na *Mišji petak* se ne ide u kurjače kao ni na *Priklopitu subotu*. Nedjelja, ponedjeljak i utorak prije Pepelnice su dani Velikih oklada, tada se digne mlado i staro. Oblači se muško i žensko i obrnuto ili tko u što želi, a uobičajeni su pokladni svatovi. Inače, nedjelja i ponedjeljak su u pravilu *Strašne Kurjače*, a u utorak posljednjeg dana poklada, su *Lipe Kurjače*. U utorak se u kurjače ostaje do ponoći, jer tada nastupa Pepelnicom korizma.

Stjepan Bogutovac

Iz kuharice moje bake

(*"ušticipci" su u stvari krafne*)

Ušticipci sa grožđicama

2 dkg pjenice rastopiti u
4 deci mlačnog mlijeka;
2 jedače žlice šećera;
1 kavena žlica soli;
4 žumanjka;
narandje sok i ribana korica
ili 1 jedača žlica ruma;
3/4 l finog brašna;
5 jedačih žlica grožđica

U mlijeku rastopljena pjenica (germa) pomiješa se sa svim ostalim. Nastalo tijesto tuče se kuhačom ili rukom dok se ne pokažu bubuljice. Onda se zdjela pokrije čistom krpom, metne na toplo mjesto i pusti da se tijesto dobro nadigne. Zatim se izvade jedačom žlicom žličnjaci, pa ih ispeci u vreloj masti, posipaj šećerom i nosi još vruće na stol. ("Zdrava hrana - dugo zdravlje, str. 98)

Na festu Svetog Vlaha, zaštitnika Dubrovnika

Svetog Vlaha u Dubrovniku i ove će godine započeti tradicionalnim svečanim otvorenjem 2. veljače, na blagdan Svijećnice.

Tad će se pred baroknim zdanjem svečeve crkve, središtu svih dubrovačkih zbivanja, u 15.00 sati okupiti barjaci gradskih župa i crkvenih bratovština. Dubrovački će biskup iz ruku pustiti golubice mira, a festanjuli će na Orlandov stup podići barjak s imenom Sv. Vlaho. Okupljenom će puku biti pročitani brzojavi i čestitke koje šalju dubrovački pomorci s preoceanskih brodova, misisionari iz afričkih i južnoameričkih zemalja, iseljenici iz klubova Sv. Vlaho diljem obiju Amerika... Sv. Vlaho kao zaštitnika Dubrovčani časte još od davne 971. godine. Legenda govori o 112 mletačkih lađa koje su se pod izgovorom ratnog pohoda na Grke usidrile oko Grada radi opskrbe hranom i vodom. Ne naslućujući ratni pohod na Grad kojeg su pripremali prepređeni Mlečani, Dubrovčani su gostoljubivo otvorili gradska vrata. Svećenik crkve Sv. Stjepana, don Stojko, nemalo se iznenadio kada je jedne večeri svoju crkvu našao punu vojnika. S vojnicima je bio i bradati starac koji se don Stojku predstavio kao mučenik Vlaho. Mučenik je objasnio svećeniku kako već noćima predvodi nebeske vojnike protiv Mlečana koji nisu na proputovanju već su doplovili s namjerom da zavladaju Dubrovnikom. Upozorio je svećenika kako je vrijeme da Dubrovčani uzmu obranu u svoje ruke! Već sljedeće zore Mlečani će dići sidra i otploviti na sjever. Tako je Sv. Vlaho spasio Grad, a u znak zahvalnosti od tog vremena Dubrovčani poštuju i slave kao zaštitnika i parca Grada i Republike.

Sveti je Vlaho za života bio biskup u armenskom gradu Sebastii. Umro je mučeničkom smrću 316. godine za vrijeme cara Linicija. Njegovo se štovanje na Zapadu počinje širiti nakon 610. godine kada ga je papa Bonifacije odlučio, zajedno s trinaestoricom kršćanskih mučenika, posvetiti i postaviti na oltar rimskog Panteona u kojem se do tad klanjalo četnaestorici poganskih bogova. Iz tog vremena potječe slavljenje Sv. Vlaho kao zaštitnika žita, češljara vune i zidara, te čuvara od bolesti mjehura. No, ovaj je svetac u Dubrovniku poznat i čašćen kao zaštitnik od bolesti grla. Legenda govori kako je svetac ozdravio dječaka kojem je u grlu zapela riblja kost. Iz te je legende rođen običaj "grlićanja" kojeg stoljećima je propuštaju generacije Dubrovčana, stoga ne bi smjeli niti posjetitelji Dubrovnika.

Vjernike grlićaju svećenici na grla im prinoseći na Svjećnicu blagoslovljeni par svijeća istovremeno zazivajući blagoslov Sv. Vlaho. Vjernici ljube svijeću, te potom, uz poklon svečevu kipu, napuštaju crkvu prepuštajući mjesto nekome od stotina koje strpljivo čekaju u redu sve do kasno navečer blagdana Svijećnice.

U rano jutro 3. veljače nad Gradom se mijesaju pucnji Dubrovačkih trombunjera sa zvonjavom gradskih zvona. Na Pločama, istočnom ulazu u povijesnu jezgru, okupljaju se barjaci župa i bratovština Konavala i Župe dubrovačke. U povorci, prateći barjak crkve Sv. Vlaho, polaze ususret barjacima zapadnog dijela biskupije okupljenima pred zapadnim gradskim vratima na Pilama. Godinama već više od stotinu barjaktara nekoliko puta izvodi, ponekad pravi spektakl, "izvijanje barjaka" i sudjeluje u velikoj procesiji nakon svečane mise ispred Katedrale. Misa započinje u 10.00 sati, a barjaci praćeni dugom povorkom narodnih nošnji vjernika župe koju predstavljaju, u procesiji kreću u 11.30 sati. Svećenici i biskupi u procesiji nose moćnike Sv. Vlaho koje su dubrovački pomorci stoljećima prikupljali i donosili s dugih putovanja Sredozemljem.

Najznačajnija i najpoznatija dubrovačka relikvija, koja se na svjetlo dana iz riznice Katedrale iznosi jedino za Festu Sv. Vlaho,

Grlićanje u Dubrovniku

je Isusiva pelenica. Pelena u kojoj je Sv. Simun primio umotanog Isusa na prikazanju u hramu, u Grad je stigla oko 1030. godine, a donio ju je, na mletačkoj lađi, svećenik Albanac. Pozdravom barjaka biskupima ispred Katedrale nakon 16.00 sati završit će crkvena proslava zaštitnika Dubrovnika. Barjaktari će posljednji puta izvijati barjak, te nakon poklona pred svečevom crkvom tiho napustiti grad.

Uz crkveno slavlje Sv. Vlaho, u Dubrovniku se svake godine u prvom tjednu veljače, organiziraju brojna kulturna i športska događanja. Već u ponedjeljak 31. siječnja, u Kazalištu "Marina Držića" bit će predstavljena knjiga "Povijest hrvatske književnosti" autora Slobodana P. Novaka. "Grafika iz Kneževa dvora, 16 - 19 stoljeće", naslov je izložbe koja će se u utorak 1. Veljače otvoriti u Kneževu dvoru. Navečer, istoga dana u dominikankoj će crkvi biti praižvedena pučka kantata "Vječni grade Svetog Vlaho", autora Pera Šiša. Nastup mezzosopranistice Dubravke Šeparović, Dubrovačkog simfonijskog orkestra i mješovitog zbora Libertas počinje u 20.00 sati. Sat i pol kasnije koncert u Kazalištu održat će Oliver Dragojević. (Jutarnji list)

Vel. Josip Kos (župa Naše Gospe Kraljice Hrvata) i Franc Lajtman, na Valentinskoj večeri

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 52, 15. II, 2000

KAZNENA PRIJAVA PROTIV BIVŠIH ČLANOVA UPRAVE Kako je opljačkan "Tisak"

U kaznenoj prijavi koju je protiv bivših članova Uprave trgovačkog društva "Tisak" Zdenka Francetića, Božidara Marića i Petra Anića podnijela Uprava "Tiska", a koju je Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu zaprimilo 2. prosinca 1999. godine, spomenute se sumnjiči da su skupno ili pojedinačno kao članovi Uprave "Tiska" počinili kaznena djela iz članka 291., 292, 294. i 311. Kaznenog zakona time što su "kao članovi uprave koristeći svoja ovlaštenja raspolaganja novčanim sredstvima "Tiska", a s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi drugoj pravnoj osobi odobravali kredite za koje su znali ili trebali znati da neće biti vraćeni, te da nisu prethodno utvrdili bonitet korisnika kredita, osigurali sredstva vraćanja kredita i grubo prekršili pravila poslovanja".

Francetić i Marić tako su, navodi se, od 1995. do 1997. godine odobrili i isplatili kredite bez prethodne odluke Upravi OTV-a iz Zagreba u ukupnom iznosu od 661.875 kuna. Makarskom poduzeću EOS d.o.o. Marić je 1996. godine potpisao ugovore o kreditu u iznosu od 50.000 kuna, te štedno-kreditnoj službi KIM d.o.o. 1997. godine u ukupnom iznosu od 33.441.687 kuna. Francetića se sumnjiči i da je "Tisak" oštetio ugovorom o kreditu Tvornicu autobusa Zagreb 1996. godine u iznosu od 2.798.100 kuna, te ugovorom iz 1995. godine o kreditu TV Marjan iz Splita na iznos od 260.000 kuna. TV Marjanu tijekom 1996. i 1997. godine Marić je potpisao čak 20 ugovora o kreditu, ukupan iznos kojih je 2.874.107 kuna. Marić je potpisao i kredit Intermerx d.o.o. iz Posavskih brega 1997. godine na iznos od 200.000 kuna, te šest ugovora o kreditu tijekom 1996. godine Croatia tradeu iz Splita na ukupan iznos od 22.200.637 kuna, a istom je poduzeću 1997. godine kredit na iznos 1 milijun kuna potpisao Francetić.

Kredit bez pokrića

Tri bivša člana Uprave sumnjiči se i da su "da bi omogućili protupravno stjecanje gore označenih iznosa, tijekom 1996., 1997. i 1998. godine kao članovi Uprave ili pojedinačno sklapali ugovore o kreditima s hrvatskim poslovnim bankama, pri čemu se "Tisak" pojavljivao kao korisnik ili jamac, a da istodobno nije u Upravi donijeta odluka o kreditnom zaduženju, niti je o istome tražena suglasnost Nadzornog odbora". Na taj način, navodi se u prijavi, stvorene su obveze po kreditima u Varaždinskoj, Dalmatinskoj, Dubrovačkoj, Istarskoj, Splitskoj, Riječkoj, Hrvatskoj poštanskoj, Zagrebačkoj i Privrednoj banci Zagreb.

Teške zloporabe

Pored financijskih transakcija koje ne spadaju u djelatnost distribucije, maloprodaje i veleprodaje, prijavljene se sumnjiči i da su izvan redovnog poslovanja "Tiska" sklapali i druge pravne poslove zloporabljajući ovlasti u gospodarskom poslovanju. Preciznije, sklapali su ugovore o stjecanju dionica u drugim poduzećima, "ne vršeći procjenu vrijednosti kapitala tih društava...", a čime su "Tisku" nanijeli "teško nadoknadivu štetu". Tako se navodi da je, primjerice, Anić 1997. i 1998. godine sklopio ugovore o stjecanju udjela u splitskom Koteksu kojim su od Globus grupe stečene dionice nominalne vrijednosti od 2,5 milijuna DEM, te 192.500 i 644.150 DEM, a plaćena je protuvrijednost od 10 milijuna kuna, te 770.307 i 2.576.510 kuna. Sličnim je ugovorima od Globus grupe stečene su, stoji u prijavi, dionice u tvrtkama Diona, Trazag d.o.o., Pegaz, Samobor promet, ZT-Auto, Ukus iz Zagreba, splitskom Jadrantekstilu, Croatia

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 52, 15. II, 2000

tradeu iz Splita, Mediteran osiguranju,... Posebno težak slučaj zloporaba u gospodarskom poslovanju, navodi se u prijavi, zaključivanje je osobito štetnog ugovora kojim je "Tisak" 1998. godine stekao temeljni udjel u društvu Slobodna Dalmacija - Trgovina d.o.o. Split, a Anića se uz to sumnjiči i za kazneno djelo sklapanjem štetnog ugovora o kontroli remitende sklopljenog 1997. godine između "Tiska" i Distri-pressa iz Zagreba. (Marija Brnić, Slobodna Dalmacija)

Miroslav Kutle zadržan u pritvoru

Miroslav Kutle, koji je sinoć prepračen u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu, bit će zadržan u pritvoru 48 sati. U iskazu pred dežurnom sutkinjom Kutle je negirao sve optužbe koje su mu stavljene na teret, izjavio je njegov odvjetnik Željko Gulišija pri izlasku iz zgrade Županijskog suda u Zagrebu. Kutlu i još devet osoba, bivših članova Uprave Tiska, direktora Kutlinih poduzeća i njegovih poslovnih partnera, policija sumnjiči da su počinili kaznena djela zloporabe ovlasti u gospodarstvenom poslovanju na štetu poduzeća Tisak.

PANIKA U BIVŠOJ VLASTI Nakon pritvaranja Miroslava Kutle slijedi uhićenje dvaju Matešinih ministara?

Nakon privođenja trojice bivših članova Uprave Tiska te posebice nakon pritvaranja donedavno najmoćnijega hrvatskog tajkuna Miroslava Kutle, u zagrebačkim poslovnim krugovima, ali i među menadžerskom elitom diljem Lijepe naše, zavladała je panika i napeto iščekivanje gdje će se taj lanac konačno zaustaviti. Prema našim saznanjima iz krugova bliskih MUP-u i novoj vlasti, spominje se da bi uskoro trebalo biti privučeno oko tristo tih osoba saslušano zbog sumnji da su počinili, poticali ili na drugi način sudjelovali u gospodarskom kriminalu. Neslužbeno saznajemo i da bi, osim već privedenoga bivšeg ministra turizma Ivana Heraka, još dva bivša ministra trebala odgovarati pred licem pravde za pronevjere državnog novca.

Budući da su poduzeća čiji su vlasnici već privedeni i saslušani, ali i mnoga čije poslovne knjige ovih dana pažljivo proučavaju djelatnici MUP-ovih odjela za gospodarski kriminal, članovi Hrvatske udruge poslodavaca, komentar kako u toj udruzi gledaju na spomenute aktivnosti vezane uz gospodarski kriminal, potražili smo od glavnog ravnatelja HUP-a Željka Ivančevića.

"HUP u svakom slučaju podupire punu primjenu zakona, pa tako i provođenje aktivnosti državnih službi vezane uz gospodarski kriminal. One su dobar znak da se stvara kritična masa i politička volja da profunkcionira pravna država, na što je HUP više godina ukazivao kao jedan od najvećih problema u Hrvatskoj, koji povlači za sobom pravnu nesigurnost i odbija strana ulaganja te potiče nelojalnu konkurenciju, sivu ekonomiju i koči razvoj normalnih tržišnih gospodarskih odnosa", ističe Ivančević, dodajući da je sprega politike i gospodarstva rezultirala korupcijom, na čijem suzbijanju nova vlast treba poraditi.

Ivančević pojašnjava i da su članovi HUP-a pravne, a ne fizičke osobe, odnosno menadžeri ili vlasnici. Stoga je, dodaje, interes HUP-a kao asocijacije da se brine za uvjete poslovanja i opstanak svojih članica te da se u slučajevima kada menadžerske i vlasničke strukture djeluju protivno zakonima, podupire nadležne državne službe i organe da se propisi poštuju i da svi oni koji ih se ne drže budu propisno sankcionirani. (Slobodna Dalmacija, 6.2.)

Služite se našim pokroviteljima

Modern Age
Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication
Specializing in Acrylics:

Designing, CNC Machining, Computerized
Vinyl Signs, Point of Purchase Displays

For more information: Please call Stan Trtanj

Tel: 416-675-2955 Fax: 416-675-2965

50 Fasken Dr. Units #2,3,4,5,
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

Strana 11

Afera u Hrvatskim Telekomunikacijama d.d. Vodeći stručnjaci se pobunili zbog prevlasti politike nad strukom i tvrde:

Čelnik Croneta Mudrinić radi u korist konkurentskog Vipneta!

Vodeći stručnjaci Hrvatskih telekomunikacija u Sektoru za planiranje i izgradnju pokretnih mreža zatražili su 31. siječnja ove godine alarmantnim internim dopisom Nadzornom odboru, Upravi i upraviteljima TK centara utvrđivanje trenutačnog stanja u CRONET-u i zaštitu interesa Hrvatskog telekoma.

U dopisu, u čiji je posjed došla i Slobodna Dalmacija, upozorava se da ulaganja tvrtke ne prate planiranu dinamiku razvoja i izgradnje mreža za pokretne komunikacije, te da će zbog takve poslovne politike izravne posljedice za CRONET biti veliki gubici u ostvarenom prometu za vrijeme predstojeće turističke sezone, svakodnevni gubici u ostvarenom prometu u svim većim gradovima, prvenstveno u Zagrebu, Rijeci i Splitu, te gubitak vodeće pozicije na tržištu u roku od samo šest mjeseci unatoč činjenici da CRONET kao operater ima najveću populacijsku i teritorijalnu pokrivenost, te trostruko veći broj inozemnih "roaming" partnera od izravne konkurencije. Spomenuti dopis su potpisali načelnik Sektora za planiranje i izgradnju pokretnih mreža Mislav Šutalo, te trojica njegovih pomoćnika Đuro Škrget, Alen Vrbanić i Željko Prpić, a podržalo ih je šezdesetak diplomiranih inženjera koji su prošlih godina stvarali CRONET "od nule".

Ulaganja prekinuta

Hrvatske telekomunikacije su do 1997. godine djelovale gotovo samostalno i nizale tehnološki uspjeh za uspjehom, na čemu su im čestitali i europske kolege. Međutim, nakon što je novom operateru VIPNetu dodijeljena koncesija, na mjesto predsjednika Uprave najprofitabilnije hrvatske tvrtke dolazi Ivica Mudrinić. Iako je HT do Mudrinićeva dolaska imao najveća moguća ulaganja u tehnološki razvoj u Hrvatskoj, prateći raspisane javne natječeaje za kupovinu opreme vidljivo je da od konca 1997. godine sve do kraja 1999. godine nije kupljen ni jedan jedini dio opreme za sustav CRONET-ovih odašiljača. Tijekom te dvije godine sva su ulaganja naprasno izostala.

Da je nezadovoljstvo struke takvim stanjem u CRONET-u već dulje vrijeme prisutno svjedoči i peticija koju su ovih istih šezdesetak stručnjaka u veljači 1999. godine potpisali i uputili Upravi i Nadzornom odboru HT-a sa zahtjevom za nastavkom izgradnje. Znakovito je da se u zaglavlju peticije nalazi i izvadak iz Božićne poslanice zagrebačkog nadbiskupa Josipa Bozanića u kojoj stoji "Nije ovo vrijeme nezainteresiranosti, šutnje ili mirne neutralnosti, nego vrijeme kada treba poticati i raditi na moralnoj obnovi. Pozivam posebno naše mlade stručnjake na odgovorno i složno zalaganje za opće dobro bez obzira na to u kojim se političkim skupinama nalaze".

Zakočena prodaja

Međutim, problemima u CRONET-u tu nije bio kraj. Obustavljanjem svih ulaganja zakočen je i daljnji nastavak izgradnje, a zadržan je apsurdan model prodaje usluga CRONET-a, koji kao da želi otežati prodaju. Kako drukčije protumačiti činjenicu da je upravo u vrijeme početka komercijalnog rada konkurencije i u srcu turističke sezone nestalo CRONET-ovih kartica, da je zbog obustavljenih ulaganja CRONET propustio uvesti prepaid uslugu što je VIPNet iskoristio za proboj na tržište, da je više od milijun stanovnika Zagreba i okolice usluge CRONET-a moglo kupiti na samo jednom jedinom prodajnom mjestu, te da se čak i ono u predbožićnoj potrošačkoj groznici zatvorilo na dvadesetak dana zbog preuređenja. Kulminacija nelogičnosti u prodaji CRONET-ovih usluga se ogleda u činjenici da je nakon zakašnjelog uvođenja prepaid usluge "Simpa", dobar učinak reklamne kampanje uprošten ponovnim nedostatkom kartica.

Zamršeno stanje sukoba struke i politike u HT-u, prema izvorima bliskima Upravi HT-a, upravo ovih dana poprima dramatične razmjere. Aktualna Uprava je, očigledno svjesna da će promjena odnosa političkih snaga u Hrvatskom državnom saboru koji odlučuje o sastavu hrvatskog dijela Uprave (u omjeru tri prema tri

s predstavnicima Deutsche Telekom) utjecati na promjene na čelu HT-a, pripremila plan nove organizacije poslovanja i postavljanje potpuno nove garniture ljudi u CRONET-u. Budući da dolaze potpuno novi ljudi na najodgovornija mjesta, trebat će im nekoliko mjeseci da "pohvataju konce" i da se uhodaju, a kada se i uhodaju, nova će Uprava prema zakonu morati napraviti iznova reorganizaciju tvrtke koja će omogućiti poslovanje CRONET-a potpuno neovisno od poslovanja cjelokupnog HT-a. Ta je organizacija poslovanja pak potpuno drukčija od one koju je aktualna Uprava sada predložila i koju sada pokušava provesti, pa se postavlja pitanje je li riječ tek o imenovanju suradnika podobnih "staroj" vlasti ili čak možda i o svojevrsnoj opstrukciji rada CRONET-a. Drugim riječima, ukoliko predloženu i započetu reorganizaciju poslovanja Uprava u najskorije vrijeme provede u djelo, CRONET neće moći normalno funkcionirati ni narednih šest mjeseci do godinu dana, čime VIPNet dobiva mogućnost da neometan definitivno preuzme vodeće mjesto na GSM tržištu u Hrvatskoj.

Na kraju spomenutog dopisa mladi stručnjaci izražavaju nadu da do toga ipak neće doći i da će zaustaviti negativan trend u poslovanju CRONET-a, čime će se zaštititi interesi najprofitabilnijeg hrvatskog poduzeća koje je još uvijek u 65-postotnom vlasništvu države. (Slobodna Dalmacija)

Otrovni Jadran-Na dnu 20.000 kemijskih bombi

Više od 20.000 kemijskih bombi se nalazi na dnu južnog Jadrana, koji je pretvoren u pravo mjesto za otpad od konca Drugog svjetskog rata do početka sedamdesetih godina, a njima se trebaju pridodati i bombe koje su zrakoplovi NATO-a izbacili tijekom rata protiv Srbije. Je li Jadran otrovan, postoji li mogućnost da se naše more pretvori u kemijski otrovnu bombu? Talijansko ministarstvo za okoliš je naručilo posebno ispitivanje jadranskog dna kako bi se načinila karta s mjestima na kojima se nalaze opasni otpadci, a talijanski premijer Massimo D'Alema je na Sveučilištu u Anconi iznio posljednje podatke o čišćenju i saniranju Jadrana. Talijanska ratna mornarica je više od 64.000 eksplozivnih naprava izvukla s dna Jadrana u operaciji čišćenja koja je pocela 2. rujna 1996., ali na dnu Jadranskog mora ima više nego duplo od toga, piše u nedjelju list "Repubblica" koji prenosi D'Alemine riječi. Za pravo radi se o eksplozivnim napravama koje se u Jadranu nalaze od Prvoga i Drugoga svjetskog rata, a ne "samo od nedavnog rata na Kosovu", rekao je D'Alema. Talijanska ratna mornarica postupno čisti određene prostore jadranskog dna. Tu je zabranjena plovidba i ribolov. D'Alema je kazao da je do sada sanirano oko 80 posto jadranskoga dna. Prema nekim analizama ljudi koji se bave zaštitom okoliša, na jadranskome dnu bi trebalo biti oko 200.000 oružanih naprava, a D'Alema je kazao da ne može ni potvrditi ni opovrgnuti takve procjene, ali je "sigurno da ne stojimo prekrivenih ruku". Zapravo, ministar za okoliš Edo Ronchi je zatražio izradu i predočenje potpunog zemljovida pomorskog dna kako bi se utvrdila mogućnost i cijena njegova što boljeg saniranja. Golema količina korodiranog oružja s otrovnim sastojcima kao što je arsen, stavlja u opasnost more i njegove stanovnike. (Slobodna Dalmacija)

Širite HRVATSKU ISKRU

dna kuća u Zlobinu je ostala prazna, a grobovi gdje počivaju članovi te obitelji nema tko više pogledati.

Godine 1930, 26. lipnja, kraj Brockvilla, Ont. dogodila se užasna nesreća za vrijeme gradnje broda "J.B. King" na rijeci St. Lawrence. Tada je trideset radnika izgubilo živote, među njima devet iz Hreljina, dva iz Zlobina: Petar Kružić i Ivan Marohnić.

Sve te i razne druge smrti diljem Amerike i Kanade, registrirane su u dokumentima Kanade i Amerike, no te smrti su samo jedan mali dio tragičnih sudbina ljudi, koji su daleko od svoje domovine, svog Zlobina, završavali svoje živote. Svi su zaista teško živjeli. Muškarci su dijelili životne prostore, kuhali, prali se, čistili i spavali zajedno. Takve su zvali "gangs". Kad su im se pridružile žene i djeca organizirali su tzv. "board" za sebe i druge. Djeca koja se došla iz Zlobina govorila su isključivo hrvatski kod kuća, čakavski dijalekt iz Zlobina. Tako su čuvali onu svetinju - ljubav prema svom kraju. Isto tako sa sobom su ponijeli svoje duboko vjerovanje, jer služiti Boga bio je zahtjev svakome Zlobinjanu. Sačuvali su svoju Katoličku vjeru, i svaka kuća, gdje bi živjeli bila je dekorirana svetim slikama. Druga generacija Zlobinjana isto puno polaže na vjeru. Dvojica od Zlobinjana čak su postali i svećenici: George Joseph Kruzick (Vučić) i John Marohnić, najstariji sin Ivana Marohnića.

Zlobinjani su se teško privikavali na život u stranom svijetu, u početku malo ili skoro nikako govorili engleski, pa su zato ostajali veoma jako združeni jedan s drugim. Osnovali su razne pjevačke grupe, kao na pr. "Jadran" zbor u Lyons Illinois, ili kasnije 1933. osnovan je mješoviti zbor koji je djelovao sve do poslije Drugog svjetskog rata. O radu ljudi iz Zlobina pisalo se u torontskim novinama "Novosti", čiji je urednik bio Marijan Kružić iz Hreljina. Veća grupa Zlobinjana živjela je u Upper Peninsula u Michigenu, gdje su osnovali popularni tamburaški orkestar "Nada", čiji su članovi kasnije prešli u novi orkestar "Balkan boys".

Mnogi Zlobinjani su se istakli u novom svijetu, kao na pr. Josip Marohnić, vlasnik "Prve hrvatske knjižare" u Allegheny, Pen; Petar Kružić, osnivač "Hrvatske sloge", hrvatskog bratskog društva; drugi Petar Kružić (Gašparov) graditelj mnogih mostova itd.

Zlobinjani su se nastanili po cijeloj Americi i Kanadi: New Brighton, San Francisco, Duluth, Chicagu (gdje je telefonska knjiga prepuna imena iz Zlobina i Hreljina) Lyons, - samo neka od mjesta u USA. U Kanadi, ih ima u Victoriji, Vancouveru, Prince George-u, Montrealu, Colbournu, Thoroldu, Thunder Bay-u, Torontu. Mladi Zlobinjani su odlazili kad bi navršili jedno 17-18 godina, inače bili bi regrutirani u Austro-ugarsku vojsku, ili u vojsku stare Jugoslavije. Ostali bi izvan zemlje do svoje 22 -23 godine, vraćali se kućama, ženili i odmah odlazili natrag u Ameriku, ili Kanadu. Prva generacija Zlobinjana emigranata bili su jednostavni radnici, snažni, sposobni, koji su radili na najtežim poslovima, najopasnijim, ali i na najlošije plaćenim poslovima. Bili su rudari, drvosječe, farmeiri, radnici na izgradnji kuća i cesta, radnici na grobljima itd. Jedni od iznimaka bili su Juraj i Ivan Kružić i njihov rođak iz obitelji Vučića, Petar Kružić, koji su osnovali svoju vlastitu kompaniju i ušli u posao.

Prva organizirana grupa Zlobinjana koja se vratila kućama došla je brodom "Radnik" godine 1947, no ubrzo su se povratili tamo od kuda su i došli, jer život u SFRJ je bio vrlo težak u Zlobinu.

Povratak emigranata donio je i neke nove stvari: recimo nove riječi: stor - dućan, telifun - telefon, majna - rudnik itd. No, tko se je vraćao, ako se je i vratio? Nisu se vratili mladi, snažni ljudi, već ostarjeli, izrađeni, umorni ljudi. Mnogi se nisu uspjeli vratiti, ostavili su kosti rasute po svijetu. Mnoge obitelji su polako nestale: mlade žene ostale neudate, mnoge obitelji neostvarene. Veliki udarac dobio je Zlobin odlaskom svojih ljudi u emigraciju, baš kao i cijela Hrvatska. Danas su Zlobinjani raštrkani po cijelom svijetu, a najmanje ih ima u samom mjestu.

Zašto ovaj članak - jer tako nešto nije lagano pisati? I o ovome HRVATSKA ISKRA" - Broj 52, 15. II, 2000

se mora pisati, jer emigracija Hrvata, koja je bila u valovima u razna doba naše prošlosti, ogolila je demografski Hrvatsku. Pišem o emigraciji, jer ona je i nas odnijela ovdje, ili negdje drugdje. Posebno mi je teško za jedno tako malo mjesto - a koliko takvih mjesta ima po Hrvatskoj - koje je godine 1857 imalo više stanovnika nego 1971.! Težak je ovo članak, ali i to moramo znati.

Valentina

More immigrants than emigrants in Croatia

The number of persosns that immigrated in the period from 1992 to 1998 was larger than the number of those who emigrated from it. Most of the immigrants came from Bosnia-Herzegovina. According to the data from the State Institute for the Statistics, during the period 330,201 persons immigrated to Croatia, and 79,754 persons left the country.

Compared to the total population, the migration population is of a younger age structure, with most of the immigrants between the ages of 15 and 49. Bosnia-Herzegovina contributed 256,016 immigrants, that is, 77.5 % of the total. The City of Zagreb is the most frequented immigration area. (Croatia weekly, Jan.14,2000.)

Nakon sv. Mise u župi Naše Gospe Kraljice Hrvata: mladi okupljeni oko svog kardinala, Bl. Stepinca

Bruno Bušić:

STAVLJAM RUKU NA HRVATSKU

STAVLJAM ruku na Hrvatsku i kunem se da neću nikada uzalud napisati njeno ime. Ako vidite da sam se iznevjerio Hrvatskoj i njenom narodu, odsijecite mi ruku.

Ovu kratku, a tako jasnu poruku, našla sam u knjizi Brune Bušića "Jedino Hrvatska", koju sam dobila na dar od prijatelja Višnje i Drage Geoheli za ovaj Božić. Nemam riječi kojima bih se mogla dostojno zahvaliti za ovako prekrasan dar, ovako posebnu knjigu. Hvala Vam, dragi prijatelji.

Gdje su nestali ljudi iz Zlobina?

Više puta sam razmišljala kako je emigracija djelovala na manja mjesta u Hrvatskoj; što se je dogodilo s malim mjestima, gdje je bilo samo par stotina stanovnika. Odgovor na to moje pitanje dala mi je mala knjižica Radovana Tadeja "In search of the lost people of Zlobin", koju mi je posudio moj dragi prijatelj Drago Dorić. Mislim da je ovo interesantna tema, pa evo malo o Zlobinu i posljedicama emigracije iz tog mjesta.

Zlobin je malo naselje u Hrvatskoj, kraj mora, tamo prema Gorskotom Kotaru. Od mora ga dijeli tzv. Vrh peći, prijelaz, na cesti od Plase do Zlobina. Sa etničkog, kulturnog, tradicionalnog i administrativnog pogleda Zlobin je na obali Jadrana 26 km istočno od Rijeke i 13 km sjeveroistočno od Bakra.

Ime mjesta prvi puta se spominje 1403. g. u darovnici zemlje (polja) suca Andrije Ševatića, koju je poklonio svećenicima Hreljina. Svećenici Blažević, Šimun, Anton i Frančiško trebali su dati tu zemlju, koja je bila poklonjena u spomen sučeve duše i njegova sina Jurka, koji je poginuo u bitci s Turcima, svojim nasljednicima. U to vrijeme ta regija nije bila stalno naseljena, ljetima su tamo bivali zemljoradnici iz Hreljina, Dola i Šmrike. Ostaci tih naselja i danas su mjestimice oko Zlobina. Kad je došlo do konstrukcije "Karoline", ceste između Rijeke i Karlovca, Zlobin se počeo jače naseljavati. Druga mjesta, kao na pr. Fužine, Vrata, Slavica, Breštova draga, Mrkopalj i Ravna gora su isto tada nastala, pokraj ceste. U Prema zapisima u starim župnim knjigama godine 1857. Bilo je 625 stanovnika, godine 1869. samo 557 stanovnika, a godine 1971. samo 486 ljudi.

Stanovnici Zlobina nisu uspjeli izbjeći težak život ovog kraja, a cijela ta regija, od Sušaka do Senja i Karlobaga najteže je živjela od druge polovice 19. st. do početka 20. st. Glavni izvor dohotka tog kraja bilo je uzgoj grožđa, gradnja brodova i jedrenje. Za vrijeme Austro-Ugarske Dalmacija i obala bile su pogođene, jer je brodogradnja jenjavala, a uzgoj grožđa je propadao. Stanovnici Zlobina su posebno tada trpjeli, jer na pr. iz Zlobina je dolazilo drvo za jarbole (tako da na pr. u blizini Zlobina postoji gradilište koje se zove "Jarbolina"). Zbog gradnje željeznice Rijeka-Pešta (prvi vlak je prošao 23. listopada 1873.) život je postao još teži za stanovnike Zlobina, koji su se bavili prijevozom robe na "Karolini". Tako je i taj oblik privređivanja nestajao, i stanovnici Zlobina bili su prisiljeni potražiti nove načine zapošljavanja. Na željeznici nisu mogli dobiti posao, osim nekog manjeg ili povremenog posla.

Pregledom povijesnih dokumenta vidi se da su stanovnici Zlobina odlazili ili u Slavoniju ili Mađarsku ujesen i zimi na sezone radove. Neki su emigrirali u sjeverne djelove Hrvatske, posebno u Sv. Ivan Žabno kraj Križevaca, ili u "Novi svijet". Oni koji su ostali u Hrvatskoj vraćali su se kućama, tako da o njima ovdje ne ćemo govoriti, no zanimaju nas oni koji su otišli daleko, preko mora, i rijetko se kada vraćali.

Kad je počela emigracija iz Zlobina? Najstariji dokument koji je pronađen u župnom uredu bio je datiran 1. siječnja 1885, adresiran na Biskupski red u Senju, moleći dozvolu za vjenčanje mladoaga Petra Kružića sa Jelom Marohnić, djevojkom iz Zlobina. Vjenčanje je trebalo biti obavljeno prije Petrova odlaska za Ameriku. Iako je ovo najstariji pisani dokument, vjeruje se da je emigracija u Novi svijet počela kasnih 1860-ih i 1870-ih godina.

Do početka I. Svjetskog rata ljudi Zlobina odlazili su u Novi Zeland, Australiju, Ameriku, južnu i sjevernu. Odlazak mještana je rastao do II. Svjetskog rata, no onda se odlazilo u USA i Kanadu. Samo par emigranata je završilo u Latinskoj Americi.

U početku, odlazili su samo muškarci; kasnije i djevojke, i na kraju udate žene i djeca, koja su slijedila svoje muževe i očeve. Oni koji su napustili Zlobin bez obitelji se uglavnom nisu više vraćali, osim par usamljenih slučajeva.

O stanovnicima Zlobina u Australiji nažalost nema dovoljno podataka, no zna se da su oni koji su se doselili tamo radili u rudnicima rezina. Te ljude su u Australiji nazivali "gummidiggers" ili "resin diggers". Prijatelji su se s Maorima, čak se koji puta i ženili međusobno pa su neki od domorodaca čak naučili i hrvatski jezik. Godine 1977. otkriven je spomenik, koji predstavlja hrvatskog kopača rezina. Priča se da su Matija Kružić-Bačo (rođen 1858.), Toma Vukotić-Tomina, r. 1859 i Matija Marohnić-Kmet, r. 1870. bili ti, koji radili taj težak posao. Vjerojatno je bilo drugih iz Zlobina, no nema pisanih podataka. Kasnije kad je upotreba rezina jenjavala zbog razvoja uljne industrije, ljudi su gubili poslove, tako da više nije bilo odlaska u ove krajeve.

O odlasku u Latinsku Ameriku isto nema dovoljno podataka, no zna se o odlascima tamo po nekim pisanim dokumentima. Tako pismo datirano 11. travnja 1912. govori o tome kako treba upozoriti ljude da ne slušaju agenta iz Trsta o odlasku u Brazil. Drugi dokument, datiran 5. ožujka 1923 traži da se pošalje krsni list Matije Šubata iz Zlobina, rođenog 12. veljače 1852 za upotrebu Konzulata Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca u Buenos Airesu - otpuštanje dokumenta i porez biti će 13 dinara.

U župnim knjigama Zlobina spominje se izvjesni Jakov Petar Polić, rođen 15. travnja 1851, umro 26. prosinca 1885 u Mendosi, Argentini. Mnogo muškaraca iz Zlobina i Hreljina su živjeli u Tandilu, Argentina, čak su i počeli zvali svoje mjesto "Tandilj". Čak danas, u najnovijoj telefonskoj knjizi nalazimo imena Blasina (Blažina), Marohnić, Sverlluga (Švrljuga), Vidas i druga.

U Punta Arenas groblju, na samom jugu Čilea, ostaci naših ljudi položeni su u dolini s prekrasnom vegetacijom, cvijećem i nadgrobim kamenjem. Godine 1903. postavljen je natpis na hrvatskom jeziku, na grobu od bijelog mramora: "Ovdje leže kosti Ambroza Šubata, rođenog u Zlobinu, Hrvatska 7. prosinca 1848. Umro je u Punta Arenas-u 18. travnja 1903. Počivao u miru." Pokojni Šubat pripadao je obitelji Šubat-Biksan, koja je nažalost izumrla. Matija Šubat, koji je tražio krsni list, bio je brat Ambrosu. Ta dvojica braće imali su i trećeg brata, Pavla, koji je radio u USA. U dubokoj starosti Pavao se je vratio kući da umre tamo gdje je bio rođen, no cijela njegova obitelj je ostala u USA.

Emigracija u Latinsku Ameriku posgla je svoj vrhunac u drugoj dekadi 19. st., nešto manje pred II. Svjetski rat, a nakon nje ga više Zlobinjana je završilo u Brazilu i Argentini. Tek pojedinci su se vratili kući u Zlobin. Jedan od rijetkih koji su se vratili iz Latinske Amerike od početka II. Svjetskog rata bili su Juraj Blažina-Špekulant, Ignac Marohnić - Nacija Jivičin i Ivan Kružić - Pištin.

Većina stanovnika Zlobina i tog kraja odlazili su u USA, zbog dobrih prihoda. Obično su odlazili brodovima iz Rijeke, Trsta, Genove, i drugih mjesta, posuđujući novac od rodbine za karte, koje su kupovali od putničkih agenata, "pašaja". Koliko god da je bilo teško nabaviti novac za put, ljudi su odlazili jer su bile sve manje i manje mogućnosti zapošljavanja kod kuće.

Kakav je bio život tih nesretnika koji su napuštali svoje domove i odlazili za Ameriku i Kanadu? Možda je odgovor na to naziv "Amcrika-čmcrika", kako su zvali Ameriku. Jcr, posao su dobivali tada samo oni koji su bili fizički jaki, a slučajevi nesreća, smrti i svega što prati oskudica bili su nebrojeni. Prva dokumentirana smrt u Americi bila je smrt Lovre Šubata, radnika, koji je umro u Župi Carmel, Kalifornija, pokopan 21. travnja 1889. Malo više o Lovri Šubatu i njegovoj obitelji: Lovro je umro daleko od svoje obitelji, u ranoj tridesetoj godini, pokopan daleko od svog zlobinskog groblja. Njegova dieca. Franka, rođena 1884. umrla je iduće godine. sinovi Toma r. 1885 i Petar r. 1888. umrli su ubrzo nakon oca. Lovrina udovica se preudala u Benkovcu Fužinskom. Po smrti Lovrinog oca, Luke Šubata, r. 1803. i umrlog 1894. ova obitelj je izumrla. Je-

NAKON POSJETA MADELAINE ALBRIGHT

Američki darovi za Račanova jamstva/ Što je američka državna tajnica iz zatvorenih vrata dogovarala s novom Vladom?

Američka državna tajnica Madeline Albright službenom je Zagrebu obećala američku potporu u integracijskim procesima, povisila razinu godišnje pomoći Hrvatskoj s 12 na 20 milijuna dolara, obećala slanje stručnjaka koji će pomoći Hrvatskoj u usklađivanju zakonodavstva, donijela pismo američkog predsjednika Billa Clintona u kojem on poziva na suradnju i strateško partnerstvo, a puno konkretnija pomoć doći će kada se američka administracija uvjeri da iza obećanja novog kursa hrvatske Vlade slijede sasvim konkretni potezi važni za američku politiku na ovom području. Tako ukratko glasi poruka sudionika sastanka iza zatvorenih vrata u srijedu na Markovu trgu. "Nebo i zemlja"

Madeline Albright je na konferenciji za novinare kazala: "Kakve li razlike u odnosu na moj posljednji posjet!" Razlika u intonaciji i sadržaju bila je "nebo-zemlja", rekli su Slobodnoj sudionici sastanka hrvatskog premijera Ivice Račan i američke državne tajnice. Od samoga početka susreta Madeline Albright je, doznajemo, Račanu i suradnicima pristupila kao starim prijateljima s kojima se dugo nije vidjela.

Američka državna tajnica došla je dati potporu demokratskim promjenama u Hrvatskoj, ali i dobiti od Ivice Račana jamstva za dosljednu provedbu svih hrvatskih međunarodnih obveza, svega onoga u čemu je Tuđmanova vlast oklijevala ili nije htjela ispuniti. Prema tvrdnjama sudionika sastanka, hrvatskoj je Vladi jasno dano do znanja što je potrebno učiniti da se velika, javno izrečena američka obećanja i ispunje.

Američka je diplomacija u srijedu ponovno naglasila Dayton, BiH, povratak izbjeglica i stvaranje zakonskih preduvjeta za transparentnost investicija. BiH za američku diplomaciju ostaje prioritet, a u situaciji sve žešćih zahtjeva za revizijom Daytonu s jedne, te najave smanjenja broja međunarodnih snaga u BiH s druge strane, SAD se želi osigurati od nastajanja novih problema s daytonskim sporazumom. Stoga je najava promjene hrvatskog kursa prema BiH Amerikancima u Zagrebu bila najvažnija tema.

Ta promjena kursa trebala bi se sastojati od prvih naznaka demokracije u BiH, zapravo političke polarizacije unutar nacionalnih korpusa, pa tako i hrvatskog. "Razbijanje" čvrsto organiziranih nacionalnih i partijskih stožera i okretanje izgradnji BiH kao zajednice naroda i građana, kopernikanski je obrat koji bi s jedne strane trebao pridonijeti prekidanju političkih i ekonomskih nelegalnih veza te jačanju BiH kao države.

-Na taj način Hrvati u BiH mogli bi prekinuti sukobe s međunarodnom zajednicom i SFOR-om, biti puno neovisniji od Zagreba, te pojačati svoj glas u Sarajevu - rekao nam je jedan strani diplomat. Hrvatska diplomacija je već iz usta novog ministra vanjskih poslova Tonina Picule u razgovoru za Slobodnu takav obrat i najavila.

Iako je u odgovoru na novinarsko pitanje Madeline Albright demantirala bilo kakav sukob interesa s EU na jugoistoku Europe, nemalo uzbuđenje izazvao je rani i neočekivani posjet predsjednika Europske komisije Romana Prodića Zagrebu, a telefonskim razgovorom s Račanom Madeline Albright je preteko i talijanski premijer Massimo D'Alema.

Iako zbog Hrvatske ne treba očekivati trgovinski rat SAD-a i EU-a poput onog na tržištu Kine, Irana ili Rusije, borbe će ipak biti. Prema procjenama europskih ekonomskih analitičara, najbolji poslovi u Hrvatskoj biti će JANAF, a tek slijede privatizacije javnih poduzeća poput Ine, te brodogradilišta. Amerikanci ne bi htjeli da im se dogodi još jedan Airbus, rekao nam je jedan europski diplomat. Američka strana je tada tvrdila da je uklanjanjem Boeinga, Hrvatska donijela političku, a ne tržišnu odluku. Osim toga, nova hrvatska vlast imat će puno bolje veze po stranačkoj socijaldemokratskoj liniji u najvećem broju europskih zemalja.

Osim strateških odrednica, hrvatska će se diplomacija morati baviti finim izgramama između različitih interesa, kako bi postigla vlastiti. I to bez obzira na pomalo pretjerane izljeve srdačnosti američke državne tajnice u Zagrebu. Iz same Europske Unije već je došla diplomatska poruka da se Hrvatska ne smije upirati samo na Njemačku, jer će joj to stvoriti probleme s Dancima, Šveđanima i Belgijancima, posebno zbog toga što EU u najznačajnijim odlukama funkcionira na temelju konsenzusa. (Slobodna, 2. veljače)

Dobbins obećao Pupovcu američku pomoć za povratak izbjeglica i obnovu kuća

ZAGREB, 2. veljače - Posebni savjetnik američkog predsjednika za Balkan i provedbu Daytonskog sporazuma, veleposlanik James Dobbins sastao se u srijedu u Zagrebu s predstavnicima Srpskog narodnog vijeća, dr. Miloradom Pupovcem, dr. Vojislavom Stanimirovićem, Veljkom Džakulom i Jovanom Vejnovićem, priopćeno je iz SNV-a.

Na molbu veleposlanika Dobbinsa, predsjednik Vijeća dr. Milorad Pupovac iznio je ocjene sadašnjeg političkog trenutka u Hrvatskoj poslije izborne pobjede opozicije i konstituiranja nove vlasti, kaže se u priopćenju. Na zahtjev američke strane, posebna pažnja u razgovoru posvećena je aktualnim problemima srpske nacionalne zajednice u Hrvatskoj. Zajednički je ocijenjeno da je u protekloj godini nastao veliki zastoj u ostvarenju Programa povratka izbjeglica i da nije bilo nikakvog pomaka u vezi s povratkom imovine. Također, navodi se, nije ostvaren nikakav pomak u pogledu obnove srušenih kuća hrvatskih državljana srpske nacionalnosti.

"Pobjedom opozicije u Hrvatskoj stvorene su pretpostavke za šire otvaranje procesa demokratizacije, postupni izlazak iz ekonomskih poteškoća i aktivno uključivanje u europske integracijske procese. Tako se, naravno, stvaraju i pretpostavke za rješavanje ključnih problema srpske zajednice i njezine pune reintegracije u hrvatsko društvo i njezin aktivan doprinos gradnji boljeg života za sve u Hrvatskoj", ističe se u priopćenju. Dobbins je obećao punu potporu Sjedinjenih Država ubrzanju procesa povratka izbjeglica i posebno američku pomoć za obnovu srušenih i oštećenih kuća. Izraženo je zajedničko uvjerenje da će političke promjene u Hrvatskoj pozitivno utjecati na cijelo područje, te izravno utjecati na jačanje demokratskih procesa i učvršćenje mira na cijelom prostoru bivše Jugoslavije, a posebno u Republici Srbiji, navodi se u priopćenju Srpskog narodnog vijeća koje je potpisao tajnik Jovan Vejnović. (Vjesnik, 3. veljače)

Mladi muzičari na seminaru u Hamiltonu

Što će biti s vukovarskim "groblijem šajkača"?

Vukovar - O trenutačnim međunacionalnim odnosima i nedavnim zbivanjima na "grobliju šajkača" raspravljao je u ponedjeljak vukovarski Nacionalni odbor za uspostavu pomirenja. S obzirom da su nepoznati počinitelji krajem prosinca prošle i sredinom siječnja ove godine od 26 šajkača oštetili njih 19, predsjednik Kluba vijećnika SDSS-a u vukovarskom Gradskom vijeću Miloš Vojnović tražio je očitovanje Vijeća o tome, no kako to nije učinjeno, na odgovornost je pozvan cijeli Odbor.

Osudjujući oskrvnjivanje bilo čijih grobova, vukovarski gradonačelnik i predsjednik Odbora Vladimir Štengl je rekao da šajkače nikad nisu bile vjersko i nacionalno obilježje Srba na tom području, te da mnoge iritira natpis na ulazu "zahvalna otadžbina". Predstavnik SDSS-a Miroslava Keravicu i Đorđa Macuta je upitao jesu li tu pokopani vukovarski Srbi. Ako jesu, njihova je država Hrvatska, a u gradu već postoji Groblje hrvatskih branitelja, rekao je Štengl. "Za vrijeme mime reintegracije i povratka dijela povratnika u Podunavlje nisam čuo da se itko od srpskih lidera ispričao Hrvatima za Ovčaru gdje je mučki ubijeno 200 hrvatskih branitelja i civila", istaknuo je.

Svi hrvatski članovi Odbora složili su se da izmiještanje spomenika na pravoslavno groblje nije rješenje, zbog bijelih spomenika u obliku šajkače. Antonija Kukuljica smatra da su se incidenti mogli očekivati, jer šajkače već dvije godine iritiraju povratnike. "Na Ovčaru nije pala bomba i ubila 200 ljudi, ali ipak nikad nisam čula da je bilo tko od Srba taj čin osudio. Moramo iščitati poruku počinitelja koja govori da je strpljenje na izmaku, a konsenzus obje strane moguć je ako Srbi samo sebi priznaju uzročno-posljedične događaje u Podunavlju i cijeloj Hrvatskoj", rekla je ona, na što je Keravica kazao da "nije zadužen da se ispričava u bile čije ime za ta događanja". Na novinarske upite jesu li na tom groblju pokopani vukovarski Srbi ili Srbi iz SRJ, on je rekao da ne zna. (Vjesnik, 1. veljače)

Borković poziva Račana da čim prije preseli "groblje šajkača" iz Vukovara!

VUKOVAR, 6. veljače -Bivši ministri policije i obrane, Ivan Penić i Pavao Miljavac tvrdili su da po evidenciji ima 600.000 branitelja, s tim se podatkom ne slažu čelnici stradalničkih udruga proisteklih iz Domovinskog rata. Među njima je i čelnik UHBDR-a Branko Borković - Mladi Jastrebo. Optužujući bivše ministre za izdavanje potvrda i onima koji nikad nisu bili branitelji, Borković od nove vlasti traži reviziju, tvrdeći da je u Hrvatskoj bilo 23.000 dragovoljaca, dok je ukupan broj branitelja, uključujući i mobilizirane osobe, bio oko 250.000. Među njima je bez posla 6.000 branitelja, od kojih 2.777 iz Vukovarsko-srijemske županije.

U razgovoru za Vjesnik, jedan od legendarnih zapovjednika obrane Vukovara na prvo mjesto problematike nepošljavanje branitelja stavlja njihove specifične probleme. To su problemi koji se vezuju uz dignitet Domovinskog rata, što branitelji smatraju i nacionalnim interesima. Od nove Vlade 12.000 članova UHBDDR-a očekuje konkretne mjere u zapošljavanju. Očekuju i procesuiranje dezertera, ratnih zločinaca i ratnih profitera koji su pljačkali gospodarstvo dok su drugi ginuli na bojišnicama.

S tim u vezi Borković se osvrnuo i na aktualna uhićenja osoba osumnjičenih za kaznena djela gospodarskog kriminaliteta.

"Sve to smatram natjecanjem dodvorica koje čuvaju pozicije u policiji. Zašto ta uhićenja nisu poduzeta puno ranije, jer su policiji svi detalji i prije bili dobro poznati. Što su radili sve ove godine? Ako nisu bili u stanju politički odraditi svoj posao, morali su odstupiti", kaže Borković.

Inače, analiza zapošljavanja branitelja u Vukovarsko-srijemskoj županiji pokazuje da je učinjen tek mali korak. Rezultata nije dala ni inicijativa odaslane brojnim poduzećima, a kojom se na posloводство apeliralo da zaposli bar jednog branitelja s više djece. Odazvala su se samo dva građevinska poduzeća, "Triangel" i "Jurograd", koji su zaposlili dvojicu, odnosno petoricu branitelja.

Borković se osvrnuo i na srpsko "grobље šajkač", koje je za poginule srpske borce izgrađeno na temeljima srušenih kuća i Hrvata i Srba izgrađeno. Smatrajući da je to protivno dogovorima s bivšom upravom UNTAES-a i generalom Kleinom, Borković upozorava premijera Ivicu Račana da će - ne iz - sti li Vlada u roku od 30 dana "grobље šajkača" na drugu lokaciju - branitelji to učiniti bagerima. "Takvim obilježjima nema mjesta u Vukovaru, gradu heroja", kaže Borković.

Ljiljana Pandža, Vjesnik

Srbija, zločin i politika

Prije tri tjedna u predvorju luksuznoga beogradskog hotela meci su srušili notornog razbojnika Arkana, a sad je, u sličnom scenariju, dok je večerao u restoranu glavnoga srpskoga grada, na red došao i Miloševićev ministar obrane, Crnogorac Pavle Bulatović. Oba zločina, kao i brojni koji su im predhodili - nikad razjašnjena ubojstva, gotovo uvijek osoba povezanih sa samom jezgrom vlasti koju čine samo diktator Slobodan Milošević i njegova žena Mirjana-otvoreno pokazuju nezaustavljiv raspad režima koji je tijekom burnoga desetljeća potpirio i predvodilo jugoslavensku eksploziju, sve dok nije na kraju izgubio Kosovo u ratu protiv NATO-a.

Srbija se, ovih dana u oštroj suprotnosti s evolucijom u Hrvatskoj, pretvorila u pseudogangstersku državu, bez zakona u kojoj krv traži krv i u kojoj se malobrojni nadaju da će Milošević mirno otići. Njezin je glavni grad središte polusvjeta koji je cvao u vrijeme etničkih ratova što ih je isplanirao i izgubio Milošević, i u vrijeme gospodarskih sankcija i međunarodne izolacije. U tom svijetu, gdje većina preživljava uz samo sedam ili osam tisuća peseta (280-320 kn) i kojim vladaju vlasnici monopolističkih poduzeća - jedan je ugledni srpski profesor taj svijet opisao kao 'moralni idiotizam' - povezanost organiziranoga zločina i političke vlasti postaje neizbježno uska.

Na stranu glasine, ali crescendo svodenja računa u Beogradu nosi pečat kraja vladavine. Bilo ili ne posljednja ubojstva početak su lokalne verzije "noći dugih noževa", kako misli Washington, jasno je da Srbija treba novo političko vodstvo, sposobno obnoviti mir, provesti obnovu i donijeti sigurnost u prestrašeno i bolesno društvo", piše uvodničar. (El Pais, Španjolska)

Služite se našim pokroviteljima

TEL: (905) 602-8900
FAX: (905) 602-8899
Mobile: (416) 399-4309
E-mail: Generaltourist@ICA.net
Web page: http://www.Generaltourist.com

TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
Member of IATA

Exclusive Agents for
CAR RENTAL
in Croatia

3045 Southcreek Road, Unit 1
Mississauga, Ontario, CANADA L4X 2X6

JOHN LONCARIC
President

Mojim očima (i srcem)

Kad me netko od Kanađana upita kako se prepoznajemo mi Hrvati između sebe - nasmijem se, jer nije teško prepoznati Hrvata - bar meni. Dodem li na aerodrom u Mississauga, gotovo da ne moram slušati što govore prolaznici oko mene, jer po strukturi lica prepoznajem svoje sunarodnjake. Normalno, koji puta se i prevarim, no to nije često. Koji puta se i pozdravljamo, možda samo smješkom, no glavno je da smo se prepoznali!

Ne znam koliko je vama važno da se mi Hrvati prepoznajemo? Meni je to važno, jer nekako mi je toplije pri srcu kad vidim smješak "poznatog", ili nekog tko je "moj" - iako uopće nije moj. Negdje sam čula kako je važno pripadati, jer zajednica i podrijetlo pojedinca daju neku snagu, neku novu kvalitetu, iako čak i ne moramo biti "uronjeni" u svoju zajednicu.

Eto, tako dolazim do onog lijepog o čemu bih vam željela pisati danas: smješku i pozdravu nepoznatog tko mi je zaista uljepšao dan, baš onda kad mi je trebalo.

Jedan dan, pred par tjedana, kao i svakog jutra išla sam u starački dom u kojem je moja mama. Iskreno rečeno, nije mi lako ići tamo, jer, prvo, daleko je. Drugo, te posjete uopće nisu ugodne, jer svaki puta, ako ne stavim "štit" oko sebe, upravo me srce boli od žalosti za onim što je bilo ili je moglo biti a nikada neće biti. I tako svaki puta kad vozim auto prema tom mjestu, slušam hrvatsku glazbu koja mi nekako odteretuje dušu, i time si dajem nekakav mir i zadovoljstvo.

Vozeći tako cestom, primijetila sam kako se jedan auto upravo "zalijepio" na mene. Ja nisam spor vozač (mojeg muža koji puta čak i frazi udare od moje brzine), tako da me je ta njegova blizina upravo smetala. Ja se odmaknem, a on opet formalno na mom autu! Tako smo se mi natezali neko vrijeme, dok ja, jasno-

pametnija, nisam popustila i otišla u drugu liniju, dajući tom strancu u autu prolaz i široko polje vožnje.

I tada se dogodilo ono što mi je uljepšalo dan!

Moj auto ima na sebi hrvatsko znakovlje, hrvatski grb, a i znak mog grada - Zagreba. To znakovlje sam dobila od prijatelja u Zagrebu i nikada ih ne skidam i toplo mi je pri srcu svaki puta kad ih pogledam.

No da se vratim na neznanca na cesti: u prolazu kraj mog automobila (plave Toyote) on je malo zastao, mahnuo mi rukom, dao znak pohjeda "V", i - odjurio dalje. Dok je prolazio pored mene, na brzinu sam vidjela isto hrvatsko znakovlje kao što je i na mom automobilu. Prepoznali smo se, to jest - on je mene prepoznao i želio mi je nekako dati znak da me je prepoznao,

Ne znam tko je bio taj prolaznik u automobilu, koji me je gotovo stjerao s ceste, kako bi mi mahnuo i dao na znanje da me u stvari on uopće ne tjera, već pozdravlja - on Hrvat - svog Hrvata. Sve to sam shvatila u času kad je prolazio kraj mene, i uspjela sam mu u posljednjem momentu odmahnuti veselo...

Moja prijateljica bi sada svakako rekla: "Što je Tebi? Ti ne znaš toga čovjeka, i nikad ne znaš tko bi to mogao biti, i dali si možda u opasnosti. Ludo jedna, ne radi to više". Moj muž ne bi bio sretan da se ja pozdravljam sa strancima po cesti, ali znajući mene i kako ja volim ljude, a posebno svoj narod, ne bi se ljutio, već bi vjerojatno samo pitao: "A dali si bila u punoj kontroli auta (jer to je važno)?"

Jasno, ja nikad neću saznati tko je bio neznanač na cesti koji mi je jednim mahanjem ruke, znakovljem na svom autu dao ono nešto neopipljivo, nešto što mi jedni drugima dajemo, svjesno ili nesvjesno. Tko zna možda Vi tako ne osjećate, ali eto tog dana taj neznanač mi je dao ono pripadanje, ono moje. Bar tako moje oči vide... i srce osjeća...

Valentina

Služite se našim pokroviteljima

Toronto Institut of Spinal Health Dr. J. Željko Srbelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozlijeđa

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Športske ozlijeđe

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

*"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:*

2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900

2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418

O budućnosti i prošlosti

U prvom narednom prilogu 'Hrvatska i integracijski procesi', Dr. Ljubomir Antić analizira vrijeme za Hrvatsku, koje nam predhodi. U tom tekstu Dr. Antić vrlo dobro zaključuje sa nizom zadaća koje stoje pred Hrvatskom, kao preduvjet samog njezinog opstanka. Ali predhodno tome uočava kako se sve može nadoknaditi, jedino se ne može nadoknaditi propuštena prilika da se stekne država. Propust bi bio da nismo izborili vlastitu državu, jer "da je nismo zahvatili 1990. bila bi nam poput Kairoa zauvijek umakla".

Vrijedi se također obratiti pažnju i na tekst mr. Ante Milinovića "Priča o borbi za gospodarsku suverenost" koja govori o hrvatskoj Praštedionici u Zagrebu u periodu od 1846-1946. koja je bila sigurnost za uštede hrvatskih iseljenika na početku 20. Stotljeća. U tekstu je opisana velikosrpska zavjera protiv Praštedionice i završni jugokomunistički zločin nad Praštedionicom 1945.g., koji je predvodio zloglasni Jakov Blažević. Ne srameći se svojih zlodjela, Blažević je o tome pisao i knjigu 'Tražio sam crvenu nit', 1976.g., u redakciji i danas aktualnog političara dr. Zdravka Tomca.

Također iz poglavlja 'Žrtve rata' interesantno je saznati i nove činjenice o stradanju hrvatskih domoljuba, pod naslovima "Nastavak jasenovačkog mita" i "Orsula i Daksa - početak Bleiburga".

O novom predsjedniku i iseljeništvu

Na kraju vrlo odlučno i upozoravajuće, Zbornik je predstavio i predavač na američkom sveučilištu Dr. Vladimir Goss koji je govorio o pogledima iseljeništa prema domovini i o nepoznavanju problematike iseljeništa od strane Hrvata u domovini. Pri tom je istaknuo kako Hrvati izvan domovine itekako čitaju ovakova izdanja HMI, jedine institucije koja kontinuirano godinama potiče veze i promiče informacije prema iseljenim Hrvatima u svijetu. Međutim naglasio je veliku netrepeljivost Hrvata u domovini prema onima u iseljeništvu iz razloga krivih političkih tumačenja i pogleda. Tako Dr. Goss, kao kandidat na listi SDP-HSLS, doživljava posljednju predsjedničku kampanju vrlo promašenu u odnosu na iseljeništvu. On je protiv takovih izbornih listi, te je napomenuo kako je ustvari iseljeništvu isključivo zainteresirano samo za jednu stranku, a to je Hrvatska i hrvatski narod. U tom smislu izrazio je želju obratiti se novom hrvatskom vodstvu, Saboru, Vladi i novom hrvatskom predsjedniku Stipi Mesiću, da se pojača razumijevanje i prodube odnosi između dva dijela istog hrvatskog naroda, između iseljene i domovinske Hrvatske. Zamjera Stipi Mesiću kao predsjedničkom kandidatu da u svojem programu niti jednom riječju nije spomenuo Hrvate izvan domovine. Smatra da će novo hrvatsko vodstvo ipak trebati podršku i savjet svih naših ljudi dobre volje širom svijeta. Naglasio je neka se više ne traži, da se iseljeni Hrvati opredjeljuju, jer su se već opredjelili za Hrvatsku i hrvatski narod. U tom smislu čestita ravnatelj Ante Belji i uredništvu HMI, jer knjige poput Zbornika imaju vrlo važnu ulogu, zavržio je Dr. Goss.

Vizija o iseljeništvu

I doista, pažljivim pregledom predizbornog programa Stipe Mesića, osim već na prvom mjestu spomenute vizije Hrvatske u rečenici "to je zemlja hrvatskih građana koji se osjećaju građanima svijeta", ništa drugo nije nađeno za one Hrvate koji su već dugo vremena građani svijeta.

Dakle, preostaje nam zamisliti se nad ovim izvrsnim izdanjem Zbornika, koje je namijenjeno i domaćem čitateljstvu. Ogromni neiskorišteni hrvatski intelektualni i gospodarski potencijal izvan domovine najbolji je hrvatski ambasador u svijetu. Neučinkovitost, nesnalazljivost i nemar, koji su se prema iseljeništvu izražavali u posljednjih deset godina hrvatske države, nebi se smio

nastaviti. Potrebno je svakako organizirati i osmisлити iskorištavanje ovog ogromnog iseljeničkog hrvatskog potencijala za boljitak i prije svega za promidžbu hrvatske istine u svijetu. Iz takvog organiziranog sustava proisteći će tada i svi drugi oblici gospodarske razmjene, suradnje i materijalnog poboljšanja. Izgubljeno povjerenje iseljenika treba vratiti sustavno, bez novih domovinskih podvala, poticanjem i uspostavljanjem iskrenih i obostrano uvažavajućih odnosa. I to treba također biti jedan od zadataka nove vlasti, jer i u tom segmentu u prošlosti je učinjeno puno premalo. U tom vidu HMI vršila je stalnu kulturnu i informativnu uslugu iseljeništvu. Međutim, to je samo jedna karika u lancu potrebnih novih veza i povezivanja domovine s iseljeništvom.

Hrvatsko iseljeništvu je bez sumnje prvo i bezrezervno naklonjeno bogatoj i zdravoj Hrvatskoj. A uskoro će se vidjeti što konkretno predstavlja iseljeništvu u vizijama novog hrvatskog predsjednika.

Vitaljani traže od predsjednika da im odgovori što se događa s Prevlakom

Dubrovnik, 7. veljače, Hoće li stanovnici Vitaljine, najjužnijega hrvatskog naselja, nova hrvatska Vlada te posebice novi predsjednik Republike napokon riješiti višegodišnji zahtjev za povratom njihove zemlje na poluotoku Prevlaci?

Kako je u ponedjeljak za Vjesnik izjavio predsjednik Udruge za zaštitu vlasničkih prava na poluotoku Oštro Ivo Bratičević, ovih će dana predstavnici Udruge pokušati dogovoriti sastanak s novim predsjednikom Republike te ministrima pravosuđa i obrane, na kojem bi se Vitaljanima napokon odgovorilo što se događa s Prevlakom.

Poznato je, naime, da 151 vlasnik poljoprivrednih površina na Prevlaci (oko 10.000 četvornih metara) više od dvije godine bezuspješno pokušavaju riješiti taj problem, te da su se u nekoliko navrata pismenim putem obraćali bivšemu premijeru Zlatku Mateši i pojedinim ministrima. Ovoga puta, ne čekajući da se promatrači UN-a na Prevlaci u konačnici i povuku nakon nedavnoga "tehničkoga" produljenja mandata, vlasnici zemljišta na poluotoku Prevlaci očekuju da će nova vlast reagirati pozitivno, omogućivši im upis u zemljišne knjige.

Povrat zemljišta je, naime, dijelom usporen i zbog Ureda za imovinske odnose u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, kažu u Udruzi, cijeli poluotok tretiraju kao kompleks vojane, te shodno tome traže dogovor s Ministarstvom obrane. S obzirom na to da je, naglašava Bratičević, "riječ samo o dijelu gdje su sagrađeni objekti vojane", a koje zapravo vlasnici zemljišta i ne traže, prije će biti da su se, kaže on, u županijskom uredu u dokazivanju vlasništva nad zemljom i sami zapetljali.

Inače, vlasnici spornog zemljišta brojnim dokumentima pokušavaju dokazati svoje, kako kažu, izvorno vlasništvo. Tako postoji i dokument kojim se dokazuje da neke čestice zemlje još od 1828. godine nisu nikada bile oduzimate, odnosno da su uvijek bile u vlasništvu stanovnika Vitaljine. Na žalost, a to i vlasnici tamoshnjih poljoprivrednih površina često ponavljaju, zemljište je pogrešno proknjiženo "neprihvatljivim automatizmom s bivše jugoslavenske države na Republiku Hrvatsku". No, ako je suditi prema predizbornim obećanjima, "dobre volje" za povratom imovine stvarnim vlasnicima ne bi smjelo manjkati.

Kad je pak riječ o promatračima UN-a koji su, podsjećamo, još donedavno izričito zabranjivali pristup "njihovoj zoni", da bi u posljednje vrijeme postali nešto liberalniji u odnosu na ranije zabrane, stanovnici Vitaljine i dalje poručuju da ih zanima samo povrat imovine. Promatrači UN-a, kažu, mogu ostati koliko im to god vlasti dopuste i promatrati. (Večernji list)

GRANIĆ SE VRATIO U PREDSJEDNIŠTVO HDZ-a

Zagreb, Nakon što je prije tri dana Predsjedništvo IIDZ-a pozvalo potpredsjednika dr. Matu Granića da se vrati raditi u to najviše stranačko tijelo premda je dao ostavku na sve stranačke dužnosti, na sjednicu u petak došao je i Granić. Istaknuo je da je razlog povratka taj što se želi boriti za novi program stranke, novi statut i kadrovska osvježenja. Dodao je da o njegovoj ostavci na sve stranačke dužnosti može raspravljati samo Opći odbor stranke. Izjavio je da se vratio u Predsjedništvo zato što su na sjednicu pozvani i predsjednici županijskih odbora, te da su već zakazani unutarstranački izbori. "Želim aktivno sudjelovati u tom procesu i biti u modernoj, europskoj, narodnjačkoj stranci, a kakav će rezultat biti, to ćemo vidjeti," zaključio je Granić. Predsjedništvo IIDZ-a u petak je raspravljalo o pripremama stranačkih izbora, te o sastavljanju grupa za njihovu provedbu i za analizu izbornih rezultata. (Vjesnik)

Granić: Ne osniva demokršćansku stranku, ali želim radikalno transformirati HDZ

P.Koliko ima istine u tome da osnivate novu stranku demokršćanskoga usmjerenja, pitali smo dr. Matu Granića, člana Predsjedništva HDZ-a.

O. "Kada bih i osnovao stranku, ona ne bi bila demokršćanska. Međutim, isto je tako činjenica da nisam zadovoljan sadašnjim stanjem u HDZ-u. Nisam se htio kandidirati ni za kakvu funkciju u Hrvatskome državnome saboru upravo zato što se želim posvetiti radikalnoj transformaciji IIDZ-a".

P. Zašto to ne bi bila demokršćanski orijentirana stranka?

O. "Vrijeme klasičnih demokršćanskih stranaka je prošlo. Međutim, to ne znači da se socijalni nauk Crkve ne može uzeti kao vrlo zanimljiv što se tiče socijalne pravde i kao dio programa, ali ništa drugo."

P. Možete li reći nešto o ljudima koji bi, uz Vas, trebali biti jezgra moguće nove stranke, ili o onima koji također razmišljaju o transformaciji HDZ-a? Spominju se Škare, Ožbolt, Pavletić, Valentić, Miljavac, Kovačev, Jamjak...

O. "Razgovarao sam s mnogim ljudima, i u Predsjedništvu IIDZ-a i izvan njega, i to o novome budućem programu, o Statutu i o orijentaciji HDZ-a".

P. Što je s Kostovićem, Radićem i Sanaderom, koji se također navode kao Vaši simpatizeri?

O. "Kostović, Radić i Sanader sigurno žele HDZ kao modernu demokratsku stranku centra".

P. Vjerujete li Vi još uvijek u mogućnost opstanka HDZ-a?

O. "HDZ je još uvijek pokret koji treba transformirati u europsku stranku centra. To me sada najviše zaokuplja. Svoju ću energiju i dalje usmjeravati prema transformaciji HDZ-a. To neće biti lako i to ne znači da ću u tome potpuno uspjeti. Jer, postoje različite tendencije unutar HDZ-a od onih da se ništa ne mijenja do onih da se čeka na zaborav vremena i pogreške nove Vlade".

P. Hoćete li imati potporu članstva HDZ-a za promjenu stranke iznutra?

O. "Još uvijek vjerujem da se HDZ može i treba pripremiti za novo vrijeme. Hoću li za takvo što imati i potporu članstva, u ovome trenutke ne znam i ne mogu vam reći. Ali, potrebna je apsolutna promjena HDZ-a, počevši od Statuta, preko programa do percepcije ljudi. Oko promjene Statuta u stranci i nema dvojbe, dok oko programa ima dosta dvojbi, ali smatram da ga treba radikalno osvježiti i modernizirati te riješiti ideoloških predznaka. Potrebne su i promjene percepcije ljudi koji će to predstavljati, a

to je najteže".

P. Znači li to da Vi ne želite jasno ni demantirati, ali ni potvrditi nagađanja o osnutku nove stranke centra?

O. "I dalje ću snažno pokušati transformirati HDZ, što ne znači da ću u tome uspjeti. A ako ne uspijem, već sam vam rekao da sadašnje stanje ne mogu prihvatiti. Svoja stajališta nisam promijenio ni za milimetar. Ako uspijem u onome što želim, bit ću sretan. A ako ne uspijem, onda ću barem biti psihički miran, jer ću znati da sam sve pokušao".

P. Priznajte li da u novinarskim nagađanjima u vezi s novom strankom ipak ima nešto istine?

O. "Istina je da u HDZ-u mnogi ljudi legitimno traže najbolji put i za stranku i za sebe". (Andrea Latinović, Večernji list)

HDZ: Opći sabor odgođen za travanj

Predsjedništvo Hrvatske demokratske zajednice (IIDZ) odlučilo je zbog "kvalitetnije provedbe unutarstranačkih izbora odgoditi održavanje Općeg sabora IIDZ-a s 15. ožujka na drugu polovinu travnja. "Uvaživši stajališta predsjednika županijskih odbora da je za kvalitetno održavanje unutarstranačkih izbora potrebno više vremena, Predsjedništvo HDZ-a odlučilo je da se održavanje Sabora odgodi", stoji u priopćenju sa sjednice Predsjedništva IIDZ-a. "Istaknuto je da novi program i statut IIDZ-a trebaju osigurati budućnost HDZ-u kao moderne, demokratski europske narodne stranke centra koja svojim profilom neće skretati niti lijevo niti desno", kaže se u priopćenju. Novi statut HDZ-a trebao bi na najbolji način demokratizirati unutarnje stranačke odnose, omogućiti veću i svrhovitiju zastupljenost županijskih dužnosnika HDZ-a u sastavu i radu središnjih stranačkih tijela te osigurati IIDZ-u članstvo u zajednici europskih narodnih i demokršćanskih mjesta u tijelima Zastupničkog doma 'ispod udjela HDZ-ovih zastupnika i da ta ponuda ne uvažava temeljna demokratska načela". (Vjesnik, 30.1.)

Predsjednikova lista realista

"Predsjednik Tudman je bio prejaka ličnost, a to nije dobro. Bio je autokrat, volio je da ga se sluša, a nije sam znao slušati druge. Svih tih godina nitko mu se nije mogao ozbiljno suprotstaviti..."

Navedeni citat nisu izgovorila nekad oporbena, a sad vladajuća usta, a nije ni pokupljen iz već poštuljelih antihadezeovskih novina. Tako, naime, u jednoj od dnevnih novina zbori dr. Žarko Domljan, osoba koja je tijekom desetogodišnjeg Tudmanova vladanja i HDZ-ova vladanja bila u vrhu parlamentarnog života - jednom kao predsjednik, a više puta kao potpredsjednik Sabora; u oba slučaja ne bez blagoslova Pantovčaka. Domljanov zadnji intervju tipa "šutnja je živo blato", tek je jedna u nizu ispovijesti kojima se, ni četrdesetak dana od Tudmanove smrti, ispunio medijski prostor.

Gotovo da nema tiskovine u kojoj ne osvane izjava nekadašnjeg Tudmanova suradnika: Vlatko Pavletić tako ponavlja kako se "nikad nije slagao s odbacivanjem amandmana oporbe a priori, čak i ako su bili najbolji", Mate Granić tvrdi da je preživljavao "pravu kalvariju", Ivić Pašalić priopćava da su se "odluke morale donositi kolektivno, a u tim okolnostima nisam mogao provesti sve ono što sam mislio da je najbolje"...

Lista s navedenim imenima dakako ne prestaje: svako malo netko se naglo prosvjetli pa javnosti priopćava kako je s Tudmanom bilo teško, jer - on sam bio je tako jak, a svi mi tako slabi. Dakako, visoki dužnosnici koji su ovih svih godina na manjoj ili većoj blizini okruživali prvoga predsjednika države, imaju pravo na redizajniranje samih sebe u vlastitim očima, samo što je stvar elementarne kulture ne pokušavati uvjeravati naciju u suprotno od onog što spada u dobre moralne običaje još u doba dok su Hrvati živjeli u plemenima i zadrugama.

O Tudmanu je, kao uostalom i o svima što su osobitim pečatom obilježili povijest, bilo hrabro kritički govoriti (a imalo se štošta) u vrijeme njegove ere - baš kao što sada kad ga nema, takav govor zvuči ubogo jer se prijašnja šutnja i sadašnja bla-goglagoljivost temelje na istom - egoizmu.

Takvi primjeri doduše ne spadaju u kažnjiva djela, ali nije zgo-rega prisjetiti ih se ako ni zbog čega, a ono jer upravo biramo novog šefa države. (Josip Antić, Vjesnik, 7.2.)

Del Ponte traži postrojbu za hvatanje zločinaca

KOPENHAGEN - Glavna tužiteljica Međunarodnog suda za ratne zločine u Den Haagu (ICTY) Carla Del Ponte zatražila je od NATO-a da osnuje posebnu postrojbu za hvatanje ratnih zločinaca u bivšoj Jugoslaviji, izvijestile su danske novine "Politiken".

"Predložila sam glavnom tajniku NATO-a da bude aktivniji i da uspostavi posebnu postrojbu NATO-a koja bi bila zadužena za uhićenje onih koji su na popisu zločinaca", rekla je Del Ponte. Time je dodala još jedan dio svojim ranijim pozivima Sjevernoatlantskom savezu da pojača napore u hvatanju zločinaca poput Radovana Karadžića i Ratka Mladića. Istaknula je da NATO očito među svoje prioritete nije svrstao i hvatanje ratnih zločinaca na Balkanu. "Čini mi se da privode ratne zločince samo onda kada slučajno na njih nabasaju", rekla je tužiteljica ICTY-ja. (H)

"Napali Albrightovu jer su je zamijenili za čistačicu"

Otkriven težak incident Albanaca na pregovorima o Kosovu

Dogodilo se prošle godine na pregovorima u Rambouilletu. Albansko je izaslanstvo razmatralo predloženi sporazum do dugo u noć, kad se nenajavljeno na vratima pojavila Madelaine Albright. Član delegacije, koji je otvorio vrata, nije ju prepoznao. Zaključio je da je na vratima čistačica te joj je rekao: "Dajte nam još pet minuta i dođite kasnije".

Ms. Albright je eksplodirala zbog takva tretmana i umalo 'pomela pod' s albanskom delegacijom. U bijesu je upotrijebila tako eksplicitan riječnik da prevoditelji nisu uspjeli njezine riječi prevesti na albanski, priča Veton Surroi. Unatoč paljbi oštre diplomatkinje, albansko izaslanstvo nije popustilo njezinim zahtjevima da odmah potpišu mirovni sporazum.

Tajne s pregovora objavila je britanska TV postaja Channel 4 koja otkriva i da su albanski pregovorači bili sumnjičavi spram američkih namjera u Rambouilletu te su povjerljive rasprave vodili u - zahodu! (Večernji list, 29. siječnja, zadnja strana)

Rekli su:

Explaining the current status of Croatia within the international framework, Belgrade's Archbishop France Perko said: "Today Croatia has a bad reputation in the international community precisely for not having ensured the return of Serbs even though they left of their own will. They have never been exiled but are rather refugees. I don't see any difference in the way Serbs were treated when compared to others. Some nationalistic Serbs can only perceive differences in treatment. We have to admit that the main culprit for everything that happened was the ides of a Greater Serbia. Even though all of this has failed, some people still have this idea in their heads. This in my opinion, regardless of all the damage it has done to all involved, caused the greatest amount of damage precisely to the Serbian people". (Croatia weekly, Jan.7.2000.)

Služite se našim pokroviteljima

HAGUE, Netherlands (AP) --Raising suspicions of Yugoslav meddling in its proceedings, a U.N. war crimes tribunal today found a lawyer in contempt of court for manipulating witnesses in a Bosnian Serb's murder trial. The Belgrade lawyer, Milan Vujin, was fined about \$7,000. Contempt carries a maximum six-year sentence at the U.N. court. The ruling lent credibility to allegations that the Yugoslav government and Bosnian Serb authorities had attempted to sabotage the proceedings to prevent the fingering of higher-ups in the chain of command. It was the second contempt verdict at the tribunal, set up in 1993 to prosecute suspected war criminals in the Balkan conflicts. Last year, a defense attorney was fined about \$4,500 for uttering the name of an anonymous witness during a public hearing in the case of Bosnian Croat commander Tihomir Blaskic.

Of the 20 witnesses heard in the Vujin case, several testified he had acted on directives from two key suspects sought by the tribunal --former Bosnian Serb leader Radovan Karadzic and military chief of staff Ratko Mladic. The court has also indicted the Yugoslav president, Slobodan Milosevic. The judges found that Vujin "manipulated witnesses" in the trial of his client, Dusan Tadic, to prevent them from identifying others who may have had a role in the murders of Muslims and Croats in the Prijedor region of northwestern Bosnia. Vujin did this by "persuading them to lie or withhold the truth when making statements" or by bribing them. The judges added that he had submitted to the court information which he knew to be false. "The appeals chamber regards the contempt as serious," said Judge Mohamed Shahabuddeen. "The conduct of Mr. Vujin in this case strikes at the very heart of the criminal justice system."

In addition to the fine, Vujin was to be struck from the list of international lawyers eligible to represent defendants at the tribunal.

The Tadic case was the first and longest prosecution at the tribunal. It ended last week with an appeals decision reducing the defendant's sentence from 25 to 20 years.

It was not immediately clear whether today's ruling would have any bearing on the Tadic case. Tadic's lawyers declined to comment. Vujin served as Tadic's counsel from mid-1997 to November 1998. His salary was paid out of the tribunal's U.N.-financed budget.

Tadic's former chief counsel, Dutch lawyer Michail Wladimiroff, told the court in September he was astonished when a list of potential defense witnesses turned up on the desk of Prijedor police chief Simo Drljaca. Drljaca, also wanted by the tribunal on charges of genocide, was killed in July 1997 while resisting arrest by NATO peacekeepers. When he got in touch with some of the witnesses, Wladimiroff said it appeared "as if someone had carefully choreographed them."

"I realized that (Vujin) was taking control of the case for different aims from mine. He wasn't taking care of the interests of Mr. Tadic, he was taking care of somebody else's interests," the Dutch lawyer said.

"His interest seemed to be to defend the Serb cause and to protect other people from becoming involved in Tadic's defense."

Jeste li znali:

10. veljače 1842. utemeljena je u Zagrebu zaklada "Matica ilirska", koja se kasnije prozvala "Matica Hrvatska"

Damir Borovčak:

"Hello Toronto - ovdje Zagreb"

NOVI PREDSJEDNIK I ISELJENIŠTVO

Obećanja

Stipe Mesić je, u drugom predsjedničkom izbornom krugu, premoćno pobijedio svog protukandidata Dražena Budišu, te je tako Hrvatska dobila novog predsjednika. Stipe Mesić član je Hrvatske narodne stranke, koja je u Saboru dobila na posljednjim izborima samo tri zastupnička mandata. Stoga sintagma 'od autsajdera do predsjednika' koja se je ovih dana pojavila u nekim novinama, zvuči na prvi pogled dosta istinito. Međutim, ne treba zaboraviti da je to bila najjača, najbolje marketinški osmišljena i najbolje strateški vođena izborna i predsjednička kampanja. A po svemu sudeći i najskuplja. I stoga je uspješan rezultat polučan, Hrvatska je dobila predsjednika dosta kontraverzne životopisne osobnosti, koji je u životu često mjenjao stran(k)e. Na temelju toga pripisivale su mu se razne afere, koje je on elegantnom i šarmerskom retorikom, uvijek uz izvjesnu dozu šale i doskočica, cijelo vrijeme izborne kampanje lako riješavao. Na kraju je u tom stilu lakoće i pobijedio.

Rado je isticao kako je blizak građanstvu i da je njegov program i vizija Hrvatske bliska svakom čovjeku. Kratkim porukama, kao iz neke idilične političke bajke, obećao je na kraju svoje ga mandata Hrvatsku u stilu poput odbačenog slogana ex-ministra turizma Nike Bulića, 'Hrvatska - raj na zemlji'. "To je zemlja koja je očistila svu korupciju, u kojoj su svi jednaki pred zakonom, to je zemlja u kojoj cvate malo poduzetništvo, koja postaje najželjenija turistička destinacija u Europi. To je zemlja u kojoj mladi stručnjaci ostaju živjeti i raditi, to je zemlja u kojoj su građani zadovoljni i zaposleni, stari ljudi sretni jer se njihove vizije ostvaruju i osjećaju zasluženu sigurnost. To je zemlja u kojoj nikoga nije strah kada je bolestan, to je zemlja u kojoj športaši nisu u službi politike, to je zemlja u kojoj vlast služi svojim građanima, to je zemlja u kojoj predsjednik uvijek šeta ulicama i razgovara sa svojim građanima" samo je vrlo kratki dio predizbornog obećanja na web stranicama predsjednika Stipe Mesića na internetu.

Međutim, prije svih ostalih obećanja na prvom mjestu stoji "Moja vizija Hrvatske je - to je zemlja hrvatskih građana koji se osjećaju građanima svijeta." O toj viziji Hrvatske i hrvatskih građana svijeta treba nešto reći i na drugačiji način.

Hrvatski iseljenički zbornik

U izdanju Hrvatske matice iseljenika u srijedu 9. veljače je u prostoru Muzeja Mimara predstavljeno izdanje 'Hrvatski iseljenički zbornik 2000'. Zbornik su pred mnoštvom uzvanika predstavili ravnatelj HMI Ante Beljo, povjesničar dr. Dragutin Pavličević, kroatistica mr. Sanja Vulić, predavač na američkom sveučilištu dr. Vladimir Goss, te urednica Vesna Kukavica.

Hrvatski iseljenički zbornik u izdanju HMI, tradicionalni je almanah hrvatskih domovinsko iseljeničkih veza i odnosa. Ovogodišnje jubilarno izdanje s brojkom 2000, posebno je opširno, te je tiskano na 400 stranica i s 50 samostalnih autorskih priloga. U predgovoru urednica Vesna Kukavica ističe, da je Zbornik serijska publikacija mnogostruke namjene, koja analitički prati društvenu i kulturnu zbilju hrvatskog naroda u domovini i iseljeništvu

s posebnim naglaskom na svagdašnjici hrvatskog iseljeničtva u procesu globalizacije. Na taj način HMI nastoji ponajprije poduprijeti kulturnu integraciju hrvatskog izvandomovinstva s domovinom.

Opravdana odluka izdavača da se Hrvatski iseljenički zbornik tiska u trojezičnoj formi, uz hrvatski, još i na engleskom i španjolskom jeziku. Na taj način Zbornik postaje dostupan i svim generacijama Hrvata po svom porijeklu, koji danas žive u 50-tak država na svim kontinentima svijeta i govore jezikom domicilnih zemalja. A sadržajem ovogodišnjeg izdanja povezuje se Zbornik u cjelinu, u kojoj se donosi samo dio priloga pristiglih iz 21 države svijeta, u svom uvodu istaknuo je ravnatelj HMI Ante Beljo.

O pokojnom predsjedniku RH

Dr. Pavličević istaknuo je u izvrsnom izlaganju ovogodišnjeg Zbornik po kvaliteti opreme, tiska i nadasve vrijednog sadržaja. Konstatirao je kako je ovo izdanje premašilo sva dosadašnja izdanja, koja u svojih osam godina izlazenja, već čine značajni doprinos novijoj Croatica knjižnici. Zatim se kao povjesničar osvrnuo na neka, njemu po struci najbliža poglavlja, od sveukupno 12 glavnih tematskih podjela Zbornika.

Uvodni dio pod nazivom Domovina, u stvari je prošireni nekrolog nedavno preminulom prvom predsjedniku RH Dr. Franji Tuđmanu. U sedam priloga, razni autori govore o pokojnom predsjedniku na prvih trideset i pet stranica Zbornika. Odabranim tekstovima i govorima, bitno se ističu i povezuju svi događaji i izrečene misli, u tom tužnom i tragičnom vremenu u Hrvatskoj na samom kraju prošle godine. Ti sada već povijesni sadržaji, govore o ulozi i osobnosti prvog hrvatskog predsjednika. Dr. Pavličević naglasio je da je dr. Franjo Tuđman nezaobilazna povijesna osoba i o njegovoj ulozi i osobnosti potrebno je također nešto reći. "Tako je za povijesnu ocjenu povijesnih velikana potrebna tzv. teorija distance ili vrijeme dok ne prođu sva ograničenja u ocijeni, dok žive akteri i dok se ne prouče svi dokumenti, ipak se već sada može reći da je dr. Tuđman bio posebna povijesna osobnost čija djela zasigurno nadilaze njegove slabosti. Njegov ispraćaj je bio veličanstven, kakvim je hrvatski narod počastio samo iznimne velikane.

Glavinjanje njegovih nasljednika u razdoblju međuvlašća, rastočili su HDZ, u koji je vjerovao kao u svoje djelo i bacili tamnu sjenu na sve ono što je za njegovih deset teških, odlučnih i ratnih godina postignuto. Izgleda da je sudbina svih hrvatskih i svjetskih velikana da umru bez nasljednika, da njihovi suvremenici obično ne priznaju ono što su uradili, da izgube i život i važnost svoga naroda, ali povijest im u pravilu nakon izvjesnog vremena daje za pravo. (...) A iza Tuđmana ipak će poglavito ostati Republika Hrvatska, povratak višestranačja, Domovinski rat, prevladavanje hrvatske povijesne nesloge, te izvjesno povjerenje u vlastite snage. Nije bilo lako urednicima i suradnicima koji su birali ove radove u burnoj i naglo promjenljivoj političkoj klimi. Naime sve je smišljeno u jednom vremenu, a izdano i predstavljeno u drugom " naglasio je dr. Pavličević.